

Congregation Keter Torah present

Yeshiva University's

Center for the Jewish Future

and

Mourning for Y*erushalayim in* 2019 Tisha B'Av 5779

Rabbi Dr. Jacob J. Schacter jschacte@yu.edu

August 11, 2019 • י' אב תשע"ט

The Worldwide Webcast is sponsored

in appreciation of Rabbi Dr. Jacob J. Schacter & Yeshiva University and in commemoration of the 41st Yahrzeit for Helen Friedman Kuflik, Hodel Ruchama bat Avraham Shlomo v'Etta Malka, and in memory of Betty Blum Rockoff, Bryna Ita bas Chanoch Henoch V'Bayna Rachel, by Dr. Avi and Shuli Rockoff of Boston.

Tisha B'av Presentation hosted and sponsored by Congregation Keter Torah, and by

Diana & Michael Feintuch and family to commemorate the yartzeit of Michael's grandfather, Dovid Leib ben Shmuel Zelleg, David Boodman, z''l

Batya & Nachman Paul to commemorate the yartzeit of Batya's grandfather, Chaim Eliezer ben Zalman, Eli Muller, z''l, and in memory of Rochel Leah bat Moshe, Rochelle Shoretz, z''l

KINOT COMMENTARY

ן משפט ר מנוה		כמ	תענית	רביעי	פרק	ו פרקים	בשלשד	ന്നാം ലാന
א פרביוכ להיו קיובן מקומני	υ	הי פי׳ השוב מפשלים	צד חדש ימים מזו להו כ"ב כש ימים של ר"ח אייר מד סושי ה	(י) רכתיב י	ם אומר להבירו	וליפס ליס . הללכ	ם נכים נפפרוכי כיתים וידך פי	6
		ו האם קלמי זה סמלה	השימים הי שלשים ימים	בביון כיק ושל ו	מג מסריך ומגי למתובי ביתה	זקום שהציח ישרו רי ג'יה הנה גביה	תה רלית להתריב ביתו של ו שיתי כך נוקמה ושילמתי לך יו	ń m
		פר כיב דשון וג'יתים י הרי ליג דל מינייהו	הדם השני דוה וזייר חדש שלש	מעברים ושנים ל	כידי : ומפר רכי	נלים] כלומר ועלה	רך (מפליה) לי לפון פמילת (י	ካ <i>ከ</i> መ
		גרים בחדש נעלה העוק		ירזא ידך אשל	ः । ।	י הגרה אגר למי אורם צר	כל כר הנינל לחנו היום ולו הר לשון מהר פכדו כשמשול י	
		גי ימים פשו כיג דל שהאהד מן הג' ימים	א יכנסי האייני	אבותינו של	; באב נגור על	בתשנה P	זים מחדש חייר קודם פליית ה	9 ¹
		גדם (ח) בחיר חבר	דראשון היה דרוי ה	ייהי בהרש	צגלן דכתיב '	ד ≕ילאריז כ	ש להו יי והכהו יי היו בין ז לבק ימים הי ההכברת מריסוי	
fram.		להוכ"ב": י ממח הההית שְׁהֹת	הכשבן מז גשה את אמר המ	ן לחרש הוקנ ושונה עשה כ			כל כיבי יניים שלהלו ז	)
		ויי מליוה ומשו הוהצ	ובן ושלח 👘 מנ	ישה אה המש	ישניה הכים נ	ומיין הבישבו	אה ליש והשפה השפשה דמשה ו ורגלים בכיש דשוק : פני מרכ	107 5701
		ו כדי שיכלו הת' ימיה : שלשים יום דיגתו	<u>ಗೆ ಮಗ್ಗಳಿಗೆ ಭಾರತೆಗಳು ಬೇರೆ</u>	בשנה השניו	וכתיב מיהי	הוהמהריבורגרים	כי מד י כ' מסיון וכים מהמח	) [.a. i.= 46
	ł	דבכיש שלח המרגלים	ר שלשת וחמד דביון	ונעלה הענן מ יריר ה' דרי	עשרים בחרש. ורבור °ויסט	של המציב ניליו הי הוורות	יא וחי מאכ הוה ליט : ופונס די מייב - הייט הבעה באב דה	)
		ב הדי ארכעים ימיו באכ סכו המרגליו	גרע דעום- ואפטי טו	בר הניגא *א	ייר רבי דביא	וטים ויייוד אי	ביות בו רשות : ה"ג מגלגלין ו	
2.5	5	: ריישב פריס א	שרבקרבו, החור הודיו	יהאספסוף א ^י	ררי ה' ובתיב	אין יידאלארי באו	ייי זכור: פולאי פכם - יום כולי עולאי פביבים - במיניה : דוו	
4.5		ושימיתם ולת הספיר ז ה׳ תלהיט עד שכת	דרגו לדו מינה וכרעה דרגו לדו מחדימיים	ויבכו גם בי יש ימים וגו'	תאות וישובו ורבור ^מ וד הו	11656101 1155	מתהם משוי כציון לילמכל ו	
	E.	י - פי' באותו פסוק יי	גר כרים החיניס וס	וכתיב °והם	ותרתין בסיון	יתם == ינעשרין	שים כומרין נשרר: ויפג פו מק מונה וברקמה ינמיתה ינח	
		מיחם ולא הספיקו לומ נאי וככשום ואומר ר'	עה בסיון כי שכמיסיל	צ עשרקותש	יכים דרוו לו	ה כ' שבעת	סי אנסיט ו במומר אל נקטו	
כל אם ליסה כערכין לב ועבעי רובה ולדירובה	17	איתי פסוק כלל בחומי	ית הרתור למציג דמין	אנשים ותניא ו משה מרגל	ישלח קך הרמה שלד	ותרי ≕יובתיב גמל והשמור	ושא שיר של יום רביצי והאי די ליה ביום ראשון אילייא בי	
ע פער פיניים בעומל מין		ים אירע להם כך שאמו וכירושלי מפרש איליי	יום הני מתי הכיה	ן מקץ ארבעינ	ו מתר הארי	Diano de Divi	וו) הוה דגפל בפומייהו כדלג	
-	ゥ	ב ליליית הוי כמו ה	the second se		man and a second	12257	בערבין (דף יני) פיי אילייא שכן תרגום יונהן כן שויאל בא (ישומל בו) שול אילייא רבש	12 81628
	- IT	י לשון קינה כתו שקוו ז ריאוני"א בלגו"ז :	קראעי כנפולה דה בל העדה המולה	נדיוה דכתיב. ובחיב °ותשא	ן שתא מקויי כ לימרור בחורי	ו לאורייי מדרוריא ו לאורייי	כתומו כה) שול אילייא וכח ככתולה תגורת שק של כשל נג	- p-100 -
المراجع والمراجع			10X*X31	העם בלילה ו	את קולם ויבבו	איפה ^ד וירעו א	כבתונה תצורת שק שנ נתג גי (אא h) ששירושו קונגי וכבי : נו	
וכן מימי כביי]	ា ភា	האפר להם הקבי הורות הרב הבי	ערב) השעה באב הי עי קבע לכם בכיה ל	) (*אותו היום יייל בים ואי	ישר ר' יוהבן (י	a state of the sta	העיריכרכתיב(מיכה ג)ליון שדה י	[ממדדין קרו]
	- 61	אשת השע עשי	ישי בשבניה קררש הי	י מכרוריש הרוב	מיד (כ) דייהיי		בנתרשה טלה ומושית כשרה תי בעל פמועם - כמל קיתה	
(מרש בינה) (המרוד היה	ž	ישי בעשו יוזי כל באנבחרארזו	וכתיב יובחדש היוס לך ינבוכדנצר מלך בו	נבית ה' וגר דב (מייה) לח	ם וישרוף אר היו כיוויוי	מכו ג ירוש	ליא נדול הדור : מספקם י ברמו אמר ליה פלא יכירו כו המלך : פפלי - נהכא כמו	
L an Lorad	Л	אפשר לוכד בשבו	רושלם תר ותניא אי ו	רלד בבל בי	ה ווריד ביקני	1767 J	בממרמה (שנה דף עני) : אולי האל רבן נמליחל בנוגה :	
	1	שהרי כבר נאג	אפשר לוכר בעשר	בטשור ואי	T2N1 TTTT :	בכרין שררי	מד מינייכו - מן היושלין וש	
	72	ה דולק והולך וו	צו נכרים להיכל ואכלו הציתו בו את האור והי	אר לחשבה ד	י ייירשימיי בכ	ההכליו ושראוו	בחירע להן על בהדעו ל נים מיון - ירובלים שהכל מ	
בל של עשודי	70	י ערב והיינו דא	פבה היום כי ינטו צלל	אוי לנו כי	101 10 101	: קיל גבו האות ו	בס: בקרקר י לבון יללה	
		בעשרי משני שרו	הרור לא קבעתיו אלא זא רפרענותא עריפא	י היירוי באורור	ידור (ו) ארריד	The prove of	ושוע מקומ ווועק לשון קול שועת בת עתי (ידמיה י	
वाट्य के	0	פרדב בתהסק	ליום חייב אכהו ייכי	ז זכאי וחובה	ורליו זרור. ליוי	19 9 9 9 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	כמו הרי דבשחינת מולי	
	л,	נהיה ומיצאי <i>קוב</i> יק	הכאב היהומוצאי שכו	אים ערב השע	שנה(ל)אותו ה		A Distant a mount and	(צרם ברב") דים ולפורד די
מסלים צי	믬	ה תומרין על רוב סאייה כולא הספ	ה והלוים היו אופרי' שי יהם את אונם וברעהם	ול יהניריב היח היה מיוויר וול	זומשמרתה ש		ימי נסים היו ליברהל שרים	מש מקיק ובדות
ני פין יעקב ברוישה	51.2	ינררשה העיר ה	ה נלמדה ביהר נברא	ה ורג בשני				a lipu
								ורשוצים לג' (בשוצים לג'
			רבן גמליאל אול מש ול אשתבע לי אשתב ו לוורחיודו וזהה רו					וביין כייב
	20	בלחז מהם והם כ	של עולם וואל ולא זה רמול פירות יד והי	ק <u>פנין רבוע</u> זו הייוידי וויוי	היכל ואברו	ן ועלו לנג ך	- ומפתחות ההיכל ביד	
								הדרה הביה
ו הלי הסיים אירעי את אסתיעי כס' באב נבוי	72 11	ל רומה אף בהק יי יהודה בריה ו	י הרב ולא מתי ם ייייותי רו' אויר ר	דר לא הלק	עליוה חלי	הומה קריה	ונפלו לתוך האור וז תשואות כולאה עיר."	16 cor (6) 500 cro
י על אבותיני שלא יכנטי ל לארן מנא לך: התנים רייש היישי השלי	n,	אדר מרבין בשנ	בשמתה כך משנכנס	אב סכעטין: אב ממעטין ו	ר: משנבנט אמשנרנס	ושוע אל ההו	. תשואת מלאה עיר יג נאמר °°)מקרקר קיר שמואל בר שילת משי	31 5755 11 675
השתלים הניז שני שני		TON		1		00 (90 30 3	221 (0 :: 75 75 25 :: - 역수 11 / 12 · 12 - 75 12 [2] : :	20 CT3 20 CT3
אבר רבא אחד ויות בי. תנה אני אלבע לכם בניוז	una Sera	יצובייםי נכוצא ארגיש בי א ממליה אמו ביינוג וביי	נ מכון או יים של הבח שותה עי לונ הי' יסים באנ הרי ג' יום ה היו ישואל יישנים ובולים י א	1 mm	פקורת שותר בסובי ד ית תותר כיום שותה	בקאמליי ריג שי דיש ביה) מאים וריג בי	ד א שנון רשרג ובחרבו(ג) שם דואת לי יו יג במדק ברובוום (מיש סדם ערג קינ	(ג) דבט ה מכים ברושו גושויים ברושו
בעניותן ונוי זכויג קרא			י שר זכיה ביאשנה שאשי נו	सामके अच्छान्द्र	the sector second from			(a)
ין ברת המקר אי אומא יראבתי הארגי הארצור את	911 '7 71 110	t til til her berefe tet 122 fan	דשרה בא נבחרואק רב פבהים דבר	יצים ונדי הדשת ל	ש עלי ושיל דעד מו	(דורום מכל מששי באל	תשהן בנו מנה הדם שים שהנו ובה צבר ליל פי כש מרכ של יצם ושקות	נבדיר וכו אויר לאנ
	1.4	הה ההק הדיך כל היום י	בערב (באב) הציוע פשך נחפבות	בנלים לדפי פל ביי על ביים לי בייתם	יניע דביה שנו בלהי האת הרביה שנו בלהים	בבר ועוד מולק ועיל ד	אל עומי ניום בגושון מכונים באני	5 511 300 4 30 413 3
			ו בכי פרבי אדי יחיבן הנהלו ברי" י נכייף וונגע ויירן הרילו פרית נכייף וונגע ויירן הרילו פרילו	antitian analy and	to some the same of			State States
neb	- #1			מי מבצים ההיגו המרמכון	ביג גניו ומיםי דיכונסיו כיג גניו ומיסק שריו	ימיניית בפלבת כות דכו סיכ בכוג כתודם כם לבו ו	ה עדך (בכז דוג) איני מארונים אוג ביי איני (בכז דוג) בייד (גמינים איני בייש מ מייני בייד בייד בייד (גמינים איני בייש מ מארונים איני בייד בייד אינים איני מארונים איני בייד אינים איני בארי	13 85 99 13 86 19 19 12 19 19
	10°11	ם ולכים כאי בנוד שנה.	ם ים השב שנים . רנסלי קצרי י לנו רח ולכוש בשנת הדינו כנוד שב	107 17 5 amm				
	т н.	ו בעבו ובומישי פי או הניה אפייא ליב המא ו	או אלטרש בשנת החייני שבר שני אנדלי ל	ש. החבה לאי סה. מא נלומי	שקבעו הבור של שלש מע נוורש : כעל הדו	ב'ב. כיא כלי נוסי המתה, נקודו בל	כי שנתיב היא כבר הייב כשוף בו 5 א בשיב מיב מי כלאים ולשור קבע ל ב ואוז אים מיד מי כלאים לבע ל	רבעד שר הבעד שר
			ה מוכן סיום המכה כמב היה בדל:		the fit would be		1	עדי וודיגי

· ·

הגראה בהריי לנדא 16 צי כאמי ממיק מלפה חופי סופ כאנ מי מי כאו לנדא

סרר הסעורה כתבתי כמוצאי שבת כל ריניה וכל פרשה שנשניה הליקוסין אלו אינה אלא לדבר שנתחרש בה והוא פה שכתוב בהיה וזה לשונו, וכרי שיוכור הארם גלות אסנו ריל שכינה וחורכן סקרשה <u>הקנו ההברים שלא</u> יאכל הארם בשר ויין ביום ראשון מפני שבו נחרכ <u>חבית</u> אכל בליל מוצאי שבה מותר כדי ללוח המלכה עד כאן. ומי שעושה כן רק בבשר ממש

דשש

איבעיא

קדשים חלים אף שלמים הממורים כאו תרת אר השלם משנים שיר בשלמים קדשי קדשים משמעי ואין לך שלמים קדשי קדשים אונדי чç स्तर श्वनार है। संस्कृत प्रजीतन संस्कृत להן זמן דהם אוקימנא בכבשי עורם אף עולה האמורה כאן שקבוע לה זמן לאפוקי נדכם ליבור דאין קביע לה זמן:

כלו שלם ישיר וליט

62 112 TEAN חסב שלמת על ר"ג הן נולה דריל שלומים דמלטי שראל קלוד וסיש שלם מציד דמיל דמלטי שלל פול פולם מדה הי

ם חפיד ח זיבולמיישראלו ahu a

ראין אוברים שירה אלא בשנת עבודה: על עסקי קול, בשעה שודה משה משווד שהוא לוי למים יוצור לו בעולו 111222 27 18 אף הם בעברה שבה. שיה בשנה לרבן: אהם בשלהם. כלופר אם שיד עבורתן לר לבוק הרי הן במיתר: הם בשלהם. כלופר ששינו (עבורה: בנון פועי ששוד או משוור שייעי אהן אלא שודבה בלאון הא כתיב בחוואיז לעווד האל שהיו חרא דיפנא האל שהי ראל בניו הפקוד רשפוד שה כהתגלם ההור הקרב ייתה פשוער הייני שופר זפנרים כרבת והופת על הסצרסו רי הושע P בר הכתב הוהגן בן נותברא לריים היוו הבו נודניא ליים זהו זער סכר, יוהען בן גדוגליק דבריטה ולוו זעדו רבק דלא פסייע אבו שלא יהא שמינר (לבחז) הקביינה: וער שבי ולבחז אלא בשמרה האאל וליו אלא באוהיה הואיל ביה עדן מיזהו ולא בעי לעיועיה ולא עביד מבש ולא מדר רבנון: לא דברי צלבא בר: צולת רבולי פלטא גרין שלה נרבה ציבור, שנפשה להן נס ונוערצו להציא גרלה נרצולת נרצי יהיד הי זכעה והי קומי הקצים (בתנוצות) של שלותיכם דהיינו (שיל): שלותיכם רכולה ישראל קאבי מ) שלת גרכה עלווזיכם וטילוס ישוא קאבי מן עולה מרכי בבל (ישראל) (יחיד) א

E10711 13127

וכן ויז כע מאיס ביניים ומריכירה מריינים ליה: (ח) דייה נוסקמוסי רשום מימולי:

הנהות הב"ח (ל) גבר להפלית הטילה להשונת כביל וחידה כל ממק: (C) שב הסטלנרום ועדי כלי דוד -----カンコロ ミデ (1) : こうい משי פל בוכב כלו נחמת נעל מאמרס (ה) דישיי דיכ מכלמם (ה) דישיי דיכ מכלמם (ה) דישיי דיכ מכלמם (ה) דישיי דיכ מבלמם

מני כי) ויייי ביכן י) ריל בירה ז ריל לאמי לג לימוד ביר נגיפן ממתקי עדי נגיען המתקי עדי נגיען לרביי הזי הצרי כשתי מס דטר למד ועיין ליק. ס) ליל וכבי נמי מקשי דקמני לנגיל הם בשלהם איט במימה .p*1

ל) לאלי ציל רי ילבאים רי כאל צו פלונגים דודר ייזנגן, כן (ציל

ד) פונים

ລາ ອາສາງ (ອ

1713152

(nateri),

סותיה: זר בפש, כגון יפראל: הא בתיב חדא ויפנא. בההים פרשמה נופה וקחי נמי העבודת לוים: רכי יהושע ויומנן בן גודגדם לוים היו יוחנן כן נודגדם פכר משורר ששוער במיתה כבוהות מגיף לבדו וגורו רבון במסייע דלה ליתי למעכד למודיה ורי יהושע סבר מפילו כי עביד למודיה איני אלא באהכרה ולא נורו רכנן כמסייע: שלת גרבת ציבור. כגון קין המונם הכם מן השופרום שנותנין נהן מעות מותר סעלה ומוהר יו פשט: שלותיכב, ומקעמם נמציגרום על עולותיכם (מודד י) והיינו שירה: דאפר חוקיהו. משמע שסיה נמלך: אלא לאו נרבה. ונכלך סם ישולרו וכחיב המל שיר הי שהורו ני כייד לפורר: צולה ריה. דמופף הולו: כבש הבא עם השמר. דהות שלם מוכה כייו בניסן: אלא אמר רב אשי. המ דמימלך למו משום דמספקס ליה דודמי הוקבע רים בומנו מנמ כפומם הום דקם נפיב: פידי דרגה אשליה דציבורא דפיכליך. ונסיכ רשומה הם יתפלל: אפילו חיבא שלת חובה. עולם ממיד שנכל יום ויום הוחי: זבות ליום זבאי, כניסן נגחנו בניכן עמידין להיגאל: בוצאי שבת. למד בשנת: ובודאי שביעית, שמינים : וישב עליהם את אונם. פסוק הומ בתהלים במומור אל נקמום הי: במד התמיד. שלה היו להם ככשים מתמת שהיו צרים על ירושלים ואין יולא ובא: ומיש שלת נרבה דתאי. כלה לה היו כנפים מנויים: הא לא קשיא בן בקר בצלמא אתרפי להו. שמינו למוי לממיד ורמוי לעולם נדנה: ותכברא. דשירה גמורה הוים ההים שירה על קרבן והה שירה דחמד בשנת להי המרך ומנומה כדממר ברמש השנה (דף (א) והמי קרמ במומור מל נקמות הי שהול שיל בליעי בשכת: ודמרה עד היי חי אילייא, קינה כדמרגמרין ושלי על ודיי חייוי אחג גיין שפים קינה ועלי על נגדין לאליל שפים קינה ועלי על נגדין לאליל וידבי זו: דובן, כמין לאנצל היים: ואיהו שעות גיון וידבי זו: דובן, כמין לאנצל היים: אי הכי. דמפינו שלם על הקרבן מומר שירה כעולם נדבה נתי לימא והפשוט בעים דרי מכין: נפקא ביניה חורבא. דהמ דרייל רעום הוא יו (ו) דאי אית ליה לפולת נדבה ברשות אתי למימר עולם מוצה נתי רשום הלכך לא ממריק שיר לגמרי בהדבה: מאי הצי צלה. דכפיה דר׳ הכין: ותקצתם בהצוצרות על שלותיכב ועל זכחי

שלפיכב, מקים עולה לשלמים ושלמים

לעולה לענין שיר: מה שלה האמורה

כאן קרשי קרשים. דמין לך עולה

הם בשקהם, כנון לי משורר שהגיף

דלמום ולוי משוער שלמר שיר שהרי

כלוים היו מלוקים זה למשוער חה

למשורר: אלא באוהרה. לה הספרש

לן (ה): אביי. לים ליה הה מחני

דהה משכמם מנה המרינה דקהי

קדשי קדשים מה עולה טעונה לפון נרבה א"ר יוסף לא עולת ראש חודש הוה לף עלמים כיי וליכא המם ומה שלמים שקבוע להם זמן וברי כדמיםמ וקא מיבעיא להו מי הוקבע ר"ח בומנו הכת ושמת כל זה דעעורין לפון דליקרב או לא אמר ליה אביי ומי מצית תקבוע להם זמן היא בריימא וכן אמרת הכי והכתיב 🛛 ביום ששה עשר לחדש הים שונה מומה רד מרי הכי והמס הראשון וגו' ויאפר חוקיהו להעלות העולה מדם מה שהיה לריך ממנה איינ אין על המזכח) אלא אמר רמי בריה דרב ייכא על המזכח) בכריימל כי לם עולה קדשי קדשים כבש הבא עם העומר 🕫 קמיבעיא להו מי מף שלמים קדשי קדשים "(ה"נ קבע ריה בומנו דליקריב או לא מחקיף לה ומקשינן) לפנין קביפות ותן ולפנין מעונה לפון דוכחים. רדיני מלמע: רב אויא וליחזי פסח היכי עביד מצה היכי נבכיס אכיל אלא אמר רב אשי מידי דהוה אשליחא רציבורא רממליך השתא דאתית להכי אפילו תימא עולת חובה מידי רהוה אשליהא דציבורא הממליך ת'ש יירבי יוסי אומר מגלגלין זכות ליום זכאי וחובה ליום חייב אמרו כשהרב הבית בראשונה אותו היום תשעה באב היה יומרצאי שבת היה ומוצאי שביעית היתה ומשמרתו של יהויריב היתה והיו כהנים ולוים עומרים על דוכנן ואומרים שירה ומה שירה אמרו "וישב עליהם את אונם וברעתם יצמיתם ולא הספיקו לומר יצמיתם ה' אלהינו עד שבאו אויבים וכבשום וכן בשניה האי שירה מאי עבידתיה אילימא דעולה חובה מי הואי (ו) יו ביז בתמוז במל התמיד אלא לאו דעולת נדבה ותסברא מיש רעולת חוכה דלא הואי ומיש דעולת נדבה דהואי הא לא קשיא כן בקר אקראי בעלמא הוא האיתרמיא להו אמר רבא ואיתימא רב אשי ותסברא שירה דיומיה אהי הארץ ומלואה וישב עליהם את אונם בשיר הארבעה בשבת הוא אלא אילייא בעלמא הוא דופל להו בפומייהו והא עומרין על

כאחר למחצצרים ולמשוררים להשמיע קול אחד רבי יונתן אמר מהכא - ולא ימותו גם הם גם אתם מה אתם בעבודת מוכח אף הם בעבודת מובח תניא נמי הכי א ולא ימותו גם הם גם אתם אתם בשלהם והם בשלכם במיתה הם בשלהם אינן במיתה אלא באוהרה אמר אביי "נקיטינן משורר ששיער בשל הבירו במיתה 🛛 שנאמר ם והחונים לפני המשכן קרמה לפני אהל מוער 🗉 ונו' והור הקרב יומת מאי זר אילימא זר ממש הכתיב הרא זימנא אלא לאו זר ראותה עבורה: מיחיבי משורר ששיער ומשוער ששורר אינן במיתה אלא באודרה תנאי היא רתניא ה מעשה בר' יהושע בר חנניה שהלך לסייע בהנפת דלתות אצל ר' יוחנן בן גודגדא אמר לו בני חזור לאחוריך שאתה מן המשוררים ולא מן המשוערים מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר מיתה היא וגזרו בה רבגן ומים אזהרה היא ולא גזרו בה 🕫 רכיע אותרה היא מר סבר מסייע גורו ביה רבנן ומר סבר לא גזרו ביה רבנו בעי רבי אבין עולת נדבת ציבור מעונה שירה או אינה יפעונה שירה העולותיכם אמר רחמנא אחת עולת הובה ואחת עולת נרבה או דלמא עולותיכם דכולהו ישראל קאמר רחמנא ה"ש 🖻 ויאמר חזקיהו להעלות העולה (6) יי (על המזבח) ובעת החל העולה החל שיר ה׳ והחצוצרות (כ) ע"י כלי ח (שיר) דוד מלך ישראל האי שירה מאי עבידתה אילימא דעולת חובה ליל אימלוכי אלא לאו דעולת

אין נערכין פרק שני ערכין

על עסקי קול ״רב אשי אמר מהכא ״ויהי

במצוברות על עולותיכם מלמל מיכא שירה [מן התורה]: - בעבודת מוכח ולה משכחת ליים כשרים בעבודת מוכח אלה בשיר:

משוערים ומשפפות שהיו תשוררים: כוירתיבי, פייה בענודת ליים כנון ששררו: והב בשלכם. ליי שענד על המוכם כנהן:

10311 10117 (12) (12) (13) (10) (11) (13) (10) (11) (13)

סיבה מקובצת מם משוער לכדו וגזרו בו רכנן מסייע מנ הבי ולא יבודר גם עם פתר ומיים במוהרה ולה גורו ------המינם אם אום שה אחום בעבודת המוכח אף הם בתבודת המוכחו: כ] במיותר, ווישה אמאי עולת נדנת ציבור בשנה שיר. לא חשיב ליה בובי הבר לא חשרב ליה בשרי הבן האני האלו הן בסיתה. הצוי: 3] פרפד מחזה משה האנתי הנר ההוי 1] בצפה ברי יהושע זבר, הקשה הריך מפר מוכמו מין מעונה " נמכים: אפר רטי בריה דרב ייכא איר אילא ביבציא דיה, טונה מימה מהי ס"ד ולמילא והכא דהם מממול הקריבו פמידין ומוספין אפרום בשולפילג ההכא פשמע שהלרים היד מנפיך הדלופה וכפרק הזליל בפופצ אפריק י אמלי לה אימלך אלה ממוסף עדיו דניסן: איבעיא דהו אי איקבע שתבנו קבים עישר הלות רסשפר נוסל ריח. וקשה לרשיי דנדנרי הימים המתוכב נינול שרים כמיב האי קרא מקמי ויוען המלך לפשום הפסם במדש השני: אלא אבר רב (שימי) (אשין מידי דקבר בנסיא הני חרתי משבר המחדבו מדי דונהו אשרובי יצוק דונהו אשר רבי יצוק כר הנפת רלונות ולפולם לה מפשוע דרימה דכבש הכה ान इक्काला 1000 ראטונים היו דלוצת ולאר היא דשאים היו דלוצת התיכל עם העומר הוה: שירה דיוםא להי הארץ ובלואה (כמים כד). ומס 10.00 עולם קין טעונה שירה היינו שיר נוקים שהלרם לא היו יים לילך בהדבך ובת המיד פי שובה שלמרו בממיד של שמר כו ביום: אי הבי בעילת גדבה. פר בקועורם ומכשוע בעים דרבי מבון ייו: קעולותיכם ולובחי שלביכב -----לות ער שהות מגיע לפער הנחל הניג לשתר לפער הנחל הניג לשתר הנחל העביד את הנגר ראת המותות ושמור הכן פה שלה קרשי קרשים אף שלמיב כר ובה שלפים שקבוע להן זמן וכה. במקופות שמיו הכדנים והם ברייסה היחה נתי בובחים בס' ברשרים שם היו שוערים מחסו מקומן (דף וה.) ומסגים הכי מה עולה קדשי קדשים אף שלמים פרטרים בביה הבקרש דמו רבתיב בשפואל יעתה שבואל את דלונות בית הי לאו בדלובת. הרכל בשחפי אלא לקבת היה שם וקראה בית הי תוסי הנחיש זיל יהושג בן הביא הי חקו כן בה לא רביינו לן או אינה סיבוהו שידה, גליון הימה אי אינה שינה שידה איך מציע שיד בנשדה דאין ועדה (באה ההבה) וייל ישערות לה בתודה ובאת בשמותיפין על ----nam (t 1'2170 מחקו ל] העובר הה קמבציא לתו טי וצקנע חרשו שן בייז כשל החביד. הקשה הריר נליון סערבו קתק ביפול 1.111 לאתר ביצול והוביד וייי דלא ממוצר שיאווד הנפרה שלפר ידו בזכה ער פי באב ואנייג ולקמן פרקי לה הצי חבא פורי שקפי בערי אחר ריש להשתפק בשאיך מביאין נפבים אם הובח אם היום הקרבת הקרבן א שר 273030 2002 דוכנן קתני כדריל דאמר ז אומר שלא על הקרבן אי הבי בעולת נדבה נמי ייש להוכיח מתא רבעי לעמן נסכים הכאיים בפני ענמן אם סעניים שיויה לימא נפיק מינה תורבא מאי הוה עלה ת"ש "דתני רב מרי בריה דרב כהנא אל עולוחיכם ועל זבחי שלמיכם מה עולה קודש קדשים אף שלמים עלה והסברא ייית רוופא למי הארי קודש קדשים ומה שלמים א קבוע להם זמן אף עולה קבוע לה זמן: אלחות הכור. (חפר כאק דל הציל הצאר פריך תל הרל תיכות ולפא העיבן תלפורא ולפא העיבן אלה כבשי שגרת השלמי ליבור הן וכחיב בהו (רקר ב) קדש יהיו להי לכהן ומה שלמים האמורים כאן לגבי שיר קבוע הנוכרים איזוין להביא

ורבינו מנוזם נ"ע פי' דכסיב (מחבי מ) לשמור משמרם ועבודה לם יעבוד 17.3 וכמיב (20) כמה מעשה לליים כמשמרומם: דכור פבר במיתה.

רבנן אם בא למייע:

כטן עולת קיך מכל דימיד

כבע הכא עה העופר קא

דהוי אשליה דציבורא המכליד.

כושוער שבוור. דגלנה הימים (6 ג) נמיל משמות שהיו (1) כה אתב. לכהנים קלי קלל: אתב בשלהב. הכהנים שנגנגו 12721 ומים: דה ב מי פרו מטלסת שמרח מלוה פרויג דג בי מיי פרי במלוסת ג: שמרק מלוה שמרק מלוה שמרק מלוה לא ידענא האי אהרה מהיכא היא

כהכא ויהי כאחד לבחבצרים, וכקרם (נמוער י) כמיל ומקעמס מל שמקי קול. שהיה מנוהו לשורר לפי שמשה לוי היה: אף הם, הלוים דו א תרי ערג מסלפת מי סמקרע סלמה יל

נד בשנה

יא: עיין בשפט

בְּה־אָמַר יְרוּשָׁלֵם וְאִיש מִשְׁעַנְהֶוּ בְּיָדָו מֵרָב יָמִים: וּרְחֹבְוּת הָעִיר וְמֵּלְאוּ וְלָדָים הָאֵלֶּה מִפִּי הַנְבִיאִים אֲשֶׁר בִּיֿום יָפַׁר בִּית-יחוְה צְבָאָות הַתִּיבָל לְהַבָּוָת: יהוה אָבָאוֹת הֶחֵוֹקנָה יְדֵיבֶים הַשְׁמְעִים בָּיָמִים הָאֵלֶה אָת הַרְבָרִים כָּה אָמַר יהוָה צְבָאוֹת עָר יַשְׁבוּ וְקַנְים וּוְקַנוֹת בִּרְחבָוֹת ה־אָמַר יהוָה הַשְׁבִיעִי וְצָוֹם הָעֲשִׁירִי יִהְיֶה לְבֵית-יְהוּדָה לְשָׁשְׁוֹן וּלְשְׁמְחָה וְלְמעָדָים אַלַי לַאמָר: כָּה־אָמַר יהוָה אָבָאות צום הָרְבִיעִי וְצָוּם הַחֲמִישִׁי וְצוּם 🐨 בַּית יְהוּדָה אַל-וּיִרָאוּ: אַלֶּה הַרְבָרָים אֲשֵׁר תַּעֲשָׁו דַבְּרָוּ אֱמֶת אָיש יָלָא נָחֶמְהַי: בָּן שֲבְהַי וַמַמְהַי בַּיָּמִים הָאַלֶּה לְהֵיטִיב אֶת־יְרוּשֶׁלָם (אֶת־ הֵיִיהֶׁם קְלָלֶה בַּגוּיִם בֵּית יְהוּדָה וּבֵית יִשְׁרָאֵׁל בֵּן אוּשְׁיעַ אֶתְכֶּם וִהְיִיתֶם ַטַלָּם וְהְנְחַלְּוֹי אֶת־שְׁאַרִית הָעָם תַוֶּה אֶת־בָּל־אַלָּה וְהָיָה בַאֲשֶׁר זרע השלום הנְנְפו תּתָן פּרְיָה וְהָאָרֶץ תְתַן אֶת־יְבִילָה וְהשְׁמָיִם יְתְנִי בָּא אַין-שָׁלום מִן-הַצָּׁר וַאֲשַׁלֵּח אָת-בָּל-הָאָדָם אַיש בְּרֵעָהוּ: וְעַהָּה כִּי לִפְנֵי הַיָּמִים הָוֹם שְׁכֵר הָאָדָם לְא נָהְיָה וּשְׁכֵר הַבְּהָמָה אֵינֵנָה וְלַיּוּצֵא בָּה אַמַר יהוָה צְבָאוֹת הְנְנִי מוֹשֶׁיעַ אֶת-עַמֶּי מֵאֶרֶץ יפָלַא בְעֵינֵי שְׁאֵרִית הָעֲם הַזֶּה בַּיָמֶים הָהֵם גַּם־בְעֵינֵי יִפָּלָא נְאָם יהוָח כָּה אָמַר יהוְה צְבָאוֹת כִּי ۲ ۲ שֶׁר יָבָאוּ עַמִּים וְיְשְׁבָי עָרָים רַבּוּת: וְהָלְכוּ ישְׁבֵי אַחַת אֶל-אַחָׁת נִיְדָי דְּבַר־יהנָה צְבָאָוֹת פּי כָּה אָמָר יהוה צְבָאוֹח מִוְרֵח וּמַאָרֶץ מְבָוֹא הַשֵּׁמֶש: וְהֵבֵאתִי אתָם וְשָׁכְנוּ בְּתוֹך יְרוּשֶׁלֶם וְהָיוּ לְבַקַש אֶת־יהוָה לַאמׁר נַלְכֵה הָלוּרְ לְחַלּוֹת אֵת־פְּנִי יהוֹה וּלְכַקָּש אֶת־יהוָה צְּבָאָוֹת אֶת־רַעַׁהוּ אֵמֶת וּמִשְׁפֵּט שְׁלוּם שִׁפְּטָוּ בְּשַׁעֲרַיבָם: וְאָיש ו אֶת־רָעַח בַּאֲשֶׁר וַמַמְהִי לְתָרֵע לְבֶם בְּהַקְצִיף אֲבְתִיכֶם אתי אָמָר יחוָה צְבָאָוּח א כַּיָמִים הָרָאשׁנים אַנִי לִשְׁאַרִית הָעָם הַזֶּה נְאָם ידוָה אְבָאָות: כִּיי ה אָמָר יהוָה צְבָאֵוֹת ַעו רַעַּׁרוּ אַל-תַּחְשְׁבוּ בּלְבַבְכֶּם וּשְׁבֵעַת שֶׁקָר אַל-תָּאֲהָבו בִּי אָת-בָּל עיר הָאֱמֶת וְהַר־יהוָה צְבָאֻוֹת נַם־אָני: וּבָאוּ עַמִים רַבִּים וְנוּיָם עֲצוּמִים לִי לְעָׁם וָאַניֹ אֶהְיֶה לֶהֶם לֵאלֹהִים בְּאֲמֶת וּבְצְרָקָה: צְּבָאוֹת בּירוּשֶׁלֶם וּלְחֵלְוֹת אֶת־פְּנִי יהוְה: וְנְקְרְאֶה יְרוּשָׁלֵם בְּרָבֶה אַל־תִּיָרָאוּ תְּחָזָקְנָה יְדִיבֶם: טוֹבִים וְהָאֲמָת וְהַשְּׁלִוֹם אֱהָבוּ: אַלֶה אֲשֵׁר שָׁנָאתִי נְאָם־יהוָה: וִילָרְוֹת מְשַׁחֲקִים בּרְחָבתֵיהָ: ָּר**ַר**ָשָׁלֵם **ÅČNUC**: אַלְנָיָה יביקרש: فلألك 1 Ę ы ų Ŋ U 5 _ 벖 õ υ ы đ ಕ ÷, ដ

פרק שני

שבת

ואין דה פוייון. להונימה למולין מכל קדם יש קדש שנפדה כנון

מסורת הב"ב

אָבָאוֹתֿ בַּיָמִים הָהֵׁמָּה אֵשֶׁר יַחֲוֹיקוֹ עֲשָׁרֵה אֲנָשִׁים מִכָּל לְשׁנְוּת הַגּוּיֵם

א) מסדה לב, גן משל מ. פריים סיר (ביי גן [דל ויי יודען ט (דל איזרמן זה (שפרפע מרק קובן, ט אר ביק נגרי למר מכזן מסרבים נגרי איזרמן מק **ב** כיון הכלנה בביב, א ביי מגוע בביב, א ביי יעמוע ו: דייי משת ת. דיכ מידן.

הנהות הכ"ח

(נ) נושי דב ממצ מצ. ובר כבר משל השלה. וכר כבר משל ברשיב מתשן רב משל ברשיב מת מתשן רב משל ברשיב מת הבי מתק ברשיב מת הבי (ו) הגשר די כמוט שבי נשלמ ידים ורגלים משק דלם סי (פגן) כל כן כמים קרי ליה מונה כיבים מתורים:

त्वा इन्द्रण अक्षेप्र

וכמית (ימוקשל מ)

1722

ליקוםי הס"י ליקוםי רקשי וחשין לה פוריון, למרופי כאל פירס במי הפרוק לקר כבי כאל פירס במי הפרים לאלים מוסרים לאל פור רכש מיל ופיד גיע, לאמו שליותי למלילה ופורתי ולים לאלילה ופורתי ולים לאלילה ופורתי לא בפוריי לאלילה ופורתי לא כאלי לאלילה ופורתי לא בפוריי לאלילה ופורתי לא כאלי לאלילה ופורתי לא כאלי לאלילה ופורתי לא כאלי לאלילה ופורתי לא כאלי לאלילה באריך לא כאלילה לא כאלי

נפישין. בשם: כרת. עדיפל ללים נה מרי י מומרי ימיו נכרמין והולך ערירי: ראשית הגר תתן קו ולא לאודו. מכמן שלין מורמין מן העומו על העוהור דכמיב ממן לי דבר הראי לי לאכול ולא למם לארו להסיק ומדאילטריך למעוטי מכלל דכם אורו היא נהסקה: ויצא, מאי מיכפת ען: הובה. כנוד שנת הוא שאין סעדה משונה אלא במקום אור כעין יממל בפרק במרל דיומל (דף מה:): רחיבת ידים ורגלים. ערכית לל שנת: במדינין המצוייצין, קרינים ומ גבי מער רנה שון של פשמן וכהן ציצים של מכלם כלמים אלא שמותר מן המורה דדרשיט סמוכין לה מלכש שעטע גדילים מעשה לך (משת פיד לה.): מחבין מכנו בנצי בכותן. שהיו להם קדינים שחיק מניימין: בית שמאי פופרין. ואף על גד דלילים סובה הוא בכל טלימות שיש לי לאדם ואפילי מונמים נקופפה הי דפשהן פטורין משום דכלאים לה שרא רממנה דלה דרשי סמוכין : וביה בהייבין. דרושי סמוכין : כברי. [סלמידיו] שהיו 177761 אופרין פנור נהי דהלטה כבייה וסייבין מדלורייקל מיהו [רבנן] גור בהו משום כפות לילה שמא יהא לו כסום שמיומד ללילים ויטיל בו ליליה ונתנה לרכש כנהים שנה בתקום מטה דכסות לינה לא מיחייב בלילים דכמיב ולמימס מותו וביבתומ ⁹ פרבינן וכי ביד מפנין לעקור דבר שריה (בחוים התבוידין לפלאך ה. מכנים כנגלן לגלאר החום לגלים וכנושים מן התורה לפטור מת החייב ומשני של ואל מעשה שמני: הרלכת גר בשבת. שלה היה לי ממה להדליק וכמקום שמין ער מין שנים שהולך

ואין לה פריון ואסורה לזרים הנך נפישן ואיבעית אימא קדש חמור שכן עניש כרת ירב נהמן בר יצחק אמר אמר קרא ״תתן לו לו ולא לאורו מכלל רכת אורו הוא: רבי ישמעאל אומר כו': מאי מעמא אמר (6) רבא מתוך שריחו רע גזרה שמא יניחנה ויצא אמר ליה שאני אומר "הדלקת נר בשבת חובה דאמר רב נהמן בר רב זברא ואמרי לה אמר רב נהמן בר רבא אמר רב הדלקת נר בשבת חובה רחיצת ידים והגלים בחמין ערכית רשות ואני אומר ימצוה מאי מצוה האמר רג יהודה אמך רב כך היה מנהנו של ר' יהודה כר אלעאי ע"ש מביאים לו עריבה מלאה המין ורוחץ פניו ידיו ורגליו ומתעמף ויושב בסדינין המצוייצין • ודומה למלאך ה׳ צבאות והיו תלמידיו מחבין ממנו כנפי בסותן אמר להן בני לא כך שניתי לכם ססרין כציצית כית שמאי פופרין וביה מחייבין והלכה כדברי בית הלל ואינהו יסברי גזירה משום כסות לילה: - ות<u>ונה</u> משלום נפשי נשיתי מובה מאי ותזנה משלום נפשי אמר רי אבהו זו הדלקת נר בשבת נשיתי מוכה אמר רבי ירמיה זו בית המרחץ (כ) (י אמר רבי יוחנן) זו רחיצת ידים ורגלים בחמין ר' יצחק נפרא אמר זו ממה נאה וכלים נאים שעליה ר׳ אבא אמר זו ממה מתצעת ואשה מקושמת לתלמידי הכמים: תזר איזה עשיר כל שיש לו נתת רוח בעשרו דברי רבי מאיר: סימן מימ ק"ם: רבי מרפון אומר כל שיש לו קי כרמים ומאה שדות וק עברים שעובדין בהן ותכשל (ג) והולך נמפילה: איזהי צשיר.

במה מדליקין לו ולא לאורו בכלל דבת אורו היא. ולט מלמר מידי ולם למורו כתיכ מיממ ממן לי ולם דבר שמין רמוי לי כלל שהימם לפני שמיטה: ואפורה דורים. לפולם מכל קדם ים קדש רייל דאם כן לא לכשור אלא ממן דאין נמינה פמות משוה שמומר ארים לאמר וריקה כגון מעשר צהמה ותודה ושלמים: הגד פרועה * מדכמיב לו משמע לו ולה לחורו:

הדלקת ני בשבת חובה. פיי במקום פעודה דמובה היא שיפעוד במקום הנר משום עונג מכל מהדלקם נר נופיה לא הזה פריך אביי דפשיעה דמובה היה דהמע (לקמן דף למ:) על ג׳ עבירות נתים כו׳ על שליע והירות בהדלקת הנר: הובה, לבי רמילם (ז) ידים בממין קרי ליה מוכה דלא הוי כל כך מניה ומים מתרונים קרי ליה סונה "משום פכנה דמלח פדומים ושהרנו הנפש וסמירי נופי מן הרמשוני רש שרונים לימר דמין לברך מהדלקס נר מדקרי ליה סובה כדממריט (שלין קב.) מים מתרומים סובה וחין נופומין נרסה ומומר ר״ם דשיבוש הוה דנה דמי למים המרונים דלה הוי הלה להללה בעלמה אבל הדלקם נר היה מוכה של מלום עונג שבח וכמה סובוי הן דעעונין ברכה ומה שמומר טעם מתר שלה לברך תשום שמם היתה מדלקם ועומדם לא היה לרי לכבוסה ולמור ולהדליקה ולה להדליק מתרת מין נרמה דהמ נבי ביסוי הדם (20 ת.) אם כסהו הרום פטור מלכסותו אפייה כשמכשה צריך לנרך וכן טלד מהת מיכמ למייד יי דמין צריך להטיף ממנו דם ברים וכצמל פדל בצילהי פר ר אליעור דמילה (לקמן דף קא:) המל מומר כו' וכסדר רב עמרם ים המדליק נר בשבת מברך לשר קדשני כו׳ ועוד נרמה לריים שמם היה הנר מודלק ועומד שלריך לכבום ולמוור ולשדליק בדלמר ליה ההול כבל וכלבד שלא יקדים וכלבד שלא יאמר

(גבל דף כב:):

עין סשפט נר בסודה

כה:

תתן כדנ מדי מסלמי ולים מושדע לים פרים נשון ם מושדע לים פרים

פרף כ: בה דער מיה מהל שנו סלגה י מנג לאין מה

נחת"ע ל"ם כר רבר סביף ג:

גליון הש"ם

נברא ורוסה לכלאך נברא זרושה לפלאך מי צבאות. פיין קחסין קי פג פיל נכשי דיכ חומים למלולי כגרם: רשי דיה כרת רשי דיה כת ררי שדיפא דאית בה תרי וכר. עין באעיל פפיע זענאלין: רגועי דיה תתן לו זכר דאין נתינה פחות משוה פרובה. פיין ציניון לף כ פייז מוספות דייה לובה:

תורה אוד הכלב राग्स्स रिस्ट्रेंट अप्रिया हर्स्ट्रे ונאשת גו מער הען לו: ורבים יה רן

ם הקוח משלום נפשי לשנה שלבני ואביר א

רבינו הננאל

בדילה ההא קיבן למיכן אשד לאתן משאיב בתדמה כי לא חמנא שאלו כולן בתרכי אנית שהוצואה יש בה ביתה שהאות יש בו כי שי שהאהר הכתי בו כי יחללתי העושה מבנה בשלב אותה התוצשה האין לה בריון הפורה

ជ Ξ

נרה

נניאים אחרונים

אברות הראיה

ד׳ חפץ למען צדקו יגדיל תודה ויאדיד. כי מציון תצא תורה ודבר ד׳ מירושלים. כי לא יפוש ד׳ את עמו בעבור שמו הגדול. כי הואיל ד׳ לעשות אתכם לו לעם. עבדכם אסיר התקוה לכבוד ציון ומקראיה ולשלום למודי ד׳ בניה בוניה.

אברהם יצחק הכהן קוק עבר לעם קווש על ארמת הקדש פה עהיק יפו והמרשבות, תובליא

כח

- 7"2

בני יקירי שלימיא.

שמחתני ברבריך הנעימים ויקרים, ישר חילך.

מאד הפצתי לכתוב לך בארוכה מכמה פרטים. ביותר מדברים הטגעים לתנוגות אבל אתה ידעת עבודותי וטרדותי, בצירוף הסרון הזריזות מפני הבריאות. השרית יהוקנו ויאמצנו לתריע.

מאד שמחתי במה שנראה ממכתבך שכבר הסכמת לקבע עצמך בזה הזמן בעה״ק ירושת״נ. חזק ואמץ. רק התאמץ. בני יקירי. במדות טובות וביראת השי״ת אאנהברא. בשקידת התורה. למגמר ולמסבר ולחזור יפה. שיהיו ד״ת שנונים ופהודדים בפיך ז. ולהשתלם כמה דאפשר בכל מיני שלימות ומעלות וידיעות שהן תסארת ילאדם. ואל תקטן בעיניך אפילו מעלה קטנה להשתול להשתלם בה. ואל ימעט יבעיניך כמו כן חסרון היותר קטן. בדרכיך ומרותיך הנהגותיך. לתקנם ולשכללם. בהיה תמיד מלא רצון. ונוסה יותר לשמחה וטוב לבב. התחבר ליראי די וגדולים כתורה. זכי הרעיון ונקיי הדעת. ויהיו לך שיחתם הדכיתם ללימוד גיכ לפעמים אחרי אשר תשים לוה גיכ רעיונך ושכלך הישר ביה.

כתוב נא לנו. בני יקירי, מכל פרטי התנהגותך, ממש לפרטי פרטיות. כי הלא תוכל לשער כמה גדולה היא התענינותנו בכל עניניך, ממש שבתך וקומך. באיזו שעה אתה אוכל פת שתרית ומה. ובאיזו שעה סעודת הצהרים וסעודת הערב. זמתי תלך לישון, ואם התרגלת לקרות קיש שעל המטה כראוי. ומתי תקום. ובאיזה זהר הזא מקום לונך בקביעות. ואם הוא רחוק מן החלון, שלפעמים האויר קר בירושתיו.

אחתום כברכה, בגי אהובי, ורב שלוי, כנהיי וגפש אביך מחבקך ומנשקך, אברהם יצחק היק

> דיש כ׳ רבך הרב ו שי׳ באמיר. עתהיק יפו היו, מרחשון תרסיון.

13

כסוה השים

הניזקין פרק המישי גימיז

כפאי דפפק אנפשים - מיקלי וכחרי קיטואל: בשכבס זרט רוספס י מדה כעד מדה שבענים התחיל העם לונים אל בנים מואב: דאמר פרי בעירוכין (דף כב) וילוף לה מולא הרכה יגיעת כבר המלבינ קים): אין שורו פמויק בשרוי מבהמשם הת כוון אין יכול מכה ניחן בינינות נשר וקרא בדברי בוצרים כתיב ויתר מהוה לחור ולכשתו כו : דשריע נים י מה מעשיהם אם לרקים אם בני הויהי בדברי כופרים יותר מרכרי הוויה אור

הורה: נכימי המומום מוכדי מיו י כלעם שהכריה עליה פליז והרשים לרכר: פור פלכם י מריכה ששמה יה הזלך: נפטי בני הזדינה לבני כהל : כליונה דעשנוקה - מי שהיתה לו לורה בטכצוע היה מכירה רחק נדל מן הציר למרחה הנחת: שחלים מן מהכל שה במשכת [וכן משק מן ע"ו (דף כב."): בכום פברם - הר המלך: פשקריפו • דחמריהו שבים

כמאי הפסיק אנפשיה, כל יומא מכנשי ליה לקפמיה ודייני ליה וקלו ליה ומבדדו אשב יכי אול אסקה לבלעם בנגידא אכד ליה ההדים פליה לרופוי ומחסה : כאן חשיב בדרוא עלכא אל יש אי שו אי בו נוגלי נחד : פור נפוי ניהדים: בילאדבוקי בהי אל ילא הודרוש שלוכם ומובהם כל הימים א"ל דיניה דהרוא גברא בכאי א"ל בשכבת ורע רוהרת*)אול אסקיה בנגידא לפושעי ישראל איל באן חשיב בדדוא עלכא א׳ל ישראל כדו לארבוקי בהו אל מובתם ההש ועתם לא תהחש כל הנוגע בהן כאילו נוגע בבבת עינו איל דיניה דההוא נברא **) במאי א'ל בצואה

קנים: נפדפ דיטריזים כלעיז כש נשד שבאני (שחים דף רשמים: בפרום ופרומעוי מחיקה העיר : שנפוע י זמל בינרו ולה השט הלה נתבר מלה והשר בשמר נתיקר התנואה : נוכן בינב - שהוא דוואי לשכנת ורע להליח קל שבח על הממו : מולר ריקריידם ממיכם

רטא עירות הו בהר המלך והוא איע מחויק אציני ששים רטא

רגליד : בככם ורם דומה בן הפור -נכנם תכלם בכבר ולדע מבליד : בורניבא פיין: גנגא חופה: קרני פלפפה י רחשי ניישת חקעי קרן התהשפים פליהם בני לבאם : ושמל מלמר קרובה הימה • לים : כקפת ידים - סם תקים: ולמד דם י מידוני ביתר

(מומן מן) ההרה האבר כר לכל המלעיג על דברי הכמים ניהון בצואה ההרת הא הזי כה כין פישעי ישראל לנביאי אומות העולם עובדי ע"ז הניא אמר רבי אלעור בא וראה כמה נחלה כתה של בושה שהדי סיע הקב"ה את בר קמנא הדרדיב את כיתו ושרף את היכלו : אתרנגולא ואתרנגולתא הדיב מור מלכא דדתו נהוגי כי הוו מפק הרצא וכלהא מפק קמידד הרגנולא והרנגולהא כלומר פה ורבו כתרנגולים יומא הד הה קא הליף נוגדא דהומאי שקלינהו מינייהי נפלו עלייהו מדונהי אתו אמרו ליה לקפר מרח כך יהודאי אתא עלייהי הוה בהן ההוא כר דרוכא דהיה קפיץ מילא וקציל בהו שקליה קסר לחאגיה ואותביה אארעא אכר רכוניה רעלכא כולה אי ניהא לך לא המבריה לההיא נברא לדידיה ולמלכותיה בידיה הדר גברא אבשליה פומה סלים לבר דרומא ואמר "הלא ארגה אלתים זגרתנו ולא תצא אלתים בצבאותינו דוד נמי אמר הבי דור אתמהלי קא כתכה על לבית הכסא אתא הרקנא שכנזיה לפרכשיה ונח נפשיה אבר הואיל ואיתרדש לי ניסא הא זיכנא אישבקינה שבקינה ואול אזרקר ואכלו ושתו וארליק שרני ער דאיתחי בליונא דנושפנקא ברודק כילא אמד כיהדא קא דדו כי יהודא הדר ארא עלייהו א'ר אסי תלת כאה אלפי שליפי סייפא עיילו לפור כלכא וקסלו את כל את כל את כל הוא איני והלהא ללוותא וברך גיסא הלולי ודנגי ולא הוו ידעי הני ברגי "בלע ה' ולא הבל את כל נאת יעקב כי אתא רכין אפד רבי יותנן אלו ששים רבוא עייהות שהזו לו לינאי המלך בהר המלך האפד רב יתודה אשר רב אסי ששים רבוא עיירות היו לו לינאי המלך בדר המלך וכל ארת ואחת היו כה כיוצאי מצרים תץ משלש שהיו בהן כפלים כיוצא מצרים אלו הן כפר ביש כפר שראיים כפר דכריא כפר ביש דלא יהבי ביהא לאושציוא כפר שהליים שהיהה פרנסתן כן שהליים כפר דכריא אכד רבי יותנן שהיו נשתיהן יולרות זכרים תחלה רולדות נקבה באדרונה ופוסקת אכר שלא לרידי חוי לי הדא אתרא ואפילו שתין ריבוורא ותא זהי שמים קני לא מחזיק אמר ליה ההוא צרוק לרבי הניגא שקורי משקירון אמר ליה "ארץ צבי כתיב בה מהצבי זהי ג בי זה אין עודו מחזיק את בשרו אף ארץ ישראל בזמן שיושבין עליה רוודא ובומן שאין יושבין עליה נמרא רכ מניומי כר הלקה ורכ הלקה כר שביה ורב הונא בר הייא הזו יחבי גבי הרדי אמרי אי איכא דשמיע ליה מילתא מכפר סכניא של מצרים לימא פתח הר מנייהו ואמר מעשה בארום וארוסרו שנשבו לבין העובדי כוכבים והשיאים והלוה אמרה לו בבקשה מבך אל תגע בי שאין לי כתובה ממך ולא נגע בה עד יום

מהו וכשמה אמה להן מיפון לזה שפמפמ ביצה יותר כיוסף דאילו ביוסף לא הזה אלא הרא שערא האי כל יוכא ויוכא ואלו יוכף לאי בהרא כמה והאי בררא כמה ואילו יוכף לא אשוני הא אשרו פרוח אירך ואמר מעשה ועמרו ארבעים מהיות בדינר נהסר השער מודיא אחת וברקי ומצאי אב ובנו שבאי על נערה כאורסה ביום הבפורים והביאים לבית דין וסקלום וחזר השער לסקים פיתח אירך ואמר מעשה באדם אתר שנתן עיניו באשתו לנרשה והיתה כתובתה מרובה כה עשה הלך ווימן את שרשביניו והאבילן והשקו שיכרן ההשכיכן על מימה אדת הביא לובן ביצה והמיל ביניהן ההעמיר להן ערים ובא לבית רין היה שם וק אחד מתלמדי שמא הזקן ובבא בן בומא שמי אמר להן כך מקובלני משמאי הזקן לובן ביצה סולד כין, האוד ושכבת זרע הוהה מן האוד בדק ומצאו כדבריו והביאהו לב"ד והלקהו והגבוהו כתוברה מכצו א"ל אביי סמים כל לרב יוסך ומאוד ההוו צדיקים כולי האי מאי מעמא איעניש א"ל "משום רלא איאבול על יחשלים רכתיב מייס "שמתו את ירושלם תילו בה כל אהביה שישי אתה משוש כל הכתאבלים עליה : אשקא הרימפק חריב ביתר דהו נהני כי הזה מתיליד ינוקא שתלי ארוא ינוקרא שתלי תורניתא ובי הזו מינסבי קיצי להי ועברו נננא יוכא הד הה קא חלפא ברתיה דקיםר אתבר שקא הריספק קצו אתא ועיילו לה איני נפול עלייהי כדונויו אמי אחו אמר ליה לקסר מיהו בך יהודאי אתא עלייה: "נרע בדי אי כל קי שאל א'ר ויהא א'ר אבהי א"ר: יוהנן אלו שטנים [אלף] קיני מלחמה שנכנסי לכרך ביתר בשעה שלכרוה ותרנו כה אנשים תשים ומף עד שהלך רמן תפל לים הגרול שבא האבר קרובה היתה רחקה התהה מל הציא רבי אליעד הגרול אימי שני נהלים יש בבקעת ידים אוד משך אילך ואוד משך אילך ושעה הבמם שני הלקים מים ואחד דם במוציחא הנא שבע שנים בצה עוברי כוכבים את כרמהן מהמן של ישראל בלא זבל

HON י) מושה מכוב כבים לו יותר בדי זה שנונו נועד השמש . "יין משה ודע נשוב רושות מושר מלוב לל וותן ושתושאים לל בורר נס

1/7/03/16/10 1/6 (100 Polin 1/24 WA, 1/100 123 200

די לעולם השב כקאך לדור ודור למה לכלח משכחכו עיין רש״י שחה׳ בחמת לעולם השב חבל למה לכלח העכחכו . ובזה פירעתי מיע בכוקה התפלי של מעריב המלך בכבודו המיד ימלוך עליכו לעולם ועד הייכו שנחמה שהמלך בכבורו המיד ולח כגרע כביכול מעלכותו דבר אבל אכחנו מבקשים ימלוד מליכו למולם ועד ועיין מגים קי׳ לליו שהניה דיעות אי ממיד קובב למעלי או למטי ולפמים הדבר מבואר דקאי למעלי ודויק:

אהרלזרלהרלטהלכות קש

פיז פנן דור

כנן אסידים נ"י

לנסיב למר נדכן זיזל לכחמל מנהה דעדים כמהודלי מקבל מדנית יש כלמו וקול לחיב קים ותרשודים לא למר כיון לי וני שמונה: גיומל משםי. למין מסי ישסם ולון לנמור מרין זס דנם כזה ידיים נמהי ולה"ב יחמל. למלים שסבי מהמלגים מסביי מ"ה המלא מטר מדיםל מחיק סדות הכם שם כקבל ולחבי יכול ק"ם דבור כזן ולון למרו לנלו מבלים מדרת זהל ולוס יש שכות יכול ק"ם וברשודים ודלג כוק ס מד כים למריון שומר משלג לוחה מס הקבל ולוח"ב ק"ם מהליב כזה דה ונסירול ולוס משלים שכביי להתולגים מסביי מדור לו למ יש בי מסלות למיון ומכי המלג מותה יש בי מסלות למיון ומכי המלג מסס

לכים שמה שמהויין עדע וכול לא כחמל מוהי יחמלל מוהה כשור שהם קורין קים ומיכותים ומחיכ יחסגל פרכים פס כלכור הארכ יקרא קיש וכרשורים כללם אכל לא ישרך לכמשלל מותם בשפה צימשלל שרכית ולכמשלל אמר כך שרכים כלל דום לה מקר כמנם שכלםי מחמלין כמים כד'ד' כיים כמתרים ומוסף ולים כמחס המביל דסמני מסרדי וסוי רסינ סקרו ועד דתמנה עם כגבור בדיכה מכי מכומה שהנמר מתמלין ומשמי קים : ד הכלך נכבהו . כל פנוק כהלך קולו מצר פל כמומרים כמולך ככפתו וכו' רק יל סמלך וסי מיסו פניסה כרמרים כי המולך וכו' וכים כמור וכחבו בגיב שליל מער לשון משום שלין השלט בשמינות ישלך לשון משלט בשמינות לפולם ול' בפים שיברים מלם מפיד למפים

22

<u>מבר ימות וכר :</u> רלן א וחין מסלין וכריבק כי כלער וכן ככו כל פי כקבלי (כימ):

רלשום כיודות מיכ כימה דימתין פר בתפלה ב(ג) ית שלל עמהם ואחרכ יקרא קיש (ד) עם צעישי בקכל למסלת מרנית ויתמלל ממבם ברבות ישובר עכו ישראל אומר אבן אחר ברבת עצמו

ולא יענה אכן אחר ברכת ד (ם) המדך בכבודו : (וסין נשל מי ימי) :

רלו מדר תפלת ערבית 😳 ובו מעיף אחד :

א א אין שיצ חתר התפלה כתפלת ערבית א (מק ממן יב מריסם ללצר ערנים) :

רלח לקבוע עתים לתורה בלילה: ובו ב סעיפים :

א יא צריך ליזהר בלמוד הלילה יותר מבשל יום והמבסלו

קולי הבעימות שמט משט מש לשי לכי שי שנשו (מ) כשרובה: קולי הסורי הסתירי הסתיבות ומחקרי עונשו (מ) כשרובה: להס ומרכס ממוקרי נלגלה לגלת הכתפלה בניאם יש לו חוק קבוע ללפור כך וכך רחם והזיה פורור סקלי כמים כתודם רים נרכות והזיע ביותם ורא השליפנו א א] ישליפנו (נ) בלילה פויר:

רלמ דין קיש על משהון. ובו ב סעיפים:

א א קורא על מפוזע א (6) פרשה ראשונה של שמע ב אן המברך (כ) המצל חבלי שינה על עיני וכו' : סנה רקוס ק"ע (ממן למומולי) מכלים החוזים ולה מדגרים למי

70077

כום פגיכה נחום מסלם ולל דנם כוש לה משנדי בשמיכה נאילה להמילה אלה ימסלל כי במסליה אלה פם כקבל דבימך רמה שתפלל מנום שלו פס בקבל וכלה לה יבים לי שהשות שבס הוסבים מתו זמן לילה בכרי מהסולים פרדת והוא מוסבו מדין ליום שכוא מתמללי כקבל פרכית הבף המר ממהה מהרי' דהוי הרי פנה כמתם ה' הכל כהן דנושם ה' הים נכשתתף פתכם וכלמת לין נכס שהופות וכום כללי מספולי לפי חפי לפרת ננטרי דע למתר מילוק זה ממיש מיה פיתן די למי בשבה להתמלל במים מנחה מד שסקסל פורס צרט דססק שם כאס כנר

00100	אבעת ימים פרק ראשון יומא : 18	רבינו הננאל
השרם	ששפי אם קיניהן - שהו מניאית במלאות ימי לידתן לימהר לאכול בקדשים והם היו בפלי (ז) גיאות והיו תתרשלין בהקרבתן והגשים	בקרם האשון נרב על ג' דברים ע'ו ג'ע רש'ר
	ממתיטח שם עד שיקריבים ומשתהת מלחזור למקומן אלל בעליהן ומבטלין את הבשים מפריה ורביה: מהשפרת - דריש בטסריקן מהשחרר רים אחד : שני ריפים - (ה) גלם שהעמיד מנשה בהיכל לרה לשון ריעות כשתי נשים לאיש אחד וכעסתה לרחה (שמאל א א)	אבל שנאיז חינם לא היתה אלא בנשאיים
	וחשה אל אתיהה לא הקה ללרור (ויקרם יח): רפשים כשומו ישמומו י סיפיה דקרא ועל ה׳ ישמט לאמר הלא ה׳ בקרבט ונו׳ :	רלא בשאר העםי רשעים הם נתלו בשרטם
	תורה אור ופליססי אמקום מאזון קאי: ופלם רבי אלעור דמרא נארעא ששהו את קיניהן ביוהא מעלה עליהן הכרוב נוירוס - מהוס (ס) שיין וכמות ישר	בהקביה שמופר ועל ה' ישעני לאברי מקרש
	דישראלהוה לאהה משהעי באילו שבבום בזיון הדשים דברויב ינם שוגועיין תרכא נמטאמא השמד (שנים	್ಷ ಮತ್ತು ಮತ್ತು ಮುಗ್ರ
	לשבת בהזה פיי לה היה מהודר במרם וקפורדון את ההאב ובא נער הבהן היין מו על מולה לל לל	ריב כשים שנאת העם] ללכד ששקילה שנאת הגם בוור איז וו'א
	לדבר עם ריש לקש היה משיב לי ואבש ראיש האוברו הצה בש לצרות לבהן פשטיהם: נפגוס קום י לפי מלחת	ישיר בא אם אישר איין איז
	כהאבכחן נפיק הזנחים (קי כ.) ולא יקה מכוך בשר מבושל כי אם דו (נכנ שנעים שנה אפקוד אמכס נכי רמי ריל על מעוהי ומקשי אם ויאכור אליו האיש קפור יקבוירון כיום החלב (ירמים כו) : אמרונים לא נמנופ	נבאסים בדנתיב הן אל כביד ולא יבאם (סיוב
	כשרים הן נירע כו׳ שהשיב ע וקח לך כאשר האה נפשך ואבר לו כי מונס בני מקהם שי רשנים היו	ט) היד נפנים בפירה כפף הרוה רה"ק ברים
	ריא וגט הוא חור והשיני ט: עות ותהן ואם לא לקרתי בחוקה ותרי בסתר: נירס פונים כית המקדע: איני היאה הנווריה נרולה מאד את פני הי בי פידיכם נירס נכון הבים פל לכם	pan penpata
(מוססת) מכוות מ"נ]	נאצו האנשים את בערת ה׳ : *מהרש ראשה בפני מה דרב מפני נ׳ כוכל שלה לט וחד לכלשנים:	ודברי דכבאה בארן להן כבלות ארו שון ברו צי' בין קל דאבר
C C C C C C C C C C	דברים שהיו בו ע"ו וגלוי עריות ושפיכות דמים ע"ו דכתיב ביווי עורה ומנוו בינה מלוח	נר נסבע תי זמית ונספי נפולקו והיק
פים] (ממונהן פֿרי	יכי קצר המצע בהשתרע (ז) מאי קצר המצע בהשתרע אד יונרון מימושוב (שרות נכית שני: נמשלמם	בישראל ועריין היו כשיבשן בנת טל ט'
	קצר מצע זה מהשתרר עליו שני רעים כאחר °והמסבה צרה כהתבנס ∞ ככסף - שחט נהכ כך נח היתס א"ר שמאל בר נרמני כי מפי רבי יונתן להאי קרא בכי אמר מאן חסרים סמה: כחופות שע שים	אסאי לא שריא בסקרש ער שכינה רכתינ
	דכתיב ביה יכונם כנד מי הים נעשית לו משכה צרה נלוי עריות דכתיב הצייטו שני זלתות שתח אחד ותנירו	יישטן מוגלי שו
579 :30 705	^ס ויאמר ה׳ יען כי גבהו בנות ציון ותלבנה נמויות גרון ומשקרות עינים מיסוגר כך פליחס לתאון: שרקב הלוך ומצוף תלבנה וברגליהן תעכפנה יען כי גבהו בנות ציון *שהיו ג שולע כו · מקלתו מלפת תכלתו	תוספות ישנים
2 8 20 100	מזט ומקלמו קיים כך קלת חוון ביוד במיד במיד במיד במיד במיד ממוט ומקלמו קיים כך קלת חוון	לא סוק צוצהצי ריב לקוב כהדהי כליצר
	זקופה ומשקרות עינים דדנו מליין כוחלא עיניהן הלוך ומפוף תלכנה ארו שליט לו לה דלותר את	
	שהיו מהלכות עקב בצד נודל וברגליהן תעכסנה איר יצחק שהיו מביאות עול פפמנול - (י) מלחז ומנרח	אכל פליט ") ככקונוק פרק כני (דף פרה) (וגוגרויס סיה) (דף ביה)
	מד ואפרסמין וכצירות בכצעליהן (ג) וכשמציעות אצל ברורי ישראל מכפנים סממור שם מלשת: פאי בועשות ומתיזות עליהן ומכניסין בהן יצה"ר כארם (ג) בכעום שפיכות ספפור - כטמר למה למה למסט נכית	(ונוכמים סיק) (רף כ.) בריכר עשו בככה שילים דכר כסמל ט' :
	דמים דכרזיב °ונם דם נקי שפך מנשה [הרבה מאר] עד אשר מלא את ביז שני לסממור למנין שריית שמינה :	י) גיל בכהונות מיכ
	ידושלם פה לפה (ז) אבל מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ובמצות לא לד לכל כק קול נמויר להו וגמילות הסרים מפני מה הרב *מפני שהיהה בי שנאת רגם ללמוד	שריכי כו' שמע' צילי דכר כסהא כו' וכגוכות פיק
עיין מיספות כים ל: דיב	איני גרא איני איני איני איני איני איני איני אי	
က် [301 ရမ်း.]	ושפיבות דכזים (ד) רשעים היו *אלא שתלו במחונם בהקביה אתאן להז מה הזות שיר פזמי היו לעוק	הנהות הביה
	למקדש ראשון דכתיב "ראשה בשודר ישפומו וכהניה במדור יותו ונביאיה"" או רנה כר כר חנה משמ נו הד בכסף יקסומו ועל ה' ישענו לאמר הלא ה' בקרבנו לא תבוא עלינו ' ורא היה הרומן: כי לאלי רים	(ח) נמרא מהברת (ח) (ח) נמרא מהברת
[#]	בכסף יקסומו ועד ה' ישענו לאמר הלא ה' בקרבנו לא תבוא עלינו ' וריא היה הרומן: מי 2006 רים רעה *לפיכך הביא עליהן הקביה ג' גזרות כנגד ג' עבירות שבידם כן לקש לקמיה דר יוחק וסיפר	מאי קצר : (3) שם כמכליכן ובכלכות
	שנאבור °לכן בגללכם ציון שדה תרדש וירושלים עיין תהיה ודר הבית של כך אמרתי ל לפטני :	נבוקי ירובנים וכבמגיפות כו' סנסות
יחוקאל כא ניזי שלפיביז	לכמות יער ובמקדש ראשון לא הוה ביה שנאת הגם הכתיב °מנורי אל הרב היו את עמי לכן ספוק אל ירך ואד (אליעור) אלו בני אדם שאוכלין ושותין זה עם זה ורוקרין	
85 (1) (1)	זה את זה בהרבות שבלשונם ההיא בגשיאי ישראל הואי רכתיב יועס והילל בן ארם כי היא היתה	(פי רפבים ביו הנה שהני
	בעמי ותגיא זעק והילל בן אדם יכול לכל תלמוד לומר היא בכל נשיאי ישראל ר' יוחנן ור"א האמרי	לנשת ישר הכל שקדב
	תרוויידיו ראשונים שנתגלה עונם נתגלה קצם אירונים שלא נתגלה עונם לא נתגלה קצם אמר רבי יורגן מובה צפורגן של ראשונים מכריסו של אירונים איל ריש לקיש אדרבה אירונים עדיפי אף	(2) 10 10001 107 (2)
[מיין מיי]	על גב דאיכא שעבוד מלכיות קא עסקי בתורה אמר ליה *בירה תוכיח שחזרה לראשונים ולא	כיה במת הנם וסכתיב
	חזרה לאתרונים שאלו את רבי אלעזר ראשנים גדולים או אתרונים גדולים אפר להם הנו עיניכם	פציל ושביצ מבוק: (ו) שם דמי כליק: (ו) רפיי די כבוב כי
ביר א	כבירה איכא האמרי אמר להם עודיכם בירה ריש לקיש הוי סהי ביודנא אתא רבה בר בר חנה יהב ליה ידא איל אלהא סגינא לכו הכתיב °אם תומה היא נבנה עליה מירת כסף ואם רלת היא נצור עליה	num/m) stens managing
	לוה ארו אם עשירה עצמכם כרומה ועליתם כולכם בימי עזרא נמשלתם ככסף שאין רקב שולם בו	ದೇನ್ ಡ (೫)
	עכשיו שעליתם כדלתות נמשלתם כארו שהרקב שולמ בו מאי ארו אמר עולא ססמנור מאי ססמגור	נוילתו כרי שבה ועיים וכמות יער עיים מרכה:
ספט מת בהורין ים	אמר רבי אבא בת קל כרתניא *משמתו נביאים האחרונים הגי זכריה ומלאבי נסחלקה רוח הקרש משקאל ועדיין היו משחמשין בבת קל וריש לקיש מי משתעי בהרי רבה בר בר תנה ומה רבי	5035 . 73000 °D
ומה כי גיעיו	אליעור) *רכרא דארעא דישראל הוה ולא הוה כשתעי רל בהריה דמאן רכשתעי ריל בהריה בשק יהבו (*אליעור)	מכוס שניתו: (ג) אם מנשר ופנות: (ג) אם היה שו נות היה לו לו
໌ [ໝ	ליה עיסקא בלא סתרי בהרי רבכיח משתעי אמר רב פפא שדי נברא בינייהו או ריש לקיש הה	דיכשר נכריטי ודות כתהן מאלף או את כשכש: א
रू इन्द्रीय	חעירי אי רבה בר ברתה היה ורא כי אתא לקמיה דרבי יוהגן איל לאי היינו מעמא (י) אינ סליקי כולהו בימי עורא לא הוה שרא שכינה במקדש שני רכתיב °יופת אלהים ליפת וישכן באהלי שם	
න ක්ෂා] [2*3]	אר אלים (איז איז איז טראי טבאי בטקיש שני דטיב אווט אישווישט) באווישט באייד [יזיז אלים]	
1.7.4	,	

אין אוסרים יין במנעם,	לה לרובן וע״ש עור	) וחמוה רלהכעים אפילו	מאוסר, וכי המנייא סיי	רמחלל שבת בפרהסיא
זה הוי מומר לכל החורה	ער וע״ל, ושם הכיא נ״כ	ימיג הנ״ל סי׳ נ״ה, גם	ון עליו. וראיתי בשריה	ז, ואף רבשאילה יעבץ
אי מכל הנ״ל שעפ״י רין	בומנינו כ״ו שלא העירו	י רף ק״ו שאחרי שנברו	ה רוקא במומר להכעים	מן שלא נירוהו מ״מ לא
עליהם בפניהם ובפני הכי <i>יר ש</i> חללו בפני יי מישראל אין אוסרים יין בפנעם, שיש הרבה אחרונים סוברים רהא רפוטר לתלל שבת הוי מוטר לכל החורה הוא רק מררכנן עוייש בשריח יהורה יעלה.– היוצא מכל הנייל שעסיי רין	בעלי ורוע אין כה ביוינו להוריר בהן כוה אם עולה לרוכן. –– וע״ש עור סי קלים השובה מהרחינ מריה חיים צבי מאנהיימער וצ״ל, ושם הכיא נ״ב שריח מהריי אמאר ייר סי ני שמחללי שבחות בומנינו כ״ו שלא העירו	וביסינו אין עושין להבעים (ועי שויית רשב"ן סי ס"ו) וחמוה רלהבעים אפילו באי משאר עבירות אין מצרפין אותו במבואר בפרמ"ג הנ"ל סיי ג"ה, גם הריא שח רשרית רשריו בשם לימוטי הבר חלק הי רף ק"ו שאחרי שנברו	ועיין מ״ש לענין זה בשריה משיב רבר סי. מ׳ שאוסר, וב׳ הנונ״א סי׳ קציים סיק ב׳ מי שהוא רשע בפרהסיא אין מומנין עליו. וראיתי בשריה רשביו סי. צ׳ שהביא בשם שריה רורש לציון רוה רוקא במומר להכעיס	הפרמיע מיי נייה באשל זברהם מייק רי כי רמחלל שבת בפררמיא אין מצרפין למנין וכייכ בחשוי חכם צבי מיי לייה, ואף רבשאילה יעכץ חיץ מי מיים משמע רכל עכריין מצרפין למנין כל ומן שלא נירוהו מיים לא כתב בפירוש רגם מחלל שנת בפהרמיא מצרפין ואפשר רמורה בוה ראין מצרפין

ת שובה:

.

לערפם למנין.

במנין שלנו יש אחר או שנים שמחללים שבת כפרהסיא לא לבר במלאבתם כי אם נם עושים מונמר, ואפילו קירוש והברלה אינם עושים, אי שרו

A X 4 E:

36

ช่

מי ב״ז וברכי יוסף ייר מי רמ״ב.

לענין נפל סיית רייל על הארץ ע׳ ארחוח חיים לסי׳ מ׳ וע׳ שוייה ריב״א

ή υ

להניה החיק על החפילין של יר בעה החפלה, וכן ראיתי נוהנין.

כן סכאן ולהכא. אבל ראיתי סכתב מהרב ורואסמערדאם שכתב בשם שריה נורע בשערים ובשם ספר עובר אורה (חברו אחר מרבני ירושלים תוביב) שהחירו בפשיטות

סי ביק (ציל ביה) ראינו הוור ומברך קורם הנהת של ראש עיייש בסריו. ונכסי ליב מון מעון מיה בתוב בסי ארחות חיים הנייל וריל אבל התיק שעושין להניה על הבית לשמירה ומסירין אותו בשמניח התפילין אף ששבה להסירו ענייל משמע מכל הנייל רלכתחילה אין לעשות כן אמילו בשל יר, וכן כ והניהם בראש ויו בעור התיק עליהם אין חשש ויהי רק כביסו בגר עליהם ענייל משמע מכל הנייל רלכתחילה אין לעשות כן אמילין בעת הנהתם אין שנומלים מהבתים לאו כלום הוא ואמילו ויו על החמילין שעושין להבתים שנומלים מהבתים לאו כלום הוא ואמילו ויו על החמילין בעת הנהתהם אין שנומלים מהבתים לאו כלום הוא ואמילו ויו על החמילין בעת הנהתם אין מימר לי הרכני מוהיר יונתן הכתו ההחמלה ואין נכוק לעשות כן עביל. וכן היהק של יר כוהתמילין אלא שלא נאה ולא יאה לעשות כן ויש שאין מטירין מימר לי הרכני מוהיר יונתן הכהן מוארשויא שניסה המילו שלא ישא ינשה כי הרב רמליאצע מויה מאלע אויערכאן ויל וביקש מכונו שיבמיה לו שלא יעשה

/1ew3/c2 '2 9 317 '2 מלמד להועיל

רפסהים צייר עייא וקבה זייד עייב, ווויזינין שווביאו זייניים שביי יייניי יייני סותר מה שעיני התוכנים רואות ואי אמשר לקיימו, אשר על כן יותר נראה לי מה שתירץ המנחת כהן שסוניא רפסחים מיירי לשימת חכמי ישראל, אשר אינה מסכמה עם האמת כאשר נאמר נמסענת השיים שם, וכמוניא רשנת אמר

מינומען. וכו׳. אך יותר קשה הרכר לענין עמור השחר. ירוע הסוזירה שביו סוניא רפסחים צ״ר ע״א ושבת ל״ר ע״ב, והתירוק שהביאו התוסי בשם ר״ת הוא

מכתב מירידי הבחור המופלג בחרי התוכן רר׳ בריוך הכהן מק"ק ראוויטש העותקתיו מלייא ללה"ק: כאשר נורע וכר׳ ברעחי לחשוב חשבונות לקבוע זמני הרם במקום חלויים ומשחנים לכל מקום ומקום. וכעה כליחי כמעם כל הנחוזי ולעניק הקשה שקורין ועהונגוכאַנען של השמש בעה צאה הכוכבים השמבונותי, ולעניק הקשה שקורין ועהונגוכאַנען של השמש בעה צאה הכוכבים השמש ויחות לימור ו׳ מעלות (נראָרי ארוב) והמש מינומען כלומר במעלות האלה נמצאה השמש חחחה האומק (האָריצּאַנס) בומן שנראו שלשה כרבים בינונים, והנה אי אפשר לחשוב כל ואה בצמצום, יען כי היא הלויה בהיבה ענינים. אמנם כאשר נראה לי מה שנונע למקומותינו המעוח לכל היוחר יכול להיוח שלש

סימן כישי לי

אגרות

שיח

אורה חיים

משה 70

כיון דלדידן שכיחי בבריה כמו בירים אסור לכן כיון שבכאן בכל המרינה ואולי גם בכל המרינות לא שכיחי אינשי בבודה יש להתיר.

אבל בראיש גיטין כתב רק שיכול הכהן לחלוק ככוד לדבו ולגרול הימגו בבריה וה״ה פשוט שיכול להרשות לקדא לכל ישראל שירצו וכן משמע בגמרא דהא לא קאי ר׳ מתנה אמתני׳ אלא על הא דאמר אביי בשם מד רבביהכ׳נ אין הכהן רשאי לתלוק כבוד אף לדבו ולגרול הימנו שלא שנו אלא בשבתות ויר׳ס לדבו ולגרול הימנו שלא שנו אלא בשבתות ויר׳ס בלא רשות הכהן אסור אף בבר׳ה וברשות הכהן בלא רשות הכהן אסור אף בבר׳ה ור׳ח אף כשלא יצא הכהן. אבל בשבתות ויר׳ס אף בשנותן רשות אינו יצא הכהן. אבל בשבתות ויר׳ס אף בשנותן רשות אינו כלום וכל זמו שהכהן בביהכ׳נ אסוד לשרות לישראל.

הנני ידידו מקירה.

משה פיינשטיין

אסן כא

<u>בענין לכבר כופרין בקריאה לתורה</u> ובשאר כיבודי ביהכ״ג בשעת הצורך

ד׳ אלול תשכיה.

מעיכ ידידי הרהיגמהרור יצחק ווערבין שליטיא.

הנה ברבר ראביים של הרעפארמער וקאנסערוואסיוון
שבאים לפעמים בשבת לביהכינ של יהורים
כשרים אם רשאין לקרותם לתודה. הוא רבר פשוט
שבקריאה לתורה הוא אסור בעצם דהא קהית צריך
ברכה לפניה ולאתריה וברכתם אינו כלום ואין לענות
אמן אחריה, עיין בספרי אגרות משה אריח חיב סימן
נ׳ ונ׳א מטעם רכיון שהם כוטרים הוי הזכרת השם
אצלו רק כדברים בעלמא זהויא כברכה בלא שם
ומלכות כלל. וממילא אף שהבעל קריאה קודא וממנו
שומעין הקהל. מים הא יהיה זה כמו בלא ברכה.
וגרע מקודם שתיקנו שיברך כל אחד ואחד דהא
כבד נסתלק חשיבות ברכה של הראשון משאר
הסטוקים אַהָדֵי שכבר בירך אחר קריאתו ברכה
דיאחריה. אף לשאר כבורי קודשה ובביהכינ

כהגבה וגלילה הוצאה והכנסה ופתיחת וסגירת הארח אף שאין בהן איסור בעצם שאין בהן ברכה. אבל אין לכבר לכופרים בעניני קרדשה שכופרים בהם. ויש בזה איסור תניפה ממילא כיון שאין ראוי לכברם ברבדים כאלו כדכתבתי בסימן ניא. ולכן אם אין צורך גרול, אסוד לכברם גם בכבורים-אלה אבל אם תא לצורך גרול שיש לחוש שיבא לירי מחלוקת בעיר ויש לחנים להפסר צרקה יש להתיר בשאר כבורים ולא לקראם לתורה מטעם שכתבתי.

ולקרא לתורה לאלו שאינם שומרי תורה ליכא איסוד בעצם מכיון שמאמינים בהשיית ובתורתו ורק עוברין לתיאבון וצריך לענות אחר בדכתו אמן אבל ודאי לא יפה עושים הקודין אותן לתורה מצד שאין לכבד עוברי עבירה וצריך למנוע מזה רק כשאיכא לכבד עוברי עבירה וצריך למנוע מזה רק כשאיכא צורך בזה כגון יאיצ שיש לתוש למחלוקת וכדומה אבל לאלו הראביים שהם כופרין ממש ומומרין להכעים ומסיתים ומרחים אין ברכתם כלום ואסור בעצם לקראם לתורה כדלעיל.

וברבר חיוב קבודה הוא עד שימלאו כל הקבר בעפר אפילו עמוק הרבה ויעשו כמין הד על מקום הקבר. דהא זה מצינו שרשאין אסילו ישראלים בי"ט שני בסימן תקכיו סעיף די שכתב הדמיא מותר לכסותו בעפר כודכו בהול שפירושו הוא לעשות גם כמין הר כדאיתא בסיו סקיב. אבל לענין צדוק הריו וסריש אם צריכין לילך רשאין אחר שנכסה הארוך בשיעוד קבורה שהוא גים. ווהו כוונת הרמיא יריד סימן שעיו סעיף רי על הא רכתב המחבר שאתר שנגמר סתימת הקבר מעפר. או לאחר שהפך ואבל פניו מן המת. שהוא אחר חיוב הקבורה רמה שצריך למלאותו כולו ולעשות כמו הר הוא רק ענין כבוד המת בעלמא. אכל צדיך שישאר שם מי שיגמור כל שימת העפר כמו שנוהגין, ואס נכרים מכסין אין לסמוך עליהם אלא ישאר שם אחר להשגיח ע"ז שיעשו בראני.

ירידו מברכו בכוחים.

משה פיינשטיין

אַר שַמַעלות לְדָוָד שַמַחָתִי בְּאַמְרִים לֵי בֵּית יהוָה נֵלֵה: עַמְדוֹת קכב · הָיִּוּ רַגְלֵינוּ בְּשְׁעָרֵיךּ יְרוּשָׁלָם: יְרוּשָׁלָם הַבְּנוּיָה בְּעִיר שֶחַבְּרָה־לֵה י נַחָדָו: שֶׁשֶׁם עָלָו שְׁבָטִים שִׁבְטֵי־יָה עֵרְוּת לְיִשְׁרָאֵל לְהוֹות לְשֵׁם יהוְה: הּ בִּי שָׁמָה ו יָשְׁבִוּ בִסְאוֹת לְמִשְׁבָּט בִּסְאוֹת לְבַית דָוִיד: שַאַלוּ שְׁלָום יית יְרוּשָׁלֵם יִשְׁלֶיוּ אהֲבָיָה: יְהֶי־שָׁלָוֹם בְּחֵילֵך שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיָה: אָמַעַן י אַםִי וְרֵעֵי אֲדַהְרָה־נֵּא שֶׁלְוֹם בֶּהָ: לְמַעַן בֵּית־יהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲבַקָשָׁה טוב לַר:

> ראשוז פרק מאימתי תענית

עין משפט П גר מצוה

ובדויררו מוכל חיו מן ההלם

דקאמר לעיל נמלא הגדילה בששה

חדשים גדילה בחתר עצר יום הוה

יומי שהרי מיד מהחלח לינדל ושמא

וכו׳ וקשיא הא

ליה למימר גדילה בתליפר "ובי"ד גיי ושיא וניינ

1033

שאנה כלי מו מוצ"ט

רכם למר כיון שספסיל · בשמיני ספק שביעי שוב היט פושק : סדר רבא אמר כיון שהחתיל שוב איט פוסקי כלומר כיון שהתחיל יב אב מיי פינ שלי ביום רחשון של (ה) אחרונים שוב חיט שיסק וכן הפסק: מימישן קיו שניף ה: כיס · ממחי רחמר פוסק : מונס כיס יוס · מרחש השנה ער שמיני ספק שניעי של חג כדרך במונה מריה עד יוהיכ יי ימים שמתחיל יורד לכם נשם מורה יות יפי׳ אקרא דכתיב ויורד לכם נשם מורה למטת מיום רהבין של ר"ה ומוכיר מכאן ואילך ווהו שמוכיר בשמיני ומלקוש ברחשון פריך דמהגי׳ הפשר לתרך דהמלקוש קכמיך ספק בניטי שהוח כ"כ שוכ חיט תורה אור אבל ביורה מודה דבמרחבון:

רבא אמר כיון שהתחיל שוב אינו פוסק וכן אמר רב ששת כיון שהתהול שוב אינו פוסס ואף רב הדר ביה דאמר רב הננאל אמר רב מונה עשרים ואהד יום כדרך שמונה עשרה יכים מר״ה ער יוהיכ ״וכתחיל וכיון שהתרול שוב אינו פוסק יוהלכהא כיון שהתחיל שוב אינו פוסק: כותני *ער מתי שואלין את הגשמים ר' יהודה אומר עד שיעכור הפסח וכנים (נ) כיום שונ בניצי יום נעילהוא נרי אמאיר אומר עד שיצא ניםן שנאמר יויורד לכם גשם מורה ומלקוש בראשון : נכן איל רב נהמן לר' יצרק יורה בניסן (6) יורה במרחשון הוא (*רהגן) *יורה במרחשון

י"ל דלכל המאותרת בנורטה בשלישים קאמר נמלא גדילה בייא יום וליע : לא הטא בעיר . פירוש בעיר רבינו הננאל רל בעיר ממש ויימ פשטיה ואסקיה (פונה) כיא יים פיי'ה ועד יו"ט דקרא בעיר בשנאה כלומר לא אבוא בשנאה ועיר הוי לי שנאה כמו

האמרוק של וע ומינודל להכיר ביו'ם האריון כירך שמונה י' ימים מר'ה וער יו ה' כ והעשירי הוא יוה"כ. המתודל להוכיר וכיון שמנדיל שב איני ציבק וכן הלכה: כנתני' ער בתי שואלין את הנשפים כו' הא אסיק' ש'ד היויד לפני התיבה ביוים הראשון של פבת מוכיר מיריד הנשם ושיסק פלהוכיר והיוה בסומי אינר פוכיר כיון שא'ר באיר קר שיצא ניסן שנא' רורר לכם נדם מורה ופלקים בראבען האקשינן הש בורה במרחשה הוא וכלקרם בניסן רפנינן ביטי יואל בן פתואל ג) (ש'ש) [נאשר] פורה בניסן שיצא אויר ולא ירדו נשמים , רכיעה האסונה באודי בניסן אפר להם הנביא צוע וורעו נעשה להן גם ונועלה להם ההבים שאנניין הנפלין בחיריך וכבתלים ולסיי אותן וורעו ידרה להן רביעה עניית בתפשה בניסן ודמוש ורעים וחקריבו העיפר בי"ר בניסן. נמואת תכואה הנדילה בו' תרשים נידלה בי"א יום על אותו דור נאמר הורצים ביכעה ברנה יקצורו השור שהיה בהליכתו הולך כמו בובה , בחוירתי היה איכל הוה, באיבא ברנה ניסא) אלומותיו קנה (ניסא) אלומותיו קנה רב נחמן לר' יצרק הא רבתיב כי קרא ה' לרפב רבו' אותן ז' שנים מאי אכולא"ל הכיא"ר יותנן סנה ראשתה אכלו מה בכבתים עניה אכלי מה שבשוות כו'. ותוב בלא מיניה בקיבך קידש ולא אנרא בעיר א"ל הקרוש ברוך הוא לישראל שאינו בא בירושלים של בעלה ער ערבנה להם ירושלים של נושה וישרה שכינוע

(ל"ל דהניא) [לקמן 1_] יתחיל למטת כאלו שככך לא ישפה ומלחו פני הבל ערים (ישעיה יד) : שיום הכפורים יום אהד לכד וידע ומלקוש בניסן א"ל הבי אמר רבי יוחנן בימי מהיכן התחילו למטת לי וביום שכלין ------כיא (י) זהייט ניום טוב אתרון ביאיואל בן פתואל נתקיים מקרא זה דכתיב בית "יתר הנום אבל הארבה ונר איתה שנה יצא אדר ולא ירוז נשמים ירדה להם רביעה ראשונה באחר מהחיל להוכיר וכיון בההחיל בוכ הגהות איט שובק : איל רב נסמן לרב ילסק 7127 בניסן אמר להם נביא לישראל צאו וורעו אמרו לו מי שיש לו קב המים (ה) גביי יודם שבון אי דר לכמון אי לי אוון (ה) גביי יודם יוורה לכם בניהן ביה יורה לכם או קבים שעורין יאכלנו ויהיה או יורענו וימות אמר להם אעפיכ צאו יודי נהוחשון גשם מודה ומלקום ברחשון בחמיה : וורעו נעשה להם נם ונתגלה להם מה שבכתלין ומה שברורי נמלים יצאו נורשין וכם כפרהשון כום - כדהניה לקמן 'en (3) : his וורעו שני ושלישי ורביעי וירדה להם רביעה שניה בהמשה בניסן הקריבו אא כי וכוים ובספרי הוה : יורה ומלקום - מפרט עומר בששה עשר בניסן נמצאת תבואה הגדילה בששה חדשים גדילה ניום בניבי לקמן : אמר ליס · ודלוי במרחבון באחר עשר יום נמצא עומר הקרב מתבואה של ששה חדשים קרב מוב הוא ומקרא זה בימי יואל בן פתואל 10121 שהה: נהקים שורה ומלקום היה נרחשון הניסבות בואה של אהד עשר יום ועל אותו הדור הוא אומר "הוורעים ברמעה (ג) ישיי מייב ע" נכשהיה רצב שנע בעים זכהיב יי ברנה יקצרו הלך ילך ובכה נושא משך הורע ונו׳ מאי הלך ילך ובכה נושא משך ונו' אד יהודה שור כשהוא הורש הולך ובוכה ובחזירתו אידיו ... דיב כי קרא הי לרטב ונם באאל הארץ in to tous אים און און שבע בנים וכתיב יתר הנום אכל איכל הזיז מן התלם ווהו בא יבא ברנה מאי נושא אלומותיו איר הסרא ההרכה ונוי : הכי גרפינן ילם פדר 3333 511 ואטרי לה במהניהא הנא קנה זרת שיבולת זרתים א"ל רב נחמן לר' 161 575 (7) ולם ירדו נקסים - ולה זרש רוב וז רקו מי ונסירה נפסיס - ונה זרשי רוב שניקשי של אדר לא נרסינן: רביעה רלשונה ייני מיצחק מאי דבהיב יכי קרא ה׳ לרעב וגם בא אל הארץ שבע שנים בהנך שבע שנים מאי אכול איל הכי אמר רבי יוהגן שנה ראשונה אכלו ושרא ומינק ההחלת נשמים ולקמן (דף יו) מפרש חדש שחק: יארותו בעתים וקהן (דף דו) מפרש (כ) השידיה רביעה שתרביע את הארך: או מה שבכתים שניה אכלו מה שבשרוח שלישית בשר בהמה מהורה רביעית בשר בהמה ממאה המישית בשר שקצים ורמשים ששית בשר לכא כיי, כיום יורענו ויתות . בדעב קודם שהגדל רושן בל בני ישי אמוים ההטחה החושה שלה יהיה לו מהישיפבניהם ובנותיהם שביעית בשר זרועותיהם לקיים מה שנאמר "איש בשר יאכל: נפשס נסס נם כו׳ יהייט יוביועו יאכלו וא"ל רב נרומן לר׳ יצהק מאי דכתיב °בקרבך קדוש ולא אבוא : 35 זכתיב ושנתי לכם את הבנים אתר ל בעיר משים דבקרבך קדוש לא אבוא בעיר א"ל הבי אד יוהנן אמר הקביה אכל הארכה ונו': נפגלם לסם לא אבוא בירושלים של מעלה עד שאבוא לירושלים של מעלה עד אבוא לירושלים של משה ומי איכא שלאו הענגרים: יגלאו וורש. האילרושלים לפעלה אין דכתים "ירושלם הבנויה כעיר שרוברה לה יחריו אלאו הענגרים: יגלאו וורש. (ז) יורשו מה ענידם: שני ירשיוא"ל רב נרובן לר' יצרק מאי רכתים יובארת יבערו ויכסלו מיסר הבלים כניסן ושלשי ורכיעי ומה במולו ' עין הוא א"ל הבי א"ר יוהגן ארת היא שמבערת רשעים בגיהנם מאי היא אלט ולאתר שורטו ירדו להס נשמים = ע"ז כתיב הבא מיכר הבלים עץ הוא וכתיב התם "הבל המה מעשה נה׳ נניסן והקריט שומר נמיז = הערגועים ואיל רב נרצין לר׳ יצחק מיד °כי שתים רעות עשה עמי דא ויודי בניםן מתוחה הבוחה חדשה: סנדילה הרחין הוא דהוו עשרין "וארבע שביקא להו איל הכי איד יורנן ארת שהיא [וכן נירסת שניון שזרין כשמה מדמיה מהשקי ועד ניהן : שסולה ותרקי ולוי כיים יום · מחמשה בניכן פד מיזו נצרן ממו שיו הזרעים ברמעם ברום יקטרו · בלא היה להן מה לאשל : מלי פלך ילך ובכה · אם לבני אדם כבר נאמר הזורעים ברמעה נשיחם הוה ברנה יקטרו אלא פל השור הכתוב אימר : בסליכטו לתרום התלם : ובמירטו אוכל מויו - שחת מן התלם שורטו בהליכון (ממשל בולסי) שכשהוא זורע מיד מהחלה ליגדל: מאי כא יכוא כרנה נושא אנוטומיו אם משני ההטאה שיש להם לאכול הרי כבר אמור בדנה יקצרו: שבולת ורמים זהו נם גדול מה באין כן דרך כל הנואה בהקנה פי שלשה וארבעה בשנולת: כי קרא סי לרעכ . בימי יהורם כן החתב נתמר: פה שבשדום . בשיחים ומה שנשחייר בשדות: פכנו בשר בניסם . מקלתם : משום דבקרבך כהמים משם קדום . "שההה משיב מששיך לה יכה הקביה בעיר: לם פכה בירושנים כוי . והכי קהמר עד שיהה בקרבך קדוש למעה דהייט זרקונו קום ירושנים נה אבוה בעיר שלמעלה : ירושנים הבנוים כעיר שסוברם לם ישריו. ירושנים שלמשה ההה בטיה בעיר שתוברה לה שהיה ביא שיניה שיר ומים כוי ניוהה כיולה בה הבירהה ודוגמהה מכול דהיכה ירובלים התרימי והיכן הם לה למצלה : ובמסם יבערו ויכטו מופר סבלים ען סום . יבשו ויבשו ווי איל

כסורת השים

(ישי דרח)

פסק והה דמתחילין הט למטת

מיום ה׳ דהה דהט טובין ב׳ ימים

לאו משום שפק דשמא עיברו לאטל

דהם הגן בקיחינן בקבימה דירהה

אלא משום דמנהג אבוהינו בידינו

ליה מונה כייה יום כדרך פמונה

ס׳ כלמר אם עיברו אלל לא

בהם כן לה ימלהו בידו הלה כ׳

ערצה אלא מיום במההילין למטת

פשרה ימים לשבות במשירי יוה"כ

לפיל הי יהבוב מיום רחבון בלר"ה כ"ה יום

ומוריק בא נטי האספרא ורג אמורס ביו האישה מראבי האור האישר מוצר מיו ומריק בא נטי האספרא ורג אמורס ביו מנוגר מוצר מראבי מוני

שדי גרבן שיי ין אן חובק שמנש לאך הניה הסתה ולפורה השיי נהריה כפורה כפורה כפורה צערי נבירור דף כים ניון של להיוה פור הה שיהה להד לבי ני שהגיב וצירש נהצים ויהם האשרי המשיי דוגה אנה שיהה להד לבי ני שהגיב וצירש נהצים ויהם האשרי המשיי דוגה

הלכה הכרני ניה הסולו לה הלים כדי נחקדם י המני שעםי נק שה הדן נרגל י הנוסבה משה כל הבר י וחורים התכווח כרובי כלו הי הטוניק הן המיש ביו נחקים והני שנש נון עת ידין נרוני ונטבה שויין הם שלי תוש שיי שלי שלי כרו שלי שתי בתב התי היה איש בשלהן לשתי הלרן ברוג התיהן להן שיביו מלוע בשלי בשני שייהן לה שני תלים כרי שלי שתי בתב להר ברוג המוישה שיין שניה הביינ שום הי המשי לשלי התקה דנהב בה להם שני לשי ההי ו כל אלים שיי משנה הנושא כדר נסכו להתה וכויב המורהו התוכהות ליודקם מבה הרג ומכה הנושה וה לה: והבודם לחברם שמישק מנושין כלאר בנים כני אין תכנין מתיה שיר אין אלו המשי בתוצה ושייהן נשל עביים נשל עביים וביך כשיין הן : גמי וכלים שבין קבילה בסבי ולה כנייט מביה נוד כל כלים: אלו כזה כלי בזלה : כבה נוזם לכן - קשי ד לני שובה דכל

אד ניד טבעדה שלו עם חשוב והזורן ובניה שובו ראון נוד וז נוג זה שהה נרון נכונותה מרים פחנים בז לה נהל ייד הוניים והווים

כדנדי הבמים לכברי כי במור חשיי בגל התהק הינל למי שריו ניוסר כגלים שד לואר כשנה: מיגראל - ניידא מי נהדיו ש דשרב הינל טינו שנה יום שבה שלאד שרה נשמח כא לשק זה: אף אנן הבין דרכא י רטוא קפי תה אצנא די יהוה דשינ יוף נא נוג גיים הגמיש ונו וייע כל אן שלא היו מעצרים על מתק כלים כי

נהפסד אב איני נותרה שתפיני טמוני אבל בא שמן הף די ידה מידה שלה צמיר מערזה שהן השמן השיג עשה : כילד היה ששה י יין : שביבי שעי מדרת שנהה בשקה מיתה היי ולו שההב בה : וכז מנו וכי י דשלו וכיל ומיחה ליול שבה ולו חדרה לשרה מידה : יש של

בית כדר התטר התטוזי ומזקן מכדי יס ה לה: תבני שק תטעייי ושא עקר כדואן פי כ"ב דננים השנון והדלפרן שושן נמיב ושור נהם מקים הגהה טסום פרולם חבי הם הישה טלן בשם ססר דבוד הישי לאליכן והיי כיל משר דלט דבוד השי שגיק : ברי וכלים שעין היצו תרבל שתה : ברי וכלים שעין כנילה. היש : כינ היו ש הי מן הנהגים שלושה י היש החישון שהו כה כק אי שולו הז ולו סהשנה הרי שא אב הבוהים ומבהא ΞĊ

סלה וצני בשלהן לפי שלה זיני לישרים אד היג שדא נבוף מוקים ורות ניה לים הצנים למי חהידו ששורן שרילה. תמי שתה שוני המישק כקיקב שכו מושה הכחוב קראי מובה ארמה מובה

הדג נים יאני אמו להי אמו: הקבה ה בעוני לאוריו לא נשיה, ססי

מביה מדר כתל: יש בניה היים האדון שהל להזון בערב מרגל אדל אף נשנת עם העיה : השטת הרגל . אביו ת היי האכתל שיה נאמים י חס כטה אם שרת נשנה אנוהן קרבניה הת כדה זי ההא נקה זה כמא כיי הא כבנית ו אף אגן הרין הכא הק הניק רנוהה נהכה מו האבע כלה מינה ס א הדגל ביום המוסי אין כומאה ביים שר

הברים הכל לאדר הרגל סמה מנש למשיע כהיגן נשמך לאד כתל משרילו כלי הצרה תתי שנש נק עיה נתני רים ש ינמרי: ניצוז מגרע בנתרה מפבירון בשתך תפרב כינד תנבריון: לפי שחון הגיהה שיין. נהגריון שייכון נהנא קדבן בצו הזמת בקצי שם כל הדול : בל בירי שע משב אגזי לק וצרי ונין ישוה ימי נקי וחשי אף כאל מחעם כמהה מינל שלו יהל מבק תאי פא אנ

לשני הנלים י תה פליצוו י כי פליצי רי

ההתים: כיזד השל בישה. מק נשד ס

בשנה שינלי תנבד נשנה שולי שנושי והייט בשנה מתל:

> כירן: כל התר לאר הדל שביש בסברו היול ק מהרין לא שמיון ביהיה עינתיה מנה שבשבה הדגל הגל

סבר חדן . פרם אדר : לכן צריכה - לאנצרכא: כיג בארץ נודים ידולן 127100 כנו חדה הבי בבדר יחה כבה ים כאמנים ביהשלים ובתרגר לא הכן אלא

> אה הכלים שהיו בכקדים , כל הכלים שהיו במקדש הזו להן שניים ושרישים שאם נישמא הראשונים יביא שניים הזיתיהן כל הכלים שהז במקרש שעונין מבילה כ הצין ממובח הזהב ומוכת הגרוש מפני שהן כמרקע הברי ר אריעזר והכמים אימרים כפני שהן מצופיון נמ ובדים מעונין מבילה א"ר, בא אני איסר שכא שהיה שם אה' מן הכלים שלא החה

החמישי שאין הבהנים פנויים : הלכה חמתני יכיצר מעכירין על מהרה עזרה ו כמכילין

הרגל רבי יהור׳ איבי יגמר והב׳א אלא ינסור כשעבר הרגל י היו מעבירין על שדרת עורה עטר הרגל ביום הששי לא היו מעכידין מפני בבה השבת ר יהידה אימר אף לא ביים המישי שאין הכתנים פנויים : למ' ירכי העניה בשט רבי יותני התירו טפי מפני תהלתו שאם איפר את לו שלא ינשור את הוא אינו פותח ולא יפתח אף הוא ממעט בשמהת הרגל רבי שמואל בר נחמן בשם ר נתן מה פלינין בתבית של יין אבל בהבית (ג) של שפי כר עמא מידיי שאיני נוכרה היצר הוא עושה הגיר הייה שופכה הגי כר קפרה שוברה "והא הנא רבי הרפתא בר שאול בעיתה לרגל הבא ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי יום סוכ שהל להיוה בערב שבה אוכז אף תשכות הרנה ברגל איר ועירה מתניתא אמרה כן ערב הפבח כפבה ויום שכוח בעצרת א"ר הנגיה אף אנן הגיני דרבא ר׳ יזדה אומר אף כיום

ייבטיי הדבהו מתני יהצוחה את הביתו המתהיל בעישע על גב

פתר הזרן נאבעין לוכר נכנכט אבל לא נגעט לבן צריכה בשיש עדים יודעין ובירושלם נאבעין אף על הבורט אעיפ שיש עדים הכרה ומרומת המוימו ביתי ווידעים יא'ר יהרטע בן לוי יירושלם הבנוה חוס הלי היו מרג מוי מרג פול נאבעין אף על הקודש אעיפ שיש ערים ביייד שהיברה זה יהדיו עיר שהיא עושה כר שראל להברים מעתה אפי בשאר יכות השנה א'ר ועירה וכלכד בשעה ששם עלו

כשהה לה פתר הרון כלותר לי נווי דים למחר סכוה הבאני דבהום בשבה וגדושלים לף של בהים באלין מדים יודעין והים בשים מרושין שבווש דן משום חשם דלו גדו טותהה כל הכלה ביוהלים הלק למילם כן נלתהם : שוד אריא זהו וקאי נאתנין זכר לכן נרכה כבים בדים ידניין דלא נגרכה אין גאתנין לות לא עבש אבל כבואן פורס שכוב נאבים שבה שאבי להשמובט דנהתנין הלה הפר בשם בדים יודבין שננש לפיה נהגנין הה הסה שבור : עיר שרא ששה כל ישרא הברים שיה נהצרן

> 51211 (א) סימכיק בביסה אידר היוג משכלין כל הגלים (א) סימכיק פגשרה המי שגוש מה יודן ביק ביול דנשת בשמ והלנה בהגתיה ז השובר היוג היו מכש האו העבייו כל כיוון בעיין היו העביין ראי להלגה והן הכלים התקוום כדי ליבונילן וכנים בי ששוש וף אה הצרה תשיתיה שם הירן שנשי נהן ב ביב לי בתל ליקי מובירן מצי ככוד השנת בין נה הדיו שהי הנהגם נריכם להדנשה חש נכיש שיש השם בעיני השבת : רבי יהיהה לתר לך לא חילא השחיל ביים האויש ולך לם בכר הדול בים גדו שי נשים האויש המכילן ליהן שה לאין השכה נפי זדין הגדה פינה ליים חנדי יים 100 5760 להכנילן שרידון פ להכיז זה הדש שבל היושה שלאום החונה שרוקון שם על ייתה שיני חוש של התעינה וייון הענה כר יהדה - נכל הדיי ספו וש סשתל הר ישוה מעהי מאיש כדשרשי תה שלנין ר ישדה עה אנתה כיצרין של יין שהכיון שהאויל שותי

שנה היד ל ין א הידל בניסא על תוח נתכור בינל די עתי הדין מתשתנין כק רי יסדה ויתר המרי ום נוזר שנור הינל היהת וכדהל ט גימיו וספתל חשים בנתרל שהדייו סיש השה שלא שלה לאתר לא דמור לה כיא לאיזהל כדי שלאיכא לידי השסד בהל מתענ נשמה בינל הגמה יותרה ני ווווי שינשיי שבוני שרול אל כשרו הן גז שביים מסיה בינתיה לגז בנשטה התנ נונה נתרחה הן ולאח ידוג הסמי השבי לתפיע כדולריק בביסי שלצד הדוג הבולין כל יאנים

מהגם ולא היהה המהני דידן ילניש מיצי דידן מירי בהיוכדה ידני שנוש וכדריסי ה מישור ביה לתר היהסב בן ני וטי ושנהל הבשני משנה ומצג הדגל נלתק של הגל תשה דנהול זרה הושלים הבנויה נשיר שאברה לה אודא וכפו ההכיה ידים שזכרה יהויז לתד על הנד בהיה נותה כל ישראל וצרים והדכתנ בשם עט בנני יה תחתב דיקה נבנה שבט בביים ניתנ הרכה ו מתני איז איז

-13 א מיתיך כי נתר נא עשני וכיותא האים דים שתיק נכר והתה נכר שליגן אל יצש בכל 17 10-כלי הביה ותאי דיזן זקאי שארו ותאלב דושי אן נשי במקו טאוניס הם 13 CC 17772 3 לתר כה עבט הידי החן כק כדי Anto נו יודען מן הגיינה ו וריואר און כא פרים ור ג מישר שי כדלבילי אין כאן נית נשין שעה דמאיי נה מישר שי כדלבילי אין כאן נית נשין שעה דמאיי מלי במדה דמערות כיב דים לבאי כריו בירין

100 UD 38

1771

פרבן הערה פרק שלישי רנינה הומר בקודש

סערכי

כסידי

כל אחד מישראל כנסבו ואם יש איזה לרה ח"ד ככיתו או בבניו, ישחתף כנסרו ויתפל פליו. ווו סגולם המיתיח שיקונל הסלחו כתו חפנת כל ישראל. פיל יאמר פטוק זה : הריני סקבל עלי מצות עשה של ואהכת לרעך כסוך : כחכו התקוכלים קידם כל חפלה יחתר פביק זה ז הביאה לי ציר ועשה לי מטעמים. אֲדון עולם אֲשֶׁר מָלַדִ נַעֲשָׂה בְחֶפְצוֹ כֹּל אֲזַ מֶכֶּך שְׁמוֹ נִקְרָא: וַאַדְוּרִי כִּכְלוֹת הַכֹּל

rin

בתבר כוונת האר"י ו"ל כתור: קודם כל תוזלה יקבל עליו ענות עזה של ואהכת לרעך כעוך ויכוין

Signe

באר הגולה.

ית חדרך כמלכם כאל מרפידו הנו מרכרי רבים לו פוס מז מסמע שני לאי סא פרז קודם מדינה כצים פריד: בכל גרבירים ורכי לשח רבים וליו דאין לאל ממכו מל ססרר: (ב) לאור ישרול מעדלת מעלים שנם ערך הארם: בביח מסגי וכי וליג ברכב בסקים וכן מים

אנים משל בתש (נחרים) בזרים משלח בחרית יקט מליו מיש של מוכנת לרשר כמור (בתרים) : א בשרית ידיו. בי פי מושי תושר לברים ידיו לעו מאמרו פל ססור: (ב) לאוריזביה! פעמרה . הוכיר ישראל כמרנה צו וכן סיי כצו ה<u>לכוח בריבת השוחר</u> ושאר ברכות ובו מרס :

מנן אברהם ניי כן י) קודם כוא לנהיכ יאמר ואי בדוכ מפקר והי וכבריסתו אמר ברית

לה כמל ידידוכה הו הכור ליום כבירו כווים נפיד כל אל דלה נקע על הכפר עיל דנאן מיירי שמרם ידין על עיניו אחר שישים מלנוש על

כסי הלשך מסג לאתת המרך: (נ) קי עי יביט באנות באערין יבין שעשה לי ב כל צובי מרמה. כקסם כמה לפי סטיו מוזים כל <u>בשהעלך</u> יביך נ (י) הסבין מעודי גבר י בשהענר הגורו יזס קי משת מיצמא הניטן זה סי ולוד ישרך נשמר ישראל בתפוארה. כשימאל ידיו יברך על נמילת ידים. כשירחץ פניו יברך המקביר שינה סקני וכו' ד והי רעון וכר עד באי נוכל חסרים פובים לעמי ישראל ואין לענות אמן שור הטוביו שור ל והי רעון וכר עד באי נוכל חסרים פובים לעמי ישראל או לא אין ליגור אמני שור הטוביו שור אין היהי בעומאל ידיו יברך אל נמילת ידים. כשירחץ או יבירך המקביר

אתר המעביר שינה מעיני עד שיתתום נופל חסרים טוביםלעמו ישראל ה שהכל ברכה אחת היא: בנ עכפרו מפגי שאין הידים (קיות ויום מפו: עמי הארצר פאיתם יודעים אותם נרגו למרדם בבהיב ועונין אמן אחריהם ויוצאים אן (ב) ידי חובתן: ניז חייב אדם לכרך בכל יום ת (נ) מאה (ו) ברכות לפתות: צריך

אח מו) הלכות ברכות

פרז מנן ד.ר כל (א) ידיו כל פייו . קסה מותציב לחיב כי פבי ידים משמע דכלן פריין

אלי <u>כשיער</u> משנתו יאמר אלה (ו) נשמה <u>בשותרנו</u> קו<u>ל התרננול יברך</u> הגיתן לשכוי בינה (ו) <u>כשלובש</u> יברך מלביש ערומים אי <u>כשניה (א) ידיו על (גאיני</u>ו

יכרך פוקחעורים כשישב יכרך מתיר אמורים כשווקף

על המים בשנושל מנעליו יכרך שעשה לי ב כל צרבי

יברך זוקף כפוצים בשיניה רנליו בארץ יברך רוקע האר

כשקר ישרוע משליב כלחרות כקפס

שהשתר הן להמוח הפולם שהכל שרן נהם

פשורב כולו שרם כם נישרול לחור משום ורשת הגורם סיה מסום כלה יכה למ

רומה מת בערוה במים בי וכובע היה

פשום לרשת כדהי כשנת פרק מי צבחציך

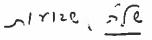
כפי רלפך פסר לימחל דמרך : (ג) ק

27

תני אין מגדלין תרנגולין בירושלם מפני הקדשים ולא כהנים בארץ ישראל מפני המדרות יכול אף בירושלם כן או ייבא כיי דמר רבי ירושע בן לויאנים ירושל<u>ם הבנויה וגו' עיר שמהברת ישראל זה לזה</u> כתיב יטמאים הם לכם^{קני} ויקרח מה תלמור לומר וממאים יהיו לכם אלא אחד איסור אבילה. ואחד איסור הנייה 🖞

דלכרה ז • אין מגדלין בהמה דקה בארץ ישראל אבל מגדלין בסורייאובמדברו שבארץ ישראל י אין מגדלין תרנגולין בירושלם מפני הקרשים ולא כרנים בארץ ישראל מפני השהרות י ולא יגרל ישראל חזרין בכל מקום כולא ינרל ארם את הכלב אלא אם כן היה קשור בשלשלת ל אין פורסין נשבין ליונים אלא יז אם כן היה רהוק מן היישוב שלשים רים: גמ׳ **אמר ר׳ בא כגון מהיר שהיא ששה עשר מיל על ששה עשר מיל

ינדל וכוי שהקטו וח׳ל דחבור לעשות כתורה וטי וכדדרים התם וטי וחירן ריית דהייט דוקא בדבר השתד לאכילה וכוי וכל הלב תותר למכור וכוי כנותר דהפילו הלב בהמה נימאה מותר למכור היכא שאין שומד לאכילה אלא לתשוה אבל שומד לאכילה אשור כיא דוקא בהלב בהמה טהורה החירה החירה בפירוש יעשה לכל מלחכה ובעיהורה תשתעי

ו. ולהראות גדולת מעלת זה הלילה, איך שחביב לפני הקדוש ברוך הוא לבלתי נדום רגע אחת מדביקות התורה, גם יש רשות להפסיק בין ענין לענין לדבר דברי התעוררות מוסר ופשפוש מעשים ולתקן תקנות ליראת ה', אכתוב לכם מעשה שאירע קרוב לזמנינו, והועתק מכתב מעשה שאירע קרוב לזמנינו, והועתק מכתב בנית של רבינו בית יוסף והופיע עליו רוח הקודש. זזה נוסח הכתב:

ז. דעו לכם, כי הפכמנו החסיד גר"ו ואני עבדו ועבדיכם מהתברים, לעמוד על נפשינו ליל שבועות ולנדד שינה מעינינו ותהלה לאל כן עלה בידינו כי לא הפסכנו רגע, רק אשר חשמעו ותחי נפשכם. חהו הסדר שחקנחי וסדרחי בלילה ההוא, ראשונה הורה, קרינן מפרשה בראשית עד 'ויכלו' (כראשית כ, אינ) בגעימה בקול גדול. אתר כד בחדש השלישי' (שמת יני, א) עד בוף בידרא. עוד מפרשת משפטים 'ואל משה אמר' (שב כד, א) עד בוף בידרא. עוד מפרשת ואתחנן 'ויקרא משה אל בל ישראל' ורכרים ה, א) עד סוף פרשת 'שמע ישראל' (שם ו, סו. עוד מפרשת וואת הברכה 'ויעל משה' עד 'לעיני כל ישראל' (שם לה, אייב). עוד ההפבורה 'ויהי בשלשים שנה' (יחוקאל א, א), והפבורה 'תפלה לחבקוק הנביא' ותכקק ג, או׳. אחר כך מומור 'השמים מספרים' (ההלים ים), ומומור "קום אלהים' (שב סח), אחר כך ה'אלפא ביחא' (שם קים), בלא השירוה (שם מפרק קב). אחר כך כל מגילה שיד השירים, וכל מגילת רות, ואחר כך פסוקים אחרונים של רכרי הימים. וכל זה באימה ביראה בנינון ובמעם, לא יאומן כי יסופר. ואתר כך למרנו על דרך האמת.

ה. ובעת שהתחלנו ללפוד המשנה, ולפרנו שתי מסכתות, זיכנו כוראנו ונשמע את קול המדבר בפי החסיד

נרזו, קול גדול בחיתוך אותיות, וכל השכנים היו שומעים ולא מבינים. והיה הנעימות רב והקול הולך וחזק, וגפלנו על פנינו, ולא היה רוח באיש לישא עיניו ופניו לראוה מרוב המורא. והדיבור ההוא מדבר עמנו, והתחיל ואמר, שמעו ידידי המהורים מן המהרדים, ידידי אהובי. שלום לכם, אשריכם ואשרי יולדהכם, אשריכם בעולם הזה, אשריכם בעולם הבא, אשר שמתם על נפשכם לעמרני בלילה הזה, אשר זה כמה שנים נפלה עמרח ראשי ואין מנחם לי, ואני מושלכת בעפר חובקה אשפהות, ועתה החורהם עמרה ליושנה. התחוקו ידירי, החאמצו אהובי, שמחו ועלצו ודעו כי אחם מבני עליה, ווכיתם להיוה מהיכלא דמלבא, וקול תורתכם והבל פיכם עלה לפני הקדוש ברוך הוא, ובקע כמה אוירים ובמה רקיעים עד שעלה, ומלאכים שהקו, ושרפים רממו, והיות עמדו, וכל צבא מעלה להקדוש ברוך הוא שומעים את קולכם. והנני המשנה האהת המייסות את האדם, באתי לרכר אליכם, ואם הייהם עשרה הייחם (מתעלה) (מהעלים) יותר ויוהר, אבל עם כל זה נחעליתם ואשריכם ואשרי יולדתכם ידידי אשר גדורתם שינה מעיניכם, ועל ידיכם נתעליתי הלילה הזה, ועל ידי החברים אשר בעיר העדולה, עיר ואם בישראל, ואין אתם באותם השוכבים על הכפות שן, שינה שהוא אתר מששים במיהה, וסרוחים על ערסותם. ואחם גרבקתם בידו"ר, והוא שמח בכם, לכן בניי התחוקו ואמצו ועלצו באהבתי בתורהי ביראתי. ואילו הייתם משערים אחר מאלף אלפי אלפים ורוב רבי רבבות מהצער אשר אני שרויה בו, לא היתה נכנסת שמתה בלבבכב ולא שחוק כפיכם בווכרכם כי בסיבתכם אני מושלכה בעפר. לכן חוקו ואמצו ועלצו בניי ידידי המהררים, ואל הפסיקו הלימוד, בי חום של חסר משוך עליכם, ותורהכם ערבה לפני הקרוש ברוך הוא. לכן עמרו בניי ידידי על רגליכם והעלוני, ואמרו בקול רם כיום הכיפורים 'כרוד שם בבוד' כו'.

1 201 5 11 200 , J. Coor 1/6 210 1

וזהו שאמר הכתוב כאן, ואף גם זאת – גם אחרי כעסו עליהם כל כך ואחרי התוכחה כולה – עם כל זאת, לא כל כך מאסתים ולא כל כך געלתים עד לכלותם, עד עולם, כי אם לזמן, ולכן בעבור הזמן אשוב לרחמם ולחוגנם. ועל פי זה אפשר לפרש מה שהמקונן במגילת איכה סיים המגילה בפסוק כי אם מאוס מאסתנו קצפת עלינו עד מאוד, ולכאורה סיום המגילה בפסוק זה אינו מן הדין, כי מפורש קיייל שאין מסיימין בתוכחה (מגילה ליא ב'). והמסוק אומר אל תעמוד בדבר רע (קהלת, ח' ג') (ולכן המנהג לחזור ולסיים עם הפסוק הקודם לזה. השיבנו ה' אליך ונשובה תדש ימינו כקדם. אבל זה לא יציל את הפלא על מתבר המגילה איך סיים בלשון זה). אך לשי שבארנו, אין לשון זה ענין רע, כי אם רמן נחמה, כי רוצה לומר,

בי אף אם מאוס מאסתנו, אינו מפני שנמאסים אנו בהחלט בעיניך, כי אס מפני שקצפת עלינו עד מאוד. אבל זון קצף לא לעולם יעמוד, וכאשר יעבור חשוב לרחמנו ולחונננו, וכמו שכתוב כי לא לעולם אריב ולא לנצח אקצוף (ישעיה, נ״ו ט״ו) וכמו שדרשו על הפסוק בתהלים (צ״ה י״א) אשר. נשבעתי באפי – באפי נשבעתי וחוזרני בי (מגילה י׳ א׳), וכן כתוב לא החויק לעד אפן ישוב ירחמנו (מיכה ו׳ י׳ט).

Land The The The JES

וזה בי' מד"א בספר אוהב ישראל דשבת הזון היא השבת הגדולה ביותר מכל שבתות השנה. שלכאו' יש להבין מה טעם היא נקראת שבת חזון ע"ש חזון ישעיהו, דאם כפשוטו שכל הנבואה היא תוכהת פורענות לישראל למה נקראת השבת ע"ש תזון זה, אלא דבלשון חזון מרומו גם על נבואה של בשורה, וענין חזון ישעיהו הוא שבו נתגלה גודל אהבת ה' לישראל בכל המצבים, כמו שנאמר כה, בנים גדלתי ורוממתי והם פשעו בי, זרע מרעים בנים משחיתים עזבו את ה', ללמד שאפילו כאשר פשעו בי והם בנים משחיתים הריהם ג"כ בנים, ואפילו אם עובו את ה' הם ג"כ בנים, וכמו שמזה יליף רבי מאיר שבין כך ובין כך קרויים כנים (קידושין לו.), והאב אפילו בשעה שמעניש את כנו לבו נקרע בקרבו מגודל אהבתו אליו, וכך אצל הקב"ה ישראל נקראים תמיד בנים בכל מצב שהם.

	אך צריך באור. איך התבאר מחציהו השניה של הפסוק, קצפת עלינו אך בייך באור. איך התבאר מחציהו השניה של הפסוק, קצפת להקודם ער מאוד, למחציתו הראשונה. כמו שוערנו, שלשון זה סותר להקודם נגראה. דהלשון "אם" מוסב גם על הלשון קצפת וגר. וכאומר, האם מאוס מטחננו. האם כְּצַפֿת עלינו עד מאוד. הן בודאי לא כן הוא. כי לא ישכח לעולם בריתו, ולכן בדין הוא שתרחמנו ותשיבנו אליך ותחדש ימינו כקדם.	למחציתו הראשונה. כי באמרו אם מאוט מאסתנו. בתמית, כאומר, האם מאוס מאסתנו, בתמית, כאומר, האם מאוס מאסתנו, איד המנבן מאסתנו, איד וה מסיים קצפת עלינו עד מאוד. כי מצינו לשון "אס" במובן "האס" ג. קראס" ז, שמכריח השלילה שבו. כמו באיוב (ו') אם כח אבנים כחי, אם "האס" ז, שמכריח השלילה שבו. כמו באיוב (ו') אם כח אבנים כחי, אם "הראס" ז, שמכריח השלילה שבו. כמו באיוב (ו') אם כח אבנים כחי, אם הראס" ז, הראס" ז, שמכריח השלילה שבו. כמו באיוב (ו') אם כח אבנים כחי, אם "הראס" ז, שמכריח השלילה שבו. כמו באיוב (ו') אם כח אבנים כחי, אם הראס" ז, שמכריח השלילה שבו. כמו באיוב (ו') אם כח אבנים כחי, אם הראס" ז, שמכריח השלילה שבו. כמו באיוב (ו') אם כח אבנים כחי, אם הראס" ז, שמכריח השלילה שבו. כמו באיוב (ו') אם כח אבנים כחי, אם הראס" הר	כי אם כאום מאבתנו קצפת עלינו עד מאוד (ה' כ"כ) לכאורה אין סגנון פסוק זה מקביל להקרום השיכנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם. כי שם מדבר בלשון נחמה וישועה, ואיך זה ישוב מיד לדבר בלשון סר וועה, ממיאוס ומקצף, וגם אין מחציתו השניה של הפסוק מקבלת	רוצה לומר בוה, כי אעמ"י שלבנו רוה על כל חורבננו, הנה זה הוא הסרון ומגרעת רק לנו. אבל אתה ה' לעולם תשב וכסאך לדור ורור. ועל הדבר הנצחי לא שייך הסרון ומגרעת, כי כל הסרון לא יגרע דבר ממנו, ואם כן, אין לך סבה לשכתנו לנצח ולעובנו לאורך ימים. ולכן השיבנו ה' אליך וגו'.	עד אז. עד התגלות התנהומין אומר, שהיה דוה לבנו על שועלים שהלכו בהר ציון. אתה ה' לווולם חישב ונו' (ה' ו"יו')	ישו יו שוויז שוויו עניין זו (וווכבים שוויסן שם ז' ז' עין עין ביו בווגויז ולפי זה יייל, דירמיה חוה בנבואה, שבאמת אין להצמער על מהלך המושליה. ורמי שלא וציוטר רוי שבויא ישו רו משחד רחוים לרא ירה	של זכריה, עכשיו שנתקיינה נבואתו של אוריה, בירוע שנבואתו של זכריה ההפייחה אחרו לו והחרחיה שהלרו זה ריש לרישה שהברא התחרו	איכע	8
in Fien	צאת גוראן.	12 /17	ne 's						N 24 - 24
(	ענין ח	•							
	תנס.				~122	11 Che	fier	"k [~]1	ol 'n
'אשון ב׳ ימים	ומכם שנולד בן יום ר , והיה יום שמיני לליד		מעש		ا دم)	le hr 's	)		
ומר שלא ימול	ואביו משעת לידתו א	הוא יום לום.	באב ש						r naile
מו, כדי שיוכל	ן, שהוא יום תשיעי לליד			כלו שם רבים מעם דד . וקיתה התשונה	3 3351 012	ר תפני תה	' כת נמר	טפמו כו ורייזו	ישנה בדד העור נכר . מ"מ עמד
	ם המילה. ואסם אמרסו נסה ולמעלה ולאכול או			וין הכובותוה לכבן	<u>תו לחזור ועד</u> זר כגרוסה ד	חש כי דע ונה ולה הו	<u>למנה מו</u> ימ כסלח	<u>הכמנה וכח ה</u> שלמר המה	ענ זה . הותה כ כליל וק"ל . ומה
ולעזה פליו כל	ילד ביום תשיעי ללידה,	ליכם, ונימול ה	סמע א	ה שכחשה העעל הום כי ר שכחשה השר מת ולמרה מלשון פלוני	ס"י מ"ם כזוכו	עם הוח פו	כיות כט	צונס . נרמה	כניות חי וקים כי
סיפור, שכפר	ז כי המילה נעשים ב רם ונידוי. ואחה מיפשמ	. ויש הומריכ וסייב להבל ה	המדינה כתורה.	לה גמלה בההבה	צולכו רוס בטי	כתרה כו ו	כוסק וה	זון הענמה ומ	הכמוגי שהוח מכז
00 0.1003		······································	utu ma	שכיתה מקדם אשר	בכני כתו א	בתה נותנו	<u>117 117 117 117 117 117 117 117 117 117</u>	- 414 III4	- 3010000 1010000 101

50 ir

עין העין רחו כל בשר חת כבוד ה׳ . מ״ת מכחתר שכימו בינינו ולח ווה מחתנו

ח"ש המקונן אוכה ושנה בדד בלו השרחת שכינה כלה בעיר רבתו עם יהן הל כביר

לא ימאם . ועל וה באה המענה היתה כאלמנה רצונו שהשכינה היא בהעלמה ובסתר

זדייק זאת אשיב אל לבי על כן אומיל כי בום אתמם שיום נקם בלבו ואומיל יום ום לישועה וק"ל : (ככ) השדי ה׳ כי לה תמט וכי׳. ו"ל כוומ המקונן דהנה המויה

זומרים כי הסף כ׳ הסדו ושלומו מהתנו לכיות שכנים פותנו זה זמן רב בגלות המר

זוה . אכל באמת חסדו לא מש מאתני והמופה הוא בהיותנו בין האומות ע"ג ובכל

זר ודור שומדים עלינו לכלותיני והקכ"ה מצילנו מידם ולח עלתה להם ולולי חסדי

י עלומ ככר גועמו כילט חכדמ ח"ש התקוק חסדי כי עידנו חוסף עלינו וכרחיכ י לא הממשלא יוכלו לכלותנו ווהו כי לא כלו רחמיו ועדיין חסדיו עליכו וה"ל :

ביום שמיני בכל יום עובר בעשה, ולא מלאם שהעובר בעשה הוא נידון באלו הדינין. אלו הן מורף דבריך.

יש עליו עונש, ולה מנחם הלה מה שכתבוי שמי שלה מל

רעתה מה אשיב אמר שנעשה מעשה באיפור, אבל כדי שלא יורגלו לפשום כן אכחוב מה שנראה לי בזה.

תחילה יש לך לדעת, כי מי שחינו בקי בדינין מפני מיעוע הרגל המלמוד ומפני היעדר הספרים וש

לו ללכם אתר המנהג, כמו שאמרו בירושלמי בפרק ה׳ ממסכת מעשר שני׳ וביבמות פרק אלמנה לכהן גדולי ובפרק ז׳ ממסכם פאה׳, אם הלכה היא רופפת בידך ראה איך הליכור נוהג ונהוג כמומם. ומעולם לא נשמע שמתעכנ המילה ליום תשיעי מפני סעודת המילה שלה תיעשה ביום לום, ואדרכה נוהגין כשהמילה היא באותו יום מכנין שם הילד מנחס, כמו שאם תהיה המילה ביום פורים מכנים

Elvin Gooi in

ישראל (גייה) קצג

סימן קנה

דברי

סימן קנה

כשר וישר כל כך או ביצא שכרו בהפסדו אך ישן הביאו המיא אין לצעלו שיש, אייכ בעייב עריפ יש לבעל המוהג מכל וכל.

ולי ההדיוע יש פנייה הנראין להמיא פעם גם על המנהג הזה יען כל מנהגי ישראל חורה היא ואפיי מנהג גרוע נובע ממקור טהור ואפיי מנהג שיש בקבלה ביד גשי ישראל החקנות אין לסחור, עשויית רשבייא סיי מי, ובשויית חיים אויים סיי נייא שאין לפשוט יד במנהגי ישראל כי אותן שחושבין שהם מנהגי בורות הם בארות האובים ממקור מים חיים עשייב, עייה אחין לפשוט יד במנהגי ישראל כי אותן חיים עשייב, עייה אחין לפשוט יד במנהגי ישראל כי אותן חיים עשייב, עייה אחין לפשוט יד במנהגי ישראל כי חיים עשייב, עייה אחין לפשוט היש בארות מיים חיים עשייב, עייה אחין נערבאין אנו ליישב אפי מנהג חיים עשייב, עייה אחין נערבאין אוער לייש ממקור מים חיים עשייב, עייה אחין לפשוט היים להיים בשמחה ארוע הנייל גלות השכינה לריך להיות בשמחה על שזוכה ואפי להינים אשמורת שפכי כמים לבך נוכח פני די, והאיך הפני די, בזה יש לו לשמות מיש.

ועפי״ד י״ל כי בשנים קדמוניות שהי בני פליי וכשהי יושבים בע״ב פל הארץ וקורין הקינות היי בוכים

ומלטערים הרבה על גלות השכינה ועל חורבן הבית כמעט עד כלות הנפש כמיש על רי יהודי הלוי זייל. (וכיוייב רחיתי בשם לדיק חחד זייע חמה דחיתה במדרש בוצה במגייה סי חל״ד ס״ה לפי שישרהל כיי ישנים כל כלולכ הודם מייח והולרך הקציה להעיר אותם לכן אנו לריכים לתקן זה צמה שנעורים כל הלילה בשבועות, והכל תמהו עדו איך שעם ישראל הדור דעה אשר נעשה ונשמע אמרו כאחד יהי ישנים כ״כ בעת קבלת התורה עד שילערכו להעיר אותם, וע״ז אמר כי ישראל בעת שומעם מקבלת התר היי לבם בוער בקרבם מגודל השתוקקות ובליל שבועות היי הולם עד כלות הנפש והכרימו לישן כי בחם הי נעורים ליה יכולת צידם להחיק נפשם עד זמן קבלת כתר מחמת גודל השתוקקות ע״כ) הכל בהמת לריך להיות בשמחה הפילו בשפה שמהונן על שזוכה להרגיש לער השכינה כביכול כריל, לכך הנהיגו לזרוק קולים וכיוייב שעיייז יביי מתעוררים קלת שלה לצה לידי עלבות בעת אמירח בקינות ולפיכך אין לבעל זריקת הקולים שנהגו התינוקות כי לה לחנם נהגו כן בשנים

קדמוניות.

ישראל וועלץ דומיץ דקהיי בודאפעסט

בתתי אל לבי ללמד זכוח אמה שיש לתמוה בקייק כשיושבים על הארץ בעייב וקורין הקינות המנהג שהחינוקות עושין רעש עייי שזורקין זלייז קוליה, וראיתי מנהג זה גם בגדולים ואין פולה פה, ואפשר הוא גייר חילול בהכיינ, ובאמח און זה חדשות מקרוב באו ממאה האחרון עיין באייר סי חקרייע אות עוייב דייה אסור לספר וכר וכייש שרע עלי המעשה במה אות עוייב דייה אסור לספר וכר וכייש שרע עלי המעשה במה שמקלת נוהגון קלות חורקין זלייז בבהכיי, ועי בקילור שלייה שכי ורע עלי המעשה הנשהה בישובים וכפרים בעייב בבהכיינ שכי ורע עלי המעשה הנשה בישובים וכפרים בעייב בבהכיינ שכי ורע עלי המעשה הנשה בישובים וכפרים בעייב בבהכיינ שקורין חגר על הדבר ומיימ לייה מיו שמוחה בידר כחי שקורין חגר על הדבר ומימי ליה מיו שמוחה בידר כחי נוממו שהחרעם גייר על האי ולא ראה דברי האיר ושלייה זיל מדלא הזכירם ולא רמה על הבריהם כלל.

ראין לכניה רחיי מהכחת המן נפורים נבהכיינ שהוצה כדיימ כסיי הריין מהכודרהם שנהגו בלרפת ובפרובינילי נוהגין מנהג זה, ונראה דרק באילו מקומות היי נוהגין כן אז, וכא ראיי שגם הבייי אעייג שהביא מנהג זה ביחה יוסף אצל בשלחנו העהור לא הביאו, ונראה דבספרד שנוהגין כדבריו אין מנהג הזה, והרמיא שהביא שמוה נשחרבב המנהג מבואר מלשונו דרק אשתרביבי אשתרביב ונהי דאין להלעיג עליו ולא לבעלו, והלום ראיתי אחרי רואי במחזקייב אוייח בקוייה שם שכי גייכ שהין לחמוב המה דבכל הפונות ישרהל עושים רעש ופרסום גדול ומכים להמן וכיולה ותבקע הארן להולם וכר ומביה בשם כף ונקי כייי לחייה מעמה עעים יען שראו חז״ל אורך הגלוח המר הזה וחיישו שמא יקום מלך מאריה וירלה לגזור כגזירת המן לכן הנהיגו זה הפירסום ושמחה בהפלגה ברחובות ובשוקים למען ישמעו קול רעש גדול וישחלו מה רחו על ככה ומה הגיע עליהם ויודיעום ענין כמן ויקחו מוסר, וזהו כונה הראציע אשר שר בשיר שיסד, שומע דבר בן המדתה, תפול עליהם הימחה, זה״ד, ועי בלבוש סיי תריל ובסי חמדת אריי כלי מגילה ושויית פרי השרה חייג סיי מיינ יעשייב ובוילבר יוסף סיי מיו אות הי, אכל בעייב שחייבים להונן על גלוח השכינה וחורבן הבית מהיכא תיתי ומה ראו על ככה ולשמחה מה זו עושה.

ובשרית מהריים שיק יוייד סיי רעייו שכתב שם דמהריייל לייה קים ליי צגויי אם המנהג הזה להכוח המן

מדרש איכה פר׳ א סי׳ גרינז רבה

ַהָּבֵאתָ יוֹם קָרָאתָ וְיִהֵיוּ כָמֹנִי׳ בְּצָרָה וְלֹא כָמוֹנִי בְּרְנָחָה.

נז. ׳תָּבא כָל דָעָתָם לְפָגֶיהָ וְעוֹלֵל לָמוֹ׳ אַייתִי עֵלִיהוֹן מן דְּאַייתֵית עֲלֵי דַקְדֵּק עֵלֵיהוֹן מַה דְדַקְדֵקתָּא עֲלֵי ׳וְעוֹלֵל לָמוֹ׳ קְטֵיף עוֹלְלָתֵיהוֹן כְּמָה דְקַטֵּפְתְּ עוֹלְלָתִי.

ּכִּי רַבּוֹת אַנְחֹתֵי וְלְבִי דַוָּי׳ אַהְ מוּצֵא שֶׁבַּדְּבָר שֶׁחָטְאוּ יִשְׁרָאָל כּוֹ לָקוּ וּבּוֹ מִתְנַחֲמִים חָטְאוּ בְּרֹאשׁ וְלָקוּ בְּרֹאשׁ וּמִתְנַחֲמִים בְּרֹאשׁ חָטְאוּ בְּרֹאשׁ וּרְתִיב (במדבר יד. ד) ינִתְנָה רֹאשׁ וְנָשׁוּבָה מִצְרְיָמָה׳ וְלָקוּ בְּרֹאשׁ וּרְתִיב (ישעיה א. יג) 'כָּל רֹאשׁ לָחֵלִי' וּמִתְנַחֲמִין בְּרֹאשׁ וּרְתִיב (מיכה ב. יג) 'יַבְּל רֹאשׁ לָחָלִי' וּמִתְנַחֲמִין בְּרֹאשׁ וּרְתִיב (מיכה ב. יג)

ַחָטְאוּ בְּאֹזֶן דְּכְתִים (זכריה ז. יא) ׳וְאָזְנֵיהֶם הִכְבִּידוּ מִשְׁמוֹעַ׳ וְלָקוּ בְּאֹזֶן דְּכְתִים (ש״א ג. יא) ׳אֲשֶׁר כָּל שׁמְער הִצְלֶינָה שְׁתֵּי אָזְנָיו׳ וּמִחְנַחַמִין בְּאֹזֶן דְּכְתִים (ישעיה ל. כא) ׳וְאָזְנֵיך תִּשְׁמֵעְנָה דָבָר מֵאַחֵרִיך לֵאמֹר׳.

ָּחְטְאוּ בְּעַיּן דְּכְתִיב (שם ג. טו) ׳בִּי גָבְהוּ בְּנוֹת צִיּוֹן וַהֵּלַכְנָה נְטוּיוֹת גָּרוֹן וּמְשַקְרוֹת עֵינָיִם׳ וְלָקוּ בְּעַיַן דִּכְתִיב (איכה א. טו) ׳עֵינִי עֵינִי וֹרְדָה מֵיִם׳ וּמִתְנַחֲמִין בְּעַיִן דְּכְתִיב (שם נב. ח) ׳כִּי עַיָן בְּעַיַן יִרָאוּ בְּשוּב ה׳ צִיוֹן׳.

ַחָטְאוּ בְּאַף דְּכְתָיב (יחזקאל ח. יז) 'וְהָבָּם שׁלְחָים אֶת הַזְּמוֹרָה אֶל אַפָּם' וְלָקוּ בְּאַף דְּכְתִיב (ויקרא כו. מא) 'אַף אֲנִי אֵלֶף עָמָם בְּקָרִי' וּמִתְנַחֲמִין בְּאַף דְּכְתִיב (שם שם. מר) 'וְאַף גַם זֹאת בִּהְיוֹתָם בְּאֶרֶץ איִיְבִיהֶם וּגו׳׳.

ָסָטָאוּ בְּפֶה דִּכְתִיב (ישעיה ט. טז) יְרָכָל פֶּה דֹבֵר נְבָלָה׳ וְלָקוּ בְּפֶה דִּכְתִיב (שם שם. יא) 'וַיֹּאכְלוּ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכָל פָּה׳ וּמִתְנַחֲמִין בְּפֶה דִּכְתִיב (תהלים קכו. ב) 'אָז יִמֶּלֵא שְׁחוּק פִּינוּ׳.

ַזְטְאוּ בְּלָשוֹן דִּרְתִיב (ירמיה ט. ב) <u>וַיּ</u>דְרְכוּ אֶת לְשוֹנָם קַשְׁתָּם שֶׁקֵר׳ וְלָקוּ בְּלָשוֹן דִּרְתִיב (איכה ד. ד) דְּבַק לְשוֹן יוֹנֵק׳ וּמִתְנַחֲמִין בְּלָשוֹן דְּרְתִיב (תהלים קכו, ב) יוּלְשוֹנֵנוּ רְנֶה׳.

ַזְטְאוּ בְּלֵב דְּכְתִיב (זכריה ז. יב) ׳וְלָבֶּם שָׂמוּ שָׁמִיר מְשְׁמוֹעַ׳ וְלָקוּ בְּלֵב דְּרְתִיב (ישעיה א. ה) ׳וְכָל לֵבָב דַוָּיי וּמִתְנַחֲמִין בְּלֵב דְּרְתִיב (שם מ. ב) ׳דַבְּרוּ עַל לֵב יְרוּשָׁלַם׳.

ָּטְאַאוּ בְּיָד דְּכְתִים (שם א. טו) ׳וְדֵיכֶם דָּמִים מָלֵאוּ׳ וְלָקוּ בְּיָד דְּכְתִים (איכה ד, י) ׳וְדֵי נְשָׁים רַחֲמָנִיוֹת׳ וּמְתְנַחֲמִים בְּיָד דְּכְתִים (ישעיה יא, יא) ׳וֹסִיף ה׳ שֵׁנִית יָדוֹ׳.

ַחָטָאוּ בְּרֶגָל דְּכְתִים (משלי א. טז) ׳פִי רַגְלֵיהֶם לָרַע יָרוּצוּ׳ וְלָקוּ בְּרֶגָל דְּכְתִים (ירמיה יג. טז) ׳וּבְטֶרֶם יִתְנַגְפוּ רַגְלֵיכֶם עַל חָרֵי נָשֶׁף׳ וּמִתְנַחֲמִין בְּרֶגָל דְּכְתִים (ישעיה נב. ז) מַה נָּאווּ עַל הֶהָרִים רַגְלֵי מְבַשֵּׁר׳.

ַזָּטְאוּ בְּהוּא דְּכְתִיב (ירמיה ה, יכ) ׳בָּחֲשׁוּ בַּה׳ וַיֹּאמְרוּ לוֹא הוּא׳ וְלָקוּ בְּהוּא דְכְתִיב (ישעיה סג, י) ׳וַיֵּהָפֵךְ לָהֶס לְאוֹיֵב וְהוּא נִלְחֵם בָּם׳ וּמִתְנַחֲמִין בְּהוּא דְכְתִיב (שם נא, יב) ׳אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מְנַחֶמָכֶם׳.

ָּטְאַוּ בְּזֶה דְּכְתִיב (שמות לב, א) ׳כָּי זָה משֶׁה הָאָישׁ׳ וְלָקוּ בְּזֶה דְּכְתִיב (איכה ה. יו) ׳עַל זֶה הָיָה דְדָה׳ וּמִתְנַחֲמִין בְזֶה דְּכְתִיב (ישעיה כה. ט) ׳הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה קוּינוּ לוֹ׳.

ַּתָּטְאוּ בְּאֵשׁ דְּכְתִיב (ירמיה ז, יח) ׳הַבָּנִים מְלַקְּטִים עֵצִים וְהָאָבוֹת מְבַעֲרִים אֶת הָאֵשׁ׳ וְלָקוּ בְּאֵשׁ דְּכְתִיב (איכה א, יג) יִמְמָרוֹם שֶׁלֵח אָשׁ׳ וּמִתְנַחֲמִין בְּאַשׁ דְּכְתִיב (זכריה ב. ט) צַּאַנִי אֶהְיֶה לָה נְאָם ה׳ חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב׳.

ַזְטְאוּ בְּיֵשׁ דְּכְתִיב (שמות זו, ז) 'הֲיֵשׁ ה' בְּקָרְבֵּנוּ' וְלָקוּ בְּיֵשׁ דְּכְתִיב (איכה א. יב) 'אָם יֵשׁ מֵכְאוֹב כְּמַכְאֹבִי' וּמִתְנַחֲמִין בְּיֵשׁ דְּכְתִיב (משלי ח. כא) 'לְהַנְחִיל אֹהֲבֵי יֵשׁ וְאֹצְרֹתֵיהֶם אֲמֵלֵא'.

ָּטְאָאּ בְּכִפְלַיִם דְּכְתִים (איכה א. ח) יחֵטְא חָטָאָה יְרוּשָׁלִם׳ וְלָקוּ בְּכִפְלַיִם דְּכְתִים (ישעיה מ. ב) יכִּי לְקְחָה מיַד ה׳ בִּפְלַיִם בְּכָל חֵטֹאתֶיהָ׳ וּמִתְנַחֲמִים בְּכִפְלַיִם דְּכְתִיב (שם שם. א) ינַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִי יֹאמֵר אֶלהֵיכֶם׳.

ַסְלִיק אַלְפָא בֵּיתָא קַדְמָאָה

מדרש איכה פר׳ א סי׳ מב רבה

דָּכָר אַחַר 'נִשְׂקֵר' שִׁי״ן כְּתִיב שָׁקֵר הַאָּדוֹש בָּרוּה הוּא אִיָּהְ לְהָבִיא עָלַי אֶת הָרָעָה אָמַר אָם אַנִי מַגְלָה אוֹתָן בְּתְקוּפוֹת טֵכֶת הַבֵּר הָן לוֹקִין בְּצָנָה וּמַתִין אָלָא הַבֵּרִנְי מַגְלֶה אוֹתָן בִּתְקוּפַת תַּמּוּז שָׁאַפְלוּ הֵן יְשׁנִין בַּדְרָכִים מָגְלֶה אוֹתָן בִּתְקוּפַת תַּמּוּז שָׁאַפְלוּ הֵן יְשׁנִין בַּדְרָכִים וּכְּרְחוֹבוֹת אֵין אֶחָד מֵהֶם נִזּוֹק. דָּכָר אַחֵר 'נִשְׁלֵד' שָׁקַר אִיּהְ לְהָבִיא עָלַי אֶת הָרָעָה אָמַר אָם אַנִי מַגְלֶה אוֹתָם בְּתְקוּפַת טֵכָת אוֹתָם בָּגָפָן וְאֵין תְאַנִים בַּגָּפֶן וְאֵין בְּתְקוּפַת טֵכָת אוֹתָם בַּגָפָן וְאֵין תָאַנִים בַּגָּפֶן וְאֵין הַתִינִי מַגְלֶה אוֹתָם בַּאָפָן וְאֵין הָאַנָים בַּגָפָן וְזֵש שָׁקַד אֵיָר לָהָבִיא עָלַי אָת הָרָעָה אָמַר אָם אַנִי מַגְלָה אוֹתָם שְׁקָד אֵיך לְהָבִיא עָלַי אָת הָרָעָה אָמַר אָם אַנִי מַגְלָה אוֹתָם שָּקָד אֵיך לְהָבִיא עָלַי אָת הָרָעָה אָמַר אָם אַנִי מַגְלָה אוֹתָם שָּקָרָה הֵם מַתִים בָּרָעָר אָמָר אָם אָנִי מַגְלָה אוֹתָם שָׁקָד אַיך לְהָבִיא עָלַי אָתָר הָרָעָה אָמָר אָם אָנִי מַגְלָה אוֹתָם שָׁקָר הָה מַתִים בָּרָבין וּמָתוֹזוֹת וּהַצָּאַלָל וּמָחוֹתָה מָצוּי לָהָבָיא אָנָיק הָרָיָר אָרָה אוֹתָם דְרָבָר הָרָים בָּרָר הָים מַתִים בָּרָעָר אָאָלָא הָרָינִי מַגְלָה אוֹתָם בָּרָרָי וּמָתוֹמוּ הַיָּאָבָל וּה אוֹתָם דָרָין (מינפפל פרק ק ש: ביש, ג) (בתרך ש מענען, דן (שנו מע, קל וע"פ ציפין מה סא לה], ה) פיר (לכן, הוצד פון הנכתד נלחד בצב בהד :10 שנוסף הערוך כי מצוין זה משהדים של מנשי כמלמתה בישן, ה (ועי שע מלין קב דייה משו

הנהות הביח

ממכיו: הד שבד בשות בביע. (ה) גבר לתרר לי נרק הכל כל היכל וכר יוה אש"פ ששנג ונפקר מן המקום ע"י דדסכם כדד ומול ועדן שכחה החמיר על עלמו כב"ש ותור םי מלי שלו יונה דנקר דמהלין וכוי לולם כמלים למקום שמכל וברך: הד שבד במודה. לים מכידוכ צי כוברי נעקר ממקום שאכל במויד כדי לברך מנשם כליה לף יצראל הנישם מניטת כליהן פר כמקום ממר שהולרך ללך: אנשאי ליבעי: (נ) שם פי קרום ליבעי: (נ) שם פי קרום (נ) רשיי פרס מענג לא סי: יינה הרהבא. שכומי יינה של והכ: יונה אינה נבולת אלא בכנסיה, מו בורחם מו ננחמת ברחשי מנסיה: אנינס וסי נקנים פעודה שמשד למיכני: (ה) דייה אבידה מרובת. די מילין: בא דהם שמן וסר שרגיל ניצ פיין נפי כילד מנרכין דף מב: יין אחר הבוון. הם פרש לה בנמרם נרים פרקין לב״ם אין נרכת המון

ליקוםי רשיי נפיק. קס"ד כאסד תן התסוכין עכקיע במתניי: חבוף ובריך. anan נמורם ערון. אניםפורן. ממס בליע בוער (שבורין כשמושיטין כוס של ברכה הוי מתור שתנהו לך וחברך: בבשמע העונה לו ודיישן, כסיות (אוו ארוים והמכרך במשמע קומו ברכו אם הי כבבודר, לל כסו מלה אלהיכם בס׳ עורא (שמים מ) ואותר שותר לא קיה נאם את נמכ ממש הייתיאל לא. אן. נמ כשוים בניסים לייו להיום כס נמים ממש היינה שון. ויברכו שם בכודך והים פניים ממן שנמקדש במסכת מענים (פיר דף לא מספר את מרשיעי לא מו: ימקש קי ש.) מפרש קותו ברכו ברים כמה מכל לילנים בתחלת ברכה ויכרכו שם כבודך ופל פרס פלך צר נפבן (שבים ני) למקום עניית מתן שנמקדש 198 57788] 1977-19 - 27778 128 מותר בשכתל"ו: שבמהרין למברה. שוער שונס ויוויקאל דבותי?י ייצואייי 10a 10a לימן פכר: אתר תיניקות, כפלומדים שראל ליונה, כונה כרכות מפי רכן: האיל ולהתלמד לכורב ידכוי מממי שויין. שאין מתכונים לברך אלא (שר השרט וו וושן שה.ן. בנופי יונה. אבל בעידן משמריידי, השבום לקשיה ממי 23223 כבאומרים ההפטרה ומנרכין בפורה והיים הרים ליוס וכנבים עודי ממריקן מתן: שבן 10.00 anana Mana מינכב את הברכה. פמן עסיו וכתנות רגילין להכיא נסוף המעודה למוך 5,022) 1.000 1.000 R297)

> שנישם וש 202 גר בצוה

6-200

ועל ההה בבבנה מוהבה חנום הותה שות בשנת מותסה. או א מיי פי ממסק पयान गयी १६ वर्ष्ट्र यथमों 'र देन्द्राय क्रिस रवा वाधर יב ב פייי שיד מסלטת בכת כלכה ה עישים יננ מייי פיר מזלטין סבין סג שביע מיוטין סבילן סגנז מי שנג מיון סגנז מי שנג הכלים וייל ההתם לה הוי חיבול להואה משים האבילי בבינה מלאסה לה הוי היבור דבר תורה דלה תביב כלל ביה יד בצום פמם כיון שהות יד דימיי פיו מוליים משוי לוודקי כל פעה: אבל נה בכשה להה כוי. נרחה

מו ה פיי פיד מאמי בכא שם ופרי כלי יכ שה לויין שז פירן כלי שים לוים פימן רש שים לוים פיגן רש שים לו: דרכי אוכעיא פויג אמתני' : כארישע בול כנוים. להגי נקש אלישט דמסתמה כיון שנששה ע'נם בתפילין היה

היה רשיה בידם והה דהורים בשיק (מייף ומאים ויש) דרחם השנה (דף יו.) שושני ישראל

תשילון "הולתור משני הדמולין בריו ושיי הובלה צוק כים חייותיו השוליו לרמות בני לרם קרא בלים דן

באכילה שרובה. די מילין כך שינשיי ולי נרפה זהה מוענו אי אצותי בנדי שלפילי לל נהנה ממנו מנרכין עליו ונולי עד שילותו עד שיהה אורו ראר ליהנום ממנו לעומדים במוך לו ואו מברכים

משקל: רב יהודה. היה מברך על

מור שבבית מדה דיילה ורסוק מכיסו

היה דב יהודה למעמיה דלה בעי

סמוך: רבא מבוך אדבי נוריא בר

הכא. סמוך לבישו היה רכא לטעמיה

דמתר סתוך בעיק: אין מחורי בד האור. מס מין נו מור מייצ לחור

פעונה כום ולכייה מעונה כום: היבי

ללמד:

וסיר כהן והיה ע נוף כקי וחוה השבה אין אני ישוין נישבר שהי

בוה אנו יכולון להוהר ואין חימה על

מה שמטה זאת רשיה בידיע שנס

בימי תכמים היתה רפויה בההגיא

בשרק ר' אלישור דמילה (לקבן קל.)

רים כן הלשה חומה כו מניה שוח

מכרו ממון יבראל מויה בבמח

גוירה המלסח כגון הצילין עדיין

בנוכן קרקבותו דלה מנה השילין

אמל לים דמיירי באוקן שטשין

מתחת מדד ומכוין המצות ובותדון

ברטעה שנידם ובראשם כרומר

כיההו (קי לה) כשמים אני התרדין

והא דחמר במררש השילין משני מה

נה החיקו בק משי הדמחים חין

נראה לריי המצוש רמאין נמנעו

מלפבות מטה הלה היש מפבי מה

לא החזיקו נאמנות באדם המניח

כהמשרש ההם מעשה בחלמיד אחד שהפקוד משותיו לצל להה שהיה

מניח השילין כשתבע בי חצר להדים מגר ניה תותו הנמיד וא וד הייי

שבת

אכילה מרוכה כל זמן שהוא למא לאין שם קצבה אכל מועט די מילין: עליו אפי הרמוקים ממט וכלבד שילאוהו: בשב. בעששית: יאותי הרייתם קדישים אלו בים אהרונים. דוקא להם שהיו רגילין ברש. עומד בסמוך: ובהי, הוא צריך להיות בסמוך: בלחפא. ואין מברכין על הגר עד שיאותו: אמר רב יהודה אמר רב לא יאותו יאותו ממש אלא כל שאילו עומד בקרוב ומשחמש לאורה ואפילו ברחוק מקום וכן אמר רב אשי

יותר מאכילה מועמת אלא נראה לפרש איפרא

הפעודה מסי מלח פרומים אבל אני שהין מנה סדומית מנד בינינו ואין מט רגילין ליטול ממר הסטודה מין הנגרילה מעכבת עלינו לברך ומיהו אנשים מעונגים הרגילין ליטול ידיהן ממר הספודה ודחי להם מעכנת הנטילה לכרך ברכת המוון ולריכים ליעול אם ידיהם קודם בהמ"ז ":

הדרון עלך אלו הברים

שלהבת וישתמש לאורה בשלמא משתמש לאורה ולא ראה שלהבת משכחת לה דקיימא בקרן זוית אלא ראה שלהבת ולא נשתמש לאורה היכי משכתה לה לאו דמרחקא לא כנון דעמיא ואולא: ת'ר -נחלים לוחשות מברכין עליהן אוממות אין מברכין עליהן היד לוחשות אמר רב חסדא כל שאילו מבנים לתוכן קיסם ודולקת מאיליה איבעיא להו אוכמות או עוממות תיש דאמר רב הסדא בר אברימי » ארוים לא עממודנו בגן אלדנים ורבא אמר יאותו ממש וכמה אמד עולא כדי שיכיר בין איסר לפונדיון חוקיה אמר יכדי שיכור בין "מלחמא של מבריא למלחמא של צפורי רב יהודה מברך אדבי אדא ויילא רבא מברך אדבי גוריא בר חמא אביי מברך אדבי בר אבוה אמר רב יהודה אמר רב יאין מהזרין על האור כדרך שמחזרים על המצות איר זירא מריש הוה מהדרא כיון דשמענא להא דרב יהודה אמר רב אנא גמי לא מהורנא אלא אי מקלע לי ממילא מבריכנא: ימי שאכל וכו": אמר רב זביד ואיתימא רב דימי בר אבא מחלוקת בשכה יאבל במויד דיה יחזור למקומו ויברך פשימא ושכח תגן מהו דתימא היה אפילו במיד והאי דקתני ושכח להודיעך כחן דביש קמיל תניא אנגרו להם ביה לביש לדבריכם מי שאבל בראש הבירה ושכח וידד ולא ברך יחזור לראש הבירה ויברך אמיו להן ביש לביה לדבריכם מי ששכח ארנקי בראש הבירה לא יעלה ויכלנה לכבוד עצמו הוא עולה לכבוד שמים לא כל שכן הנהו תרי הלמידי חד עביד בשונג כב"ש ואשכח ארנקא הההבא וחד עביד במויד כביה ואכליה אריא רבה בביח הוה קאול בשיידתא אכל ואשתלי ולא בריך אמר היכי אעביד אי אמינא להו אנשאי לברך אמרי לי בריך (מ) כל היכא המברכת לרחמנא מברכת מומב האמינא להו אנשאי יונה דדהבא אמר להו אנמרו לי דאנשאי יונה דדהבא אזיל ובריך ואשכח יונה הדהכא וכאי שנא ייונה רמתלי כנסה ישראל ליונה דכתיב ם כנפי יונה נחפה בכמף ואברותיה בירקרק חרוץ מה יונה אינה ניגולת אלא בכנפיה אף ישראל אינן ניצולין אלא במצוח: עד אינתי הוא וכר: כניה

מפיף פו: כמנ מיי שם מלי מב כם נפיי שם מכיך ז: לחליע שם מכיך ז: 7 ביי שם סלכב פ ים אים מביף ל: דו מים מביף ל: הו כדי פרי משל מרסוג פלי לי ממנ שבין כ מושים מרש מיים מי קציה מבף ל: 72 ז (מיי מדף ל: מרמע מלכה יי) (מרמרים לל מביל לב אל שם מושרים לאים שם מביף זעי מלים משורשוקן מבני

:11

כן זי דו פרי פרמ שמי גרפת מי ול צורע לרם פרירג פרוף ג: 77 בופרי שם מי יק צורע בדן כו מושיב מייש פר לה סבף 1.2 to no p ល។ លើ סביף ד: דו ב מייי שם סלכה יג וה and press DC 200 פר השרמט און כווי הורש מעוים בני הרשם כל יליר מת שם מיש"ע מויז קינו מציף מיין

:0

רכ נמים מעון

ברי שברי בין פלוומצ של פבריג לפלוומא של ציפורי, הא פירשוה כולמד אין ישראל בר מבחין בין ं बार' साह נהרק (ביהשלמי הלכה בן אבת הביון אכן ברבין ליון פיניהם בר 222 5777

הנהות הנריא

[8] נבי בסוף הפרק (ה' אלהיבס) פלית (ולדש לג מורל ופיש שמיו ודים נלודת לליסו :(05

שרה אור השלם

ככורת

0.000

במה מומנין פרק רביעי וגרו על העומלה שלל בשעת פלפרה . שיאל היכור : ועל כולה

שכשעם מלפכה שלה יהה היבר הלבך היבר למומהה לשלב והין חיבור להואה כלו: למין מחמת פלפן. מתמשות שני שלהין מחשת לשומאה משוש אבן לא להואה והאלי והא לא שייך למוזר החם חשקון שטשלין מנישן משיבשו : היג מוכין להין מחושת שלמן היכי המו בשנת מלהכי כהחבר לציל החדם משוי למרקו בין איתשימן ומשקונ: משכחת לה: פתרפת דכיני פעמי . הורה אור מנתר הנתרט מכין ירטהיה של

וגזרו רבנן על מושאה שלא בשעת מלאכח משים מומאה שבשעת מלאכה ועל הואה שבשעת מלאכה משים הואה שלא בשעת מלאכה: בומן שוק לחין: איבעיא להו "לחין מרמה עצמן או דילמא לחין מהמה רבר אדר תישלא בחבן ולא בוגים ולא בבוכין ולא בעשבים בזמן שהן להין אי אמרה בשלכא להון מהבית הכר אתר שפיר אלא אי אברת להין בדבות עצבין פובין להין כחבת עצבין היכי משבדת לה בברמא רביני אטטי והא דתני רבי איטעיא מימנין בכסות יבשה ובפירות יבשין אבל לא בכסות לדה ולא בפירות לחן בסות לדה מרכת עצמה היכי משבדת לה ממרסא רביני אמטי: מתני ישינין בכסת ובפרות בכנפי יונה ובנסורת של הדשים ובנקורת של פשהן *דקה רבי יהודה אוסר ברקה ומתיד בנסה: נכו איד ינאי הפילין צריכין עףנקי "כאלישע בעל כנפים מאי היא אביי אמד שלא יפיח בהן רבא אמר שלא יישן בהן ארא פרי קרי ליה בעל בנפים שפעם ארח גורה שלבות רוטי הרשעה גוירה על ישראל שכל הכניה הבילון ינקרו את כווזי היה אלישע מניהם ויוצא לשוק ראהו קסרור אדך רץ כשניו ורין אחריו וכיון שהגיע אצלו נמלן מראש ואהון בידו אמר לו מה זה בידך אמר לו בנפי יונה פשם אה ידו תכיצאי כנפי יונה לפיכך קרין אותו אלישע המחזני קרה שיש הרק עי פניה וחף מי בעי בגפש ובה שבי שבי שוא שייו או ליונה נידות ג נשק פניה וה הכפס לן זלה עופות מישים ראבורל כנסת ישראל ליונה החיוצ געשים כסים לק שלון עשר הלה אומשאמר כנפי זונה נרפה בכבקר ונוי כוה להו לג) עשים כסים לק שלו עשר הלה אומשאמר כנפי זונה נרפה בכבקר ונוי כוה בעל כנפים יומאי שנא כנפי זתה משאר לכות קדה : רבי אפור כן מיזנה כנפיה מנינות שייה את ר

בהתה בשות מלה דעה ושה לח משלמו להבי קרי ליה מהשה דלהו כר גיוה הוא ברתניי נפורה . זק זק שטערין מן השנקן וקרין לריסטים גופורס. סמוכרים הגנדים מן העלים : וכפירות . כנון הטיו וקבניות : כנפי יונה . מיה בהי שלם יסים. סיכול להעמיד עלתו בשבת סדות : מנה יישן כהן . שמה יציח חי ירהה קדי הכל הם יכול להוד שלה יישן בהן כל הנוצים נקיים כהפחה שיכולין להצורה שלון : ינקרו מס מותו . בתוח תהת התפילין-ינקתו לבון ניקד עיניסנקסדור. מניבערתיל בדה משנה על קי: כנפי יונה . כדתפרש לקמיה משני שהש מטת והש מגיטן ליפראל והייא להם ככופים ליוסה שהיה נתבות ליונה והמצות ככנפים: כופים פנינות פלים . מן הלנה ומכל שיף ואדם הכה שליה היה נלתות ומכה ברהם גפה מה שחין ק כמאר ששה : כרי כוא כוכו . רמסקו הכל: בורגניי שלמין. שרות כמו והפצים הדנים ויכלה : ומפלפלין מוסן. כין שלאן כא כין כלא עתו כק דתו לתונא כלייש: ומין מפלפלין חופן. דשיקטת הן למוום ולהרוג : כילד בום פושב . זה שנימן בק כילד יצול קרדתו סוהל והסד למלמלן שהרי היא משונה שלה בהן: נופל כיפוי. של קדרה שיש תרת כני פניה ואף פל

Ja mal רי הנסות הל כבה יו (ג'ג לגאן

נביבים ב:

4 5

גר מוווה כז א שרע פרים פינין לה פניף פון: ב מיי פרים ממלי 70 3 70 באד עד מושית מרא או

π iπ #7

ערן בשפט

ברחוק מקום שנינו מיתיבי אי היתה לו ני

טמונה בחיקו או בפנם או שראה שלהבת

ולא נשתמש לאורה או נשתמש לאורה

ולא ראה שלהבת אינו מברך עד שיראה

מֶנוֹחַ׳ וְדְכְוָתֵה (דברים כח, סה) ׳וּבַגוֹיִם הָהֵם לֹא תַרְגִּיעַ וְלֹא יִהְיֶה מְנוֹחַ לְכַף רַבְּלֶה׳. יחצקיו) פרק בי ַלָבֶן אֶמְר ו אֶל־בֵּית ישְׁרָאֵל כְּה אָמֵר ל בַּמָה עַר הַיִּוֹם הַזֶּה: אַרני יהוה הַכְּדֶרֶך אָבְוֹתֵיכֶם אַתֶּם נִטְמְאָים וְאַחֲרֵי שׁקוּצִיהָם אַתֵּם א זֹנֵים: וּבִשְׂאֵת מַתִּנְתֵיכֶׁם בֶּהַעֲבִיר בְּנֵיכֶׂם בָּאֵׁשׁ אַתֶה נִטְמָאֵים לְכָל־ גּּלְוּלֵיכֶם עַר־הַיוֹם וַאָנֵי אָדָרֵשׁ לָכֶם בֵּית יִשְׁרָאֵל חַי־אָנִי נְאָם אָדְנֵי לי יַהוֹה אִם־אַדָּרֵשׁ לָבֶם: וְהָעֹלָה עַל־רְוּחֲבֶׁם הָיוֹ לָא תְהְיֵה אֲשֵׁר ו אַתֵּם לי יַהוֹה אִם־אַדָּרָש א אמרים נהיה כַגוים כָּמִשְׁפְּחוֹת הָאָרָצוֹת לְשָׁרָת עֵץ וָאָבן: חֵי־אָנִי נָאָם אמרים נַהִיה אַרנֵי יַהוֶה אִם־לֹא בְּיָד חַזָּאָה וּבִזְרָוֹעַ נְטוּיֵה וּבְחַמָה שְׁפוּכָה אֶמְלָוֹך אַעַליבֵם: והוצאתי אַתְכֶם מוֹ־הָעַמִים וְקַבַּצְתִי אֶתְבֵם מוֹ־הָאָרָצות אַשֵּׁר 🕁 ה נְפוֹצוֹתֶם בֶּם בְּיֵר חֲזָאָה וּבִזְרָוֹעַ נְטוּיָה וּבְחֵאָה שְׁפוּבֶה: וְהֵבֵאתִי אֶתְכָׁם אַל־מִדְבֵּר הֶעַמִּים וְנִשְׁפַּטְתֵי אִהְכָם שָׁם פָּנִים אֶל־פָּנִים: כַּאֲשֶׁר + נִשְׁפַּטְתִי אֶת־אֲבְוֹתֵיכֶׂם בְּמִדְבֵּר אֱרֶץ מִצְרֵים בֵּן אשָׁפַט אַתְכֶׁם נְאָם אַרגַי יַהוָה: וְהַעֲבָרְתִּי אֶתְכֶם תַּחַת הַשֶּׁבָט וְהַבאתִי אֶתְכֶם בְּמָסָרֶת אַרגַי

א הַבְּרַית: וּבָרוֹתִי מִבֶּׁם הַמֹּרְדֵים וְהַפִּוֹשְׁעִים בִּי מֵאֶרֶץ מְגִוּרֵיהֶם אוֹצִיא 🕁

אוֹתָם וְאֶל־אַרְמֵת יִשְׂרָאָל לְא יָבָוֹא וִידַעְהָם בִּי־אָנִי יהוְה: וְאֵתָּם בַּית־

יּבְהַדְרֵי מֶדֶשׁ׳ מֵהֲדָרוֹ שֶׁל עוֹלָם הִמְדַשְׁתִּיךּ (שם שם, שם) ימַרָהֶם מִשְׁחָר׳ מֵרַחְמוּ שֶׁל עוֹלָם שְׁחַרְתִּיךּ לִי (שם שם. ש^ם) ילְדְ טֵל יַלְדֶתֶף׳ לְפִי שֶׁהָיֶה אָבִינוּ אַבְרָהָם מְתְפַּחֵד וְאוֹמֵר אַמַר שֶׁיֵּש בְּיָדִי עָוֹן שֶׁהָיִיתִי עוֹבֵד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים כָּל הַשְׁנִים הַלָּלוּ אָמֵר לו הַקָּדוש בָּרוּף הוּא ׳לְף טֵל יַלְדָתָּד׳ מַה שַׁל זֶה פּוֹרֵהַ אָף עֲוֹנוֹתֶיךְ פּוֹרְחִים מָה הַשַּׁל הַזֶּה סְמָן יהַנֵה אַרְחֵיק נְדֹד׳ נְדְנוּד טָלְטוּל אָחַר טָלְטוּל (שם שם, שם) אָלִין בַּמִדְבָּר סֶלָה׳ מוּטָב לָלוּן בַמִדְבָרוֹת שֶׁל אָדֶץ יִשְׂרָאָל

בְּרָכָה לְעוּלָם אַף אַתָּה סִמָּן בְּרָכָה לָעוּלָם הָדָא הוּא דְכְתִיב (שם נה. ז) ׳רָאֹמָר מִי יִתֶּן לִי אֵבֶר בַּיוֹנָה אָעוּפָה וְאֶשְׁעֹנָה׳ לָמָה כַּיוֹנֶה רַ׳ עֲזַרְיָה בְּשֵׁם רַבִּי יוּדָן אָמַר לְפִי שֶׁכָּל הָעוֹפוֹת בְּשֶׁעָה שֶׁהֵם יְבֵעִים הֵן נָחִין עֵל בַּבֵּי סָלַע או עַל אַבֶּי אִילָן אַכָּל הַיּוֹנֶה הַזּוֹ בְּשֶׁעָה שֶׁהִיא פוֹרַתַת וִיבֵּעָה קוֹפֶצֶת בְּאֶחָד מֵאֲגַפֶּיהָ ופוֹרַתַת בְּאָחָד מֵאֲנַפֶּיהָ (שם שם. ח)

רבה לך לך פר׳ לט סי׳ ח מדרש קּעֵת שֶׁבָּנַסְהָ אַתָּה לִי בָּל הַחֲיָלוֹת וְהָאוֹכְלוֹסִים (שם שם. שם)

ושנור יבור ווא בשות על ושותי אפילו השני שלא בשתי בלאכה : היפח הדעת אבל משום קרי אין לחוש השים תוםי דיט דיזרן כבלמין דייי וריז 6055 כדאמר בפ׳ הישן (נ"ז שב:) דאיר יוסי אבל של אומן ביון דקפיד עלייהו לא מסלמלינן להו או דילמא של אומן הגן פי' מיוסא רביני אמנא העמר שבין חירטה של ברמה ביון שיביר ובוי ורית בורם ביו ילדים לטולם חולנין מפני שרגילין וכיש של בעה"ב אמר להו ר' יונתן בן אלעור מסתברא של בעה"ב תנן אבל של בכומאה ופריך לימא קסבר ר' יוסי ונוים דף ו ג'נ מוס' די שמת בין שבר השתתה שחת בן לשלם ואני סיננכ לשלם ואני סיננכ שערע בשר כסת ש ע לתרות ו תפלין בי לתרות ו הפלין אוטן קפיד עלייהו אטר להור׳ הנינא בר המא כך אמר ר׳ ישמעאל בר׳ יוסי - 15 בעל קרי אסור להגיה תפילין ומשני הכא בילדים ונשותיהם עמהם עסקינן NDN 1 77200 (122 שמא יבאי לידי הרגל דבר אבל משום קרי לא בעי למיסר: במולש מראשו . ואף על גב דאמר בבאהדרין (דף עיו: ושם) בשעת גורת המלסה אפי׳ על מאה קלה יהרג ואל יעבור ואפיט לשניי ערקמא דמהאלא אשור הייע משום דבשיני ערקמא מתוהג בעובד סרבנים הומה שמונית פנמי מכונ ישרתנ תבו הכת היט ששה כנים אנת שמין ני תשינין ברחשי ששה תתה והרכה ישרתנ שחין נהם תשינין ברבא באותר אפא ייי בריבין טוף גבןי , קייי וכה שר לך כמותו: כלפירה מגיטה עליה. אר"י דאתריטן במדראי כל העושה כשה ינשין ניטודין ש"ג כלע והיונה ואסי אלי ינשה שרחה כאחת באחת האחר ינשה שרחה כאחת באחר ינשה שרחה כאחר היוניין וישי העלי ינשה שרחה כאחר היוניין וישי לש וויטוסת באהה : היוניין ביוניין וישי לש וויטוסת באהה : היוניין כל העושים כשה באור באור לש וויטוסין מניה בשה באור באור באור באור באור באור לש וויטוסת באהה באור באור באור באור באור לאחר באוריין לא היוניין באחר באור באוריין כמותו מיוניין מיוניין באוריין לא יוטוסין מיוני ברבא דאמר שלא ייש ברון : ר' ידורה ארפר וניטחס בההה - בארבורי בשלחין ומשלשלין אותן . הא דאמר בשיק דבינה (ד: ית) טהנין השר לפני החרכון דהמירו סיפן משום מדילתן פי' כדי שימשט לטרך יו"ע אבל שר דמשרב יו"ט משמע התם דאסר לשלטל ובשרק כל כהבי (לקמן קשו:) קאמר אם משלשלין מיק הספר אוקימא בנשית : מוכנין בשלחין המלכלן אתן פיריק בריה נמותי עם הספר לא נטלמל עור אגב בשר משמע דעור בלא בשר אסר פירש" נפרק כל כתבי (נ"ו שם") דהכא מיירי בעור בהמה נסה והחס פיני בעור בהמה דקה דלא חוי למונא סלי האי ולפירוש האי דבילה נמי מיירי בעור בהמה דקה והא דתע בע' כל כתבי (דף קב.) שרסין שלתין ערות גלשין שנגח (כצשר) [הדסיי] רעדייין לא בעבדר : אבא שלחא מריש שר גדי על גבי התנה ט׳ לריך לותר לפ׳׳ דמיירי כשיתהו לשינה ארית תפרע דהכא מיידי בינשין דתו למוגא עלייתו והתם בלהן:

אריו אמר שלא יפיה כהן . שיוכל -לכמור פלמו מלהפיה פד ביסיר הפילין כדפירם, בקונמ׳ אבל לה מיום במה יכן דהכיע דפעמים הא שאבשנת סאבה לה חיים במחיים ויום ביושה ביושה בהיה בה יוכל ליוהר משינה ודכה מלייך גם מקיימוואוהקאבוזא שיכול להכניוד כלמו כשכה בתהחוע (מיכח) מיכי עדיין שיכול להכניוד מלמו בשכה ויוובן הביו ביום לבות היה ידי די השינה שלה ישן פתהום ומיהו הביי נמי מודה דהסור לישן בהן כדתניה בפרק הישן (בוכז כי. ושם) דחסור בן (בוכז בי, וכם) דחסור אותיו בשני האותיא אותי אין זילון בין שינת קבע בין שרא מותי אילי שינת ערמי : הואה שלא בשני בשית לא בשני ייבן בין. מבוס שלה יציה שלאה. אים האבת האבר נב בין בעות שינה לו מבוס על האדר ועדר עם ליכן בחפילין בין שינת קבע בין שלא ייכן בק . מכום שלה יפיה

רבינו הננאל

N223 2007 13133 Court

מלאכה (וכוד גמי על הואה שאם יוה על האי

אמילו בשעת מלאבה לא

בגינות עליהן : בנסורת של חרשין ובו' : איבעיא להו רבי יהודה אנסורת של הרשין קאי או אנעודת של פשהן קאי ת"ש התניא דרבי יהודה אומר נעורה של פשהן דקה הרי הוא כובל שים אנעורה של פשהן קאי שים: מתניי ומכנין בשלהן וכמלסלין אותן בגיזי צבר ואין כבלסלין אותן כיצד הוא עושה ינושל את הכסוי והן נופלות ריא בן עוריה אומר קופה ממה על צדה ונומל שמא ימול ואינו יכול להחזיר והכיא נומל ומחזר: גמ׳ יתיב ר׳ יונתן בן עבינאי ורבי יונהן בן אלעור ויהיב ר' העינא בר המא גַבייהו וקא מיבעיא להו שלחין של בעה"ב הגן

עוריה מומר קופה מעה על לדה וטמל. כשנא לימול הקדרה מטה הקופה כל להה: שכא יפול. הקרהה ולקשו כיבן ויבלי הגיזין במכלון ומכלון למוך גומלי ולקשו כיבן שישבה בהן ולש ילערך לחוור ולהטמינה לה יוכל למלמל ביין לכהן ולכהן ולפשות גומה להחורה בתוכה : נופל ופהויר. בנמרה מפרש לה: גמין של בעסיב פנן . דנותר לפלפלן שחין טומדין לימכר ולח קפיד פלייהו כי משכשי וחזי למוגא עלייא: פכל של פופן . שבומדות לתוכרן קפיד עלייהו הלכך לא לתוכא קיימי ואין מעיטלין אותן: גליון

بررال - Gr

46

313 NP15N

LID G מנין שנועה עושנע לותר שנע"כ יתווך עליהטוניד חוקה. ר"ל שיטף אותה נחמה שמכה למנוד צח ה׳ : (לד) והולחתי . כי אולים אתכם מן העמים אשר נממש שם במחשבה הופה : ביד חוקה . פכניד ידי עליהם וששפוך עליהה חמחי בחת בלב הפמים לנרשם ולסוניאם מארום: (לס) אל מדבר העמים. ריל אל מקום שיהום שממ׳ מכלי מלום שם מי מן המומוח שלם ירמו במסלת הפושעים והמורדים : ונשפעתי . שם אתווכת עמכם פנים אל סנים להודיע שרתונכם : (לו) כאשר . כמו שהתווכחתי עם אכוחיכם במדכר בסמוך לארץ מצרים כן אתווכח עמכם : (לו) והעברתי .

fitf:

רבה מדרש איכה פרי א סיי כחיכט

מַעֲשֵׁר עָנִי חַיָּב מִיתָה. דָּבָר אַחֵר ׳מֵעֹנִי׳ עַל שֶׁעָבְדוּ עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שמות לב, יח) ׳קוֹל עַנּוֹת אָנֹכִי שֹׁמֵעַ׳ אָמַר רַבִּי אַחָא קוֹל קַלוּס עֲבוֹדַת כּוֹכָכִים אַנֹכִי שוֹמֵעַ רַבִּי יְהוּדָה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹמֵי אוֹמֵר אֵין לְךָ דּוֹר וָדוֹר שָׁאַינוֹ נוֹטֵל מֵחֶטְאוֹ שֶׁל עֵגֵל.

כט. ׳וּמֵרֹם עֲבֹדָה׳ אָמֵר רַבִּי אַחָא עַל שֶׁהָיוּ מִשְׁתַּעְבְּדִים בְּעֶבֶד עִבְרִי כְּמָה דְאַתְ אָמָר (יומיה לד יד) יִמִקַץ שֶׁבַע שָׁנִים הְשֵׁלְחוּ׳.

יהֵיא יָשְׁכָה כַגּוֹיִם לֹא מָצְאָה מָנוֹחֵ׳ רַבִּי יוּדָן בְּרַבִּי ּנְחֶמְיָה בְּשֵׁם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לְקֵישׁ אָמֵר אָלוּ מָצָאָה מַנוֹת לא הָיְתָה חוֹזֶרֵת וְדְכְוָחֵיה (בראשית ה. ט) 'וְלֹא מֶצְאָה הַיּוֹנָה

ויסודס ולט Ğ 3.1

112 1227

וכוי בשם ריל אמר אלו מלא׳ מכוח לא טימי מחרח ודכוומה ולא מלא׳ היוכי מכוה ודכווהה ובגרים ההם לא תרגיע ולא ממלא מכוח עיין יפה ניף דבעלמה ביערהל קמיל עלה מלחו מכוה דהי מלחו מכות הפטר טנטמאו ב כיהם אבל ביוכה מה כימ בזה . ולפעניך כיון העדרש למה שחמר במדוש רבה פי לך לך פליע כל העופות כשחן יניעין כוחין עיב כלע והיוני כשהיא יגינה פורחת באחת וכוחית באתה והתוםי הביאי בשבה דף מיע וכנסת ישראל כדמי

ליוכי וחיכ כפי הרחות שמיוכ׳ חין לה מכוח אף שחית נוחה וכן יפראל אין להם מנוח אף פכראי שיופנת שקטי חים היא יקנה בנוים וכדעי שהיא יושנה שקעי וכיז

לא מלאם מכוח חים סעדרם ודכוות׳ ולא מלאה היוכי מכוח כי היוכי בנובעי איכי מולאת מכוחה שלימה ודויק הינוב כי היא כיון אמת לדעתי . ורפשיש בחידוםי לפרש הערוש חלו שחיונה כל

וכל היציפית עוערים על מנת לפים כעי כן ישראל צגלות מה שמלאין מכיחי הוא רק למשן יוכלו לקבול של תנלום חיים כומין בחתת ופירמין בחתת וחיכ גם כמן הבווכ׳ שחיכו מכוה׳ שלימי ודויק היעב :

מטחתי היא אך עומדה על מנה לכחף

בכדרים היא יקבם בנוים לא מלאי מכוח ריי

שַׁכַּל הַיוֹרַד הַנְכָסִיו, בְּאַלוֹ כַח. לְכָך נָצֵמַר, בִּי־מַתוּ בָּל־ קאַנָשִים, אָמַר לוֹ, *לְך וְאָשְׁלְחֵך אָל־פַּן עֹה, אָמַר לְפָנְיה, רְבּוֹן כָּל הַעוֹדָמִים, שְׁלֵח נָא הְיִדְ־הַשְׁזָח (שם שם יה), בְּיָד אוֹתוֹ הָאִישׁ שאַמָה עָתִיד לְשְׁלֹם. אַמֵר לוֹ, לֹא אַמַרְתִּי לְהָ, לְהָ וָאָשְׁלְחַה אַל־יִשְׁרָאַל, אַיָּא יֹלְה וָאָשְׁלְחַה אָל־פַּרְעָה. וּלְאוֹתוֹ הָאִישׁ שאתה אומר, אני שוקם לעתיד לבוא אל ישראל. שנאמר, הַנָּה אָצֹכִי שׁלֵּם לְכָם אַת אָלְיָה הַנְבִיא לְפְנֵי בּוֹא יוֹם ה׳ (מלא׳ ג כג). אָמַר לְפָנֵיו, רְבּוֹז כָּל הָעוֹלְמִים, קּן לִי מוֹפַת וָאוֹת. אַמַר לוֹ, הַשְׁלֵך אַת־מַשְׁך אַרְצָה. וְהָשְׁלִידְ אָת־מַשֵּהוּ אַרְצָה, ַנְצַשָּׁה נָחָשׁ שָרֶף. וְלָמֶה הֶרָאָה הַקָּדוֹשׁ־כָּרוּהָ־הוּא לְמשָׁה כְּנָחָשׁ שֶׁרַף בַּמַּשָה וְלֹא הָרְאָהוּ דְכָר אַסר. אָיָא מִפְנֵי שְׁהָנָחָשׁ נוֹשְׁדִ וּמַמִית לְבְנֵי אֶדָם, כָּךְ הֶיוּ 'פַּרְעה וְעֵמּוֹ נוֹשְׁכִים וּמְמִיתִים אַת יַשְׂרָאַל. וְחָזֵר וְנֵצֵשָׂה כְּעֵץ יָבָשׁ, שְׁנָאָטָר, וַיֹאמָר ה׳ אָל־משָׁה

פרקי גרז׳ זון יצר פרק או

וטעשרות וכיוצא בהן לא קדשה לעתיד לבוא . לפי שקדושת הכקדש וירושלים כפני השכינה ושכינה אינה כמלה . והרי הוא אומר והשמותי את מקדשיכם ואמרו הכפים אע'פ ששמומין בקדושתן הן עומרים אבל חיוב הארץ בשביעית ובמעשרות אינו אלא מפני שהוא כבוש רבים וכיון שנלקחה הארץ מידיהם בפל הכבוש ונפטרה כן התורה כמעשרות ומשביעית שהרי אינה מן ארץ ישראל . וכיון שעלה עזרא וקדשה לא סדשה בכיבויה

כוקפת בכחיצה ואוכלין קדשים

אף על פי שאין שם הומות

וקדשה לעתיד לבא: מז ולמה

אני אומר במקדש וירושלים קדושה

ראשונה קדשה לעתיד לבוא

ובקדושת שאר א׳י לענין שביעית

ידעתי מחין לו וככמה מקומות מתרו דנשול בהינות הנכה נשיד קוזצה ותשנה לה קוצה למדד העזרה אעיפ שהיא חריבה ואינה נה 6 הלן נין מקום ניווכנים לשתר היי ולה כוד הלה שבי לפשר שלביש נרכי יוסי דלמר קלים ומעשר שני בכל ירושלים קות איי קוני ננויה נגא לא המר אלא לביבי איי אבל לידוכלים ולפקדם לא אמר (פו שהקדושה ראשונה קדשה לשעתה שיים יווע שורי שמקום דירופלים בפידים לכבמוה ולכתקדם קידום מתר פולמי ככסד ייי לפולה בן גולה לי שסד כ׳ לירהיו לפיבן כגנט פסק על אין בו כרם :

שקרשה שלמה שהוא קידש העזרה וירושלים לשעתן וקידשן לעתיד ימחס תשוב בקושה שמה. לבא : בזן לפיכך מקריבין איא מנס מומו מיה זו הה הקרבנות כולן אע׳פ שאין שם בית משמי לם אן בהם ירקונום׳ בנוי. ואוכלין קדשי קדשים בכל

השנת הראביר

בהן ואיכלין אוהן בסוף המקום שקדשו: יד כל מקום שלא נעשה בכל אלו וכסדר הזה אין קדוש נסור וזה שעשה עזרא שתי תודות *זכרון הוא שעשה לא בטעשיו נתקדש המקום שלא היה שם לא מלך ולא אורים ותומים. ובכה נתקדשה "בקדושה ראשונה

ב. ׳וּמֹשֶׁה הָיָה רֹעֶה׳ הָדָא הוּא דְכְתִיב (חבקוק ב. כ) יַוָה׳ בְּהֵיכַל קָדְשׁוֹ׳ אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בָּר נַחְמָן עַד שֶׁלא' תָרַב בֵּית הַמְקְדָש הָיָתָה שְׁכִינָה שוֹרָה בְתוֹכוֹ שֶׁנֶאֲמֵר (תהלים יא. ד) 'ה' בְּהֵיכַל קָדְשׁוֹ' וּמְשֶׁחָרַב בֵּית הַמְקְדָשׁ נְסְהַּלְזֶה הַשְׁכִינָה לַשְׁמִיִם שֶׁנֶּאֲמֵר (שם שם, שם) ׳ה׳ בַּשְׁמִים הַכִּין כִּסְאוֹ׳ רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר לא זָזָה הַשְׁכִינָה מָתּוֹךָ הַהֵיכָל שֶׁנָאֲמַר (דה״ב ז. טז) ׳וְהָיוּ עֵינֵי וְלָבִי שָׁם וְגוֹ״ וְכֵוְ הוא אומר (תהלים ג. ה) יקוֹלִי אֶל ה׳ אֶקְרָא וַיַּעֲגַנִי מֵהַר קַדְשׁוֹ סֶלָה׳ אַף עַל פִּי שֶׁהוּא חָרֵב הָרֵי הוּא בְקְדָשָׁתוֹ בּוֹא וּרְאָה מַה כּוֹרֶשׁ אוֹמֵר (עזרא א, ג) ׳הוּא הָאֱלֹהָים אֲשֶׁר אַינוֹ אָמַר לָהֶן אַף עַל פִּי שֶׁהוּא חָרֵב ׳הָאֱלֹהִים׳ אִינוֹ זַז מִשָּׁם אָמֵר רֵבִּי אַחָא לְעוֹלָם אֵין הַשְׁכִינָה זָזָה מִכּתֵל מַעַרָבִי שֶׁנֶאֶמָר (שיר ב. ט) ׳הַנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחֵר כָּהְלֵנוּ׳ וּכְתַיֹכ (תהלים יא, שם) 'עֵינָיו יֶחֲזוּ עַפְעַפָּיו יִכְחֲנוּ בְּנֵי אָדָם' אָמַר רַבִּי יַנַּאי אַף עַל פִּי שֶׁשְׁכִינָתוֹ בַשְׁמַיִם יעֵינָיו וֶחֱזוּ עַפְעַפִּיו יִבְחֲנוּ בְּגֵי אָדָם׳ מֶשָׁל לְמֶלֶך שֶׁהָיָה לוֹ פַרְדֵס וּבָנָה

מדרש רכה שמות פרי ב סיי ב

רְאַיַילְתָּא ׳הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אָחַר כָּהְלֵנוּ׳ אַחַר כֹּתֶל מֵעֲרָבִי שֶׁל בֵּית הַמְקָדָשׁ לָמָה שֶׁנִּשְׁבַּע לו הַקָּדוֹשׁ בָּרוּדְ הוא שָּׁאִינוֹ חָרֵב לְעוֹלָם וְשַׁעַר הַכֹּהֵן וְשַׁעַר חֻלְדָּה לֹא חָרְבוּ לְעוֹלָם עַד שֶׁיְחַדְּשֵׁם הַקָּדוֹש בָרוּהָ הוּא ׳מַשְׁגִּיחַ מָן הַהַלּגוֹת׳ זוֹ זְכוּת אָבוֹת ׳מֵצְיץ מָן הַחֲרַבִּים׳ זוֹ זְכוּת אָמָּהוֹת.

PZNO

1. 2 "

シンシンシン

, J

מדרש שיר השירים פר׳ ב פס׳ ט רבה

235-38 MY (10 M) NO (10-10) (731 ", 1217 NA (210) RIC 1/201 "2N" 100", 622 /3

שאלו שלום ירושלים 89 113 50021 (لام مك)

ט. איגרת ר׳ יצחק בן מאיר לטיף מירושלים. שנת רט״ו(?)

שאלו שלום ירושלים 95

עזרה גרילה מרוצפת באבני שיש⁸⁸ ולבן מחלב כמטחוי קשת ארכה וכן ומשם ראיתי המקדש לפני, כאשר הוא, אך לא בפנים מהבתים, וראיתי וממא,³⁶ והם אמרו הם בעצמם. במהלך מעלה הותיס⁵⁷ עליתי הלוך ובכה, דתיכות וסגרו אותו הבית, והרבו בתים במקדש לא יוכלו ליכנס בהם ערל הערביים לישן בבית אחר במקרש ב׳ מהם. ועתה נמצאו בבקר חתיכות ושמועה חדשה אבשרכם אשר סיפר ל³⁵ כי מהיום חדש ימי רגילים היו בהם תליח.⁵³ ויש תקוה לאתריתנו בעוור הצור⁵⁴ במהרה בימינו אמ*ן*. כאחר משחרי ומעריבי,²² ואין עבירה של שחוק וקלות ראש וזנות נמצא עני ודל והוסי בשם ה' ומתפללין תמיד כמו קין ועוד בעלי בתים, כולס ונימס לבבי בצפייתי אשר צפיתי חרכן כותל המערבי עומר לברו על יסודו משמים, כי לא יטוש ולא יזנח לעולם ה^{י, ג}צ הנה נשארה בירושלם פלטה עם ששמם מעמו ונרחו בארצות ואיים.⁵⁰ צעקתי ואמרתי מתי ישקוף וירא הי טרדש שלמה⁴⁷ אצל מקדש השם,⁴⁸ נעוב ממנו על יד ארוס.⁴⁹ על הר ציון וכל שאר הבנייניי ימר כבורו. היכיתי כפי על כפי ומאנק⁴⁶ רום, בראותי ישכנו עליו בני עונה⁴⁵ תמורה ארון כרוביי ושכינה עליו. כלו ברמעו[,] עיניי נחלתנו נהפכה לוריי בתנו לנכרים.44 מאנה הנחם נפשי בראותי מקרש מלך הארץ ויופייה, כי מה יתרון ליופי הדום כסא, ואין רגלי מלך שוכניי בו. ומה לא יראה האחד את חכירו.⁴³ תנחומי שלהבל תנחמנו בראותנו שבח דגאה בשולחן מעוטר ובנים מוגלים מעליו. כיש לנו בראורעו צרת נפשני, ענן כלר תמיר עליו. ואם יעמרו שם זה מקצה מזה ויי וזה מקצה מזה מהקבר ידטו לא ראו אור. בחור אחר נחטר וטוב סיפר לי בקברו של צפניה הנביא ספר לי בקברו שלעמוס הנביא רואים הגלחיי^{ב4} אשר שם בעוונות [34 ב] מאור גדול על קברו בלילה, ואם יגשו קרוב לקברו להשתרל ברבר, בחשך

BENJAMIN OF TUDELA

ដ

בין ירושלים והר הזתים אלא העמק בלבר. ומהר הותים אואים ים שיש לחם גבים בבתיהם. ועולים מעמק יהושמם אל הר הותים כי אין ומיא השולוח בנחל קדרון א תעל המעיין בניין גרול מימי אבותנו א ולא סרום וכינם סדום] לנציב מלח שהיתה אשת לום שתי פרסאות והצאן ימצא שם אלא מים מעמים. ואנשי ירושלם רובם שותים סמי^{ז;} הממר לן העמים. ושם מצבת | יד אבשלום וקבר עוויהו אה המלך ושם מעויון גדול הכותל: ויוצא ³⁶ ארם משער יהושפם אל עמק יהושפט ³⁶ והוא ³⁸ מוכר אכהנים שוחמים את זבחיהם וחבאים שם מיהורה כותבין שמם יי על נראה כבנויון ההוא בכל הארץ. ושם נראה עד היום^{ים} הכרכה^{ים} שחיו לאלמה ^מ אורות מוסים [∞] אשר בנה ^מ בניין חוק מאר מאבנים נרולות,לא [∞] ישם בירושלם בבית אשר היה 20 להתםלל ". ולפני אותו מקום נותל מערני והוא זי אחד מן הכתלים " שהיו יו שער אברם ושער רור ושער ציון ושער נושםם 10 הוא שער יהושפט לפני בקרש הקרשים וקוראים אותו שער הרחמים ולשם באים כל היהורים מכניסין שם הנוים" שום צלם ולא שום תמונה אלא שבאים שם 30 לן אותו האיש שהולכים כל התועים ז | אליוי. ויש בירושלם ארבעה שערים י המקדש ובנה עליו עמר בן אל כמאב " כפה " נרולה ויפה ער מאד ואין ביה המקודש שחיה בימי קרם ושם מינפולי רומיני^{וו} והוא היה מקום מלאת נוררם. ושם הבמה הנרולה שקורין אותה שופורקי ושם נקבר " מהם ישלש ימאות פרשי, בכל יום למלחמה הוץ מן הפרשים הבאים מארץ פרנקוש ומארץ ארום ונורהין על עצמן שיעברו שם^ב ימים או שנים ער להתפלל לפני הכותל בעורה:

(ion, 2'2k-fr)

מסעות ר' משה פוריית מפראג ת״י (1650) (תרגום מיהודית־אשכנזית)

111

וירושלים עיר גדולה מוספת חומה עבה גבוהה. ובסצה החומה במורד לבית החיים אבני גזית עצומות נמצאות בחומה, יש לשער שהללו מבית המקדש הן, ובאברגזית אחת שבחומה הקוק באותיות גדולות מאד בי״ת ויו״ד ותי״ו כלומר "בית״. מקום בית המקדש בפינת הר המוריה מול הר הזיתים, ולפנים מן החומה. ומחוץ לחומה באותו מקום כמה עצים, ויש אומרים ששם היה נאחז האיל של עקדת יצחק אבינו ז״ל. שנים עשר שערים למקום המקדש, ושנים מהם סתומים.55 ליהודי אסורה הכניסה למקום בו עמד ביה המקדש. בו במקום נמצא הכותל המערבי, וליהודים מותר לבקר שם מז הצד החיצוני של המקום, ולא מן הצד הפנימי. בכל זאת אנו עומדים ומתפללים במרחק מה מן הכותל המערבי, כי מפני הקדושה אין אנו מתקרבים לכותל המערבי. בפנה אחת של ירושלם בנויה מצודה, ויש אומרים שהוא מגדל דוד, דהיינו שנבנה עוד בימי דוד המלך עליו השלום. הכל מצוי בירושלם, כסף וזהב וסהורות לרוב, וכל דבר קטו וגדול וכל מיני מטלטלים, וכל מיני מאכל ומשקה. אולם איז הממוז מצוי בשפע, כמו שכתבתי לעיל.

הירדן רתוק מירושלים מהלך חצי יום.

וכל מה שכתבתי שהכל טוב וזול בירושלם, פירוש הדבר, שלעשיר הכל בזול, אבל לעני בירושלם צר לו יותר מבכל העולם, כי בעוונותינו הרבים הקהלה שקועה בחובות, ולפיכך אין בידה להרבות וליתן לעני. בפרט אחרי החורבן הגדול במדינות פולין³⁶ בעוונותינו הרבים אין בכלל מה ליתן צדקה, כי אין בידם לשלוח כמנהגם כמה אלפים מדי שנה בשנה. והקב״ה ירחם על עניי ירושלם ועל עניי כל ישראל, אמן. תקנה בירושלם שלא ליתן לבן־אדם הספקה אלא אם יוציא כתב מקציני פרנסי אלופי הגבאים דארץ־ישראל החונים בק״ק לבוב היא למבורג.

בכל עת ועונה תצטיד היטב, / אם את קהלתך אתה עוזב. / ואל תכאיב את לבך ואת בשרך, / כאשר למדתיך לטובתך

: 35 הכוונה לשערי ההסיס. 36 בשנות ת"ה וה"ט (1648–1648) ע"י היילות הסלניצקי

את המגלה בי״ד וסעודת פורים עורכים בט״ז. והדיון נמצא בהלכות פורים.

בכל יום. שני וחמישי אחרי תפלת שחרית ובכל שבת ויום טוב אחרי מנחה הולכים למקום שממול כותל המערבי ומתפללים שם תחת כפת השמים. כי לכותל המערבי גופא איז אנו הולכים מפני הקדושה, כמו שאמרתי לעיל בהקדמה, כפי שנמצא בגמרא: לעולם אין השכינה זזה מכותל מערבי. ני וכל אחד מברך ב,מי שברד" את האנשים הסרובים ללבו ושנמלוהו כל טוב ועתידים לגמלהו כל טוב, ונודרים צדקה למענם, וזה סדר התפלות שמתפללים בכותל המערבי: "ואני ברב חסדך אבא ביתך" עד "ענני באמת ישעך" והמזמורים קכ"ב קל"ב וקל״ג.** וקוראים פרשת עקידת יצחק ** בטעמי המקרא, ואחר כך אומרים: 30 "זכור את המעמד הגדול שהיה במקום הקדוש הזה, אברהם אבינו שהיה בשר ודם כמונו וכבש את יצרו ומדת תסדו ופשט ידו לשחוט את בנו יחידו לקיים כאשר צוית לו, ואתה י״י אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד, יהי רצון מלפניך שיכבשו רחמיך את כעסיך מעל בניך ויגולו רחמיך על מדותיך ותתנהג עם בניך במדת החסד והרחמים לפנים משורת הדין ותציל עמך ישראל מכל פגע ותקלה וסיבת רעים שהם בעולם. כי די לנו בשפלתינו ובגלותינו שאנחנו בעוונותינו מפוזרים בארבע פינות העולם והבית הגדול והקדוש חרב בעוונינו ועיר קדשך חרבה עבור הטאותינו. יהי רצון מלפניד י״י אלהינו שתמחול ותסלת על כל רוע מעשינו ותבנה ירושלם עיר הקדש ונדחי ישראל יכנס, והבית הגדול והקדוש תבנה במהרה בימינו ותתגדל כבודו, ושם נעשה לפניך את הרבנות חובותינו תמידים כסדרם ומוספים כהלכתם". אנא בכח וכו' ברוך שם וכו' מזמור קכ"ו, ר' הנניא בן עקשיא אומר וכו' עלינו", קדיש יתום. ביום שאומרים בו תחינה מוסיפים "זכור י״י מה היה לנו אוי״ עד סוף הקינה.

כשמכניסים ילד בבריתו של אברהם אבינו, צריך אבי הילד געיין לעיל הערה 1. 54 שכתהלים, גא בראשית ב״ב, 58 תפלה

עם עיין לעיל הערה 1. 34 שבתהלים, 30 בראיפית ב"ב, 86 חפלה זו בתובה לברית בפקור.

296

50

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

למחות ואינו מחה נענש עליו ועל בתו

שלשתו צרקו עליהם את הדין הוא אכר

העצה ורב העליליה אשר עיניך פקוחות

על כל דרכי תר אמר רבי [כמה] גדולים

של צדוק הרין בשעת צדוק הרין הנו

עין משפמ יה. גר כנצוה

רבינו הננאל

שורוטים שכי השמה את השם באורותר אין לו חלק לפהיב האליג 100 להולפי 8107 בבינת. ונות כל חשוש וורינה נינכאה בשים רלא שקוונו כי כי כי היים (איש) וברך השרה להוד לאיש בורביו וכשר מכלליו ברכותו בחייו שהיה קורא בו וחקישובי תכילי ומווחו והביוא בהן בופר זרי מאד בדודה דר ושרא בן הדרק האי אמי ליה לבצלה וילא בי אני ליה לבצח דיכא בי מילוש דיובה אותי בקיבה של חמת שקל תקבא ודיבי ואול. פי דישונא ביה, נמים שלא כלומר היון שוות דיהי פנתס ליס (ופיע מעי נעין זף מ: דיכ קמיצ): (כי שלפי כאי אישביד. אליה הובה מינה ישלה 1000

משהיק ב סמק להתלפד עבד ברתניא בי. ומיהו הקביה מתקדק עם הלדיקים הוונה השב. פיה שהוכש נמינ לומיום ועושה כו מה שהול פר פי משמים מפן ורוב העולם מפרשים שהיה קורם בפי מוסיום של הרב וקרא דלא מלמד למשום במילי אסרנימא מוקמה כמו מויעם שם המיומד ש כאמיום של שאר הסיבות חה אין למשום כדאמר

אר נכמב ביייה ונקרא באייד ונראה לריי שלין נהוכיר לף לומיות ייה בשום שויה והנה או כננו שרצילין העולם שהרי ייה הול בשוושי של חשו שם המיומד ועוד נרמה להר"ר אלמע כי גם אין להוכיר אייד מטוק כל מיד מלדע יייה ננהשם ועדב לה הלפי לכשות מין נמסקין צ"ר מפרי ל"כ מנכלום אות אות אות לשיו נמסקין וכן הגירסל (שרשת לה: הש לב.) בפירום רית משמע שלייד מוא בה שכו בישים ממרני הוא שם כמו ייה מהי ומיהו ביה לשוח וא עולה לריא להפור דכיון דלם נכולם בבור שחו חיד למסי נכולה לריא להפור דכיון דלם נכולם בקבה חיד יחוק מים בכתור דמה שהולם נכולם כתור היה האמיו בסה שחו בספריס יש לותר שהסופרים השווים ביו חיל כתברכו כן ולה נתכווט להוכיד לת מד דיקיה בוסימויה העם (תי מתי פרט דף כ. די ידיד): השם (יני מעל פרט לף ג. ליפירי): יאובי פון שווה ויפ דרולבוד עבר. פ"ה ונגיהו בגעבו מיבין אווו הסבייה מדמדמ בוי ליומידון בשות ווומיון הקבייה מדקדק כיי וגרמה שלה היה כתור נקפרו מלה אבר הבון אי האה הא מלי טענת מינגם היה נקרהפיל ובי אשוי אבה אל מלי טענת מינגם היהה נקרהפיל ובי אשוי אבה א

ממי קעמת הענת האור נפרגעים אמה איש של בא היה לכך הולרך לכום עוס למל: אמה ביו אמה היו שה אור כךה אתה האה. בהיה נכלה המליה אה לירן כלה אתה האה. בהיה נכלה המליה אה לירן בעיניהם שהיה לי לראות שום דבר מיננה או מלאכים או דכר אמר אייג בשביל שהיו שומעין קול כאמיום הפורמות ולה היו יודעין מהו: [אל יחבל עבעו. לור"ם דהים שינטים פן יענינום עונדי טכנים לפבירה כגון עדי ישרין שלא ירל לעמוד נהם או הוא מעוה למכל בעלמו כי ההיא דגיטין (קי ט:) גדי ילדים שנשבו לקלון שהעילו

רית שהיה ניתן להשלמון מם מן הווטת

למספר גולגלימם ולכך היה שואל

כי שלמי מה אמשה כי איך אמן

מם העולה למספרס וכן יש לפרש

ברים פירקם (מצל דף ג:) שווקים

נהתית נהם זונית וליתול מם מהם

אכל רשיי פירש שכל שנה שיפליט

עליז שישמדם בממון זה:

כמוע השפרה (ימוים דף מו:) ולפיע להמלמד ים למום לכמד קישואין דפנהדרין (קי מג) ודמום טרם לבנה דריג (ריה קי מ:): בפסחים סיים אלי עוברין (קי ג) לם בשאני נכמב אני נקרם בקיבה. מהל זונות כדכתיב (נחדני

מ) אל הקובה: דקדקה, לפטוע הונה את השם באותיותיו והיכי עביד הכי מוהתנן אלו שאין להם חלק לעולם פפיעות נאות וכמיד (מאים מה) כל כבודה בת מלך פנימה: שאדם הבא "האומר אין תורה מן השמים ואין דע בעקביו. הקדוק פסיעות כי תחיית המתים מן התודה אבא שאול אומר הכא ליא שאדם דורטן ברגליו אף ההונה את השם באותיותיו להתלמר שמין משובין בעיניו כנוס: של בל מו ביא גיהדי ארים שלין משובין בעידו כנוס: שד בי בי סומשי ציהדי ארים שלין משובין בעידו כנוס: שד בי שרום שי לקרוק פסיעום: עבד מכדתניא מלא תלמד לעשות אבל אתה למד להבין ולהורות אלא מאי שאתה יושב ועוסק בתורה. וואס מעמא אענש משום הוגה את השם מתי פל קי: דבר של משם. בפרהסיא [דהוי] ועל אשתו להרינה דלא שהפרינה את ביתו והרגה את מיחה ביה מכאן אמרו מכל מי שיש בידו (ה) גבי ומצר מורה מיום לפוידיו ועדיין קייננת: כלום בינשה בא דידך. ומשמע מיך היית נוהג: מצות של פורים. שהמומים למעודת לישב בקובה של זונות האמר ר' יוחגן פורים נתמלפו לי ומלקמים לעניים פעם ארת היתה בתו מהלכת לפני גרולי א כי אהה בא אל וקטר היימי שלרגרי של לדקה היל רומי אמרו כמה נאות פסיעותיה של ריבה ולה נמרעמי מהרגקי של לדקה: זו מיד דקרקה בפסיעותיה והיינו דאמר בהלכך ידא הלקי. הומיל וסיים וומנן בממוקי: אראך בכך. ר שמעון בן לקיש מאי דכתיב ->עון עקבי יסבני עונות שארם דש בעקביו בעולם כלומר זו הים שכרה של מורה: קלצמונירי. ממונה פליו: הרקבא. הזה מסובין לו ליום הרין בשעה שיצאו מרי וקב מלי כאה דינרי והובים: נקמ נפשיה כחד פרשא. התקק הצור המים פעלו [ונו'] ואשתו אמרה כל ודבי בקום אל מנייני לברשו מאמד מן הפרשים: שביני (אז אדל ארק רשתנא אמא, דרך נשים לי: מתרחבא <u>אל אמונה ואין עול</u> בתו אמרה הנדול פרתה. כטמר ממזין לך עד צריקים הללו שנורמנו להן שלש מקראות אָדם רְאָרְש שמומל: פּרָש פּרָש פּרָש במו ככג קרדי וראר השולדי: מה שימליל מליך פייסהו כממון: ובי רבנן כשחלה רבי יוסי בן קיסמא הלך רבי שלפי. כשיכנו הדיונרין מומה פלוומו: הצינא בן תרדיון לבקרו אמר לו הצינא 10

אחי (יאחי) אי אתה יודע שאומה זו מן השמים המליכוה שהחריבה את ביתו ושרפה את היכלו והתגה את חסידיו חיין ניוייה השתים ואברה את מוביו ועדיין היא קיימת ואני שמעתי עליך שאתה יושב ועוסק בתורה [ומקהיל קהלות ברבים] וספר (6) מונח לך בחיקד אמר לו מן השמים ידחמו אמר לו אני אומר לך דברים של מעם ואתה אומר לי מן השמים ירחמו תמה אני אם לא ישרפו אותך ואת ספר תורה כאש אמר לו רבי יימה אני להיי העולם הבא אמר לו כלום מעשה בא לידך 🚾 אמר לו" מעות של פורים נתחלפו לי במעות של צדקה והלקתים לעניים אמר לו אם כן מחלקך יהי חלקי ומנורלך יהי נורלי אמרו לא

file: שמה כל נדולי רומי לקברו והספידוהו הספר גרול יוסי בן קיסמא והלכו כל גדולי רומי לקברו והספידוהו הספר גרול ובחורתן מצאוהו לרבי הנינא בן תרדיון שהיה יושב ועוסק בתורה ומקהיל קהלות ברבים וס"ת מונח לו בחיקו הביאוהו וברכוהו בפית והקיפוהו בחבילי זמורות והציתו בהן את האור והביאו ספונין של צמר ושראום כמים והניהום על לכו כדי שלא תצא נשמתו מהרה אמרה לו כתו אכא אראך ככך אבר לה אילמלי אני נשרפתי לבדי היה הדבר קשה לי עכשיו שאני נשרף וס"ת עמי מי שכבקש משים שלים היה אמר לה אילפלי אני נשרפתי לברי היה הדבר קשה לי עכשיו שאני נשרף וסית עמי מי שכעקש משים השרמה שני היבה של סית הוא יבקש עלבוני אמרו לו תלמידיו רבי כמה אתה רואה אמר להן ^מגליון נשרפין שמה פרי שני מעש מל ואותיות פורדות אף אתה פתח פיך ותכנם [כך] האש אמר להן מושב שימלנה, מי שנתנה, ואל יתכל הוא בעצמו אמר לו קלצמונירי רבי אם אני מרכה בשלהכת ונומל ספוגין של צמר מעל לכך אתה מביאני לחיי העולם הבא אמר לו הן השבע לי נשבע לו מיד הרבה בשלהבת ונטל ספונין של צמר מעל לבו יצאה נשמתו במהרה אף הוא קפץ ונפל לתוך האור יצאה בת קול ואמרה רבי מ שמש מש מס של תנינא בן תרדיון וקלצמונירי יי כמומצין הן לחיי העולם הבא יבבה רב. ואש איני איני איני איני איני א מימית ואין של לי נוסס מש של אחת ויש קונה עולמי בכמה שנים ברוריא רביתהו דרי מאיר ברתיה דרי הגינא בן תרדיון הואי לא לא איתעביד היו אול אבי מלתא דיתבא אחתאי בקובה של זונות שקל תרקבא דרינרי ואזל אמר אי לא בי גער אי לא גער אי לא איתעביד לה נימא אול נקם נפשיה כחד סיים שלע נימים אי עברה איסורא לא איתעביד לה נימא אול נקם נפשיה כחד פרשא אמר לה השמיעני לי אמרה ליה ירשתנא אנא אמר לה מתרחנא ימרתה אמרה לו נפישין מובא " (ואיכא מובא הבא) רשפירן מינאי אמר שים לא עבדה איסורא כל דאתי אמרה ליה הכי אול לגבי שומר דידה איל הבה יניהלה אמר ליה מיסתפינא ממלכותא אמר ליה שקול תרקבא דדינרא פלנא פלח ופלגא להזיי לך איל וכי שלמי מאי איעביד איל אימא אלהא רמאיד ענני ומתצלה איל 0700 פטן של דרקב ופלקרדס לפגייס שלם לפוטדש 1111

שרי הגיקום. שני (מן 3ל פרס לילו משום צל לפטרם שרים משלט לי נשטים גל מקה הפטר סיפי שק של מקס הלושיים לביים לל משום אל מקה (אייד א שלם מכין בריפו שב

ມີຄຸມອ 177 DOS (1 _DO 177500 עדם, הן בביד ליסלון, 1 774 600 mp) (3 הנישק, הן (עדל יוז), JP31 736 ******** n מ נכדי מישל בייליון. נער מער שרכת קב: ים מדמן, א (לברלי: ווניה מאישרין.

-הנהות הכ"ח

נר מדיוך:

מודה אור השלם त्रमा अच्चा व अर्थता यहा हुए देश तहच्चा בעשות ממעכה הנוים (a.n सच्च) (दिक्का ם למה אדא בעי רע שו עבר ישברי h an exteri

تا تدبيد شخره فكم خ ויער האנ והרג ל, רן (in , in our)

לקוםי רש"

התורה, סט מתבים וווכין כומום לקמן מרין לתרים סמודם מן סמורם ולפרע יסל מודה ומלמין ציהו סמוצים ללל דלל דכיול בארטיט שנו אם ומים כאלו העקר צים פרוים ספרטים מסורכ שב לע ממתמי וני מסיק כיל חד שק כיל מלק כיור שמול לנמד הק ולם יכבה גרל בתר ליך שמרך שמא מג נפרך שנין בשני בליז. נקום על ענירוע זכיון נקום על ענירוע זכיון לבלם לגרקים להקסם לפרסיב ולפרים בסלאר שעיל מאק מעים לפערת שרים ומנן (כית מהן לעמה לפגרט, נהוחלפו לי בשיבות פל צרקה, ופנור סיתי

רברים לב האזינו

ד הַצּוּר תָּמִים פָּעֲלוֹ אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עָׁוֶל

> (<u>100</u> P1023 U'5/c7 '0

רס״ג (ד) הצור, הבורא². תמים, אשר תמים. כי כל, אשר כל. 2 נקרא כן כי הוא מקור הנבראים ומחצבתם כמו הביסו אל צוד חוצבתם בישציה נא א, ולא לשון הוזק כאונקלוס.

רשב"ם (ר) הצור תמים פעלו, שירה זו לעד היא¹, לפיכך מדברת השירה אחר שיבוא לישראל פורענות הטאתם. הצור תמים פעלו, בכל ו נדלעיל לא כא.

רמב"ן פירשתיוי, וכן אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה מאת ה׳ היתה זאת וגו׳ (תהלים קיח כב-כג), ועל כן אמר יהושע האבן הזאת תהיה בנו לעדה (יהושע כד כז), וכן כי הנה האבן אשר נתתי לפני יהושע על אבן אחת שבעה עינים וגו׳ (זכריה ג ט), והמשכיל יבין.

(ד) הצור תמים פעלו, רמז למידת הרין, ואמר תמים פעלו, כי 4 בראשית מט כד.

אָזי פּאָי דּרָכָיו מִשְׁפָּט דּ. פּאָי ^{עו}בָּדוּהָי, צַדָּיק וְיָשָׁר הְוּא: הִינָא אָלָן בַּדְמוֹהִי י

ד. תַּקִיפָּא דְּשֶׁלְמִין עוֹבָדוֹהִי, אַרֵיכָל אוֹדְחָתַיה דִינָּא, אֵלָהָא מְהַימְנֶא דְּמָן קַדְמוֹהִי עַוְלָא לָא נָפֵיק, מִן קָדָם דְזַכָּאי וּקַשְׁיט הוּא:

(ד) הצור תמים פעלו, אף־על־פי שהוא חזק, כשמביא פורענות רש־י על עוברי רצונו לא בשטף הוא מביא כי אם בדין, כי תמים פעלו. אל אמונה, לשלם⁷ לצדיקים צדקתם לעולם הבא ואף־ על־פי שמאחר את תגמולם סופו לאמן את דבריו. ואין עול, אף לרשעים משלם שכר צדקתם בעולם הזה. צדיק וישר עול, הכל" מצדיקים עליהם את דינו, וכך ראוי וישר להם. צדיק, מפי הבריות⁹. וישר הוא, וראוי להצדיקו.

? ראה ספרי שם. 8 ספרי שו. 9 רצה הוב לומר שיצדיק וישרי אינם תארים שכתאו בהם משה רבינו לה׳ ית׳, אלא האזחו והיא יצדיק״ מספר כה שהבריות אומרים, ווזשני יוישרי אומר שיפה הם עושים. והשנם שכרח הרב מפירדש האחר אולי נאמר שהמצא בבל התארים שענינם אחד, כלומר שהדיק אמת והיינו אין עול והיינו שהכצא בבל התארים שעניינים אחד, כלומר שהדיק אמת והיינו אין עול והיינו מדיק היינו ישר, לכן הוזקק לפרש כל אחת לענינה, ופירש יצריק״ שהכל מדיקים עליהם דינו, "ישר"י וכך ראוי להם, וא״כ מלה ״הוא״ בינוי לצירוק הרין, לא להי יתי (ספר הזכרון).

שו הצור תמים פעלו הצייר שהוא צר העולם (תחילה) וצר בו את הארם שנאסר וייצו ה' אלהים את האדם: המים פעלוי פעולתו שלימה על כל באי העולם ואין להרהר אחר סדותיו אפילו (ה) (שנה) של כלום ואין אחר מהם שיפתבל ויאס אלו היו לי שלשה עינים אלו היו לי שלשה ידים אלו היו לי שלשה רגלים אלו הייתי מהלך, על ראשי אלו היו פני הפוכים לאחורי כמה היה נאה תלמוד לוכר תמים פעלו כי כל דרכיו משפט יושב עם כל אחד ואחר בדין ונותן לו מה שראוי לו: אל אמונה שהאמין בעולם ובראו: זאין עול (כ) שלא באו בני אדם להיות רשעים אלא להיות צדיקים זכה"א (קסלת ז) אשר עשה האלהים את האוים ישר והמה בקשו חשבונות רבים: צדיק וישר הוא: שהוא מתנהג בישרות עם כל באי העולם י ר"א הצור, התקוף י תמים פעלו פעולתן שלימה עם כל באי העולם ואין להרהר אחר מרותיו אפילו (ה) (עונה) של כלום אין אחר מהם שיכתכל ויאשר מה ראו אנשי דור השבול שנשמפו במים ומה ראו אנשי כדל שנתפורו כסוף העולם ועד סופו וכה ראו אנשי סרום ועמורה להשתמף באש תשרית ומה ראה אהרן לימול הבהונה ומה ראה דור לימול את המלכות ומה ראה, קרה וערתו שתבלעם הארץ ת"ל כיכל דרכיו משפט יושב עם כל אחר ואתד בדין ונותן לו את הראוי לו: אל אבונה - בעל פקרון: ואין עול - נובה את שלו באחרונה - שלא כמרתו סרת כשר ודם . מדת ב"ו מפקיד אצל חבירו מאתים ויש בירו מנה כשהוא בא לימול את שלו אומר לו הוצא מנה שיש לי בירך והילך את השארי אבל מי שאמר והיה העולם אינו כן אלא אל אמונה ואין עול נובה את שלו באתרונה : צריק וישר הוא · כענין שנא' (ההיקיל) כי צריק ה׳ צרקות אהב יר׳א הצור התקיף תמים פעלו פעולתם של באי העולם שליסה לפניו (י) סתן שכרם של צריקים וסארר פורענותם של רשעים יאלו לא נמלו כלום משלהם בעולם הוה ואלו לא נמלו כלום משלהם בעולם הבא שנאמר (לכרים לג) הלא הוא כמום עמרי התום באוצרותי אימתי אלו ניחום בשלחם בשלחם בשלחם למחר כשהוא יושב בדיון (ל): כי כל דרכיו סשפטי למחר כשהוא יושב ברין עם כל אחד ואחר נותן לו את הראוי לו: אל אמונהי [מענית ימ] בשם שמשלם שבר לצריק נמור שבר מצוה קלה שעשה בעולם הזה לעולם הבא כך משלמ לרשע נמור שבר מצוה קלה שעשה בעולם הזהי. וכשם שנפרעי מרשע נמור כעבירה שעשה בעולם הזה לעולם הבא כך נפרע מצריק נסור על עבירה שעשה בעולם הזה: ואין עולי בשארם נפשר סן העולם באים כל מעשיו ונפרטים לפניו ואומרים לו כך עשית כיום פלוני ואי אתה מאמין ברברים הללו והוא אומר הן והן והוא אומר לו (ה) תתום שנאטר (מיוב לו) וביר כל אדם יתתום: צריק וישר הוא י שהוא מצדיק את הרין ואוסר ישה דגתוני וכה"א למען תערק ברברך תוכה בשפשך (ד"א) [ע"ג יה] בשתפסו את ר' תעונא בן תרדיון נגזרה עליו גזירה לשרוף [עם] ספרו אמרו לו גזירה נגזרה עליך לשרוף עס] ספרך פרא הפרא הוה הצור תפים פעלו אפרו לאשתו נגורה על בעליך גזירה לשרוף [עס] ספרך פרא הפרא הוה הצור תפים פעלו אפרו לאשתו נגורה על בעליך גזירה לשרוף [עס] ספרו (עליון) ועליך ליהרג קראה הפכיא הזה אל אפונה זאין עול אסרו לבתו עזרה נזירה על אביך לשרוף [עס] ספרו (עליו) ועל אפך ליהרג (ו), ועליך (לעשות סלאבה) קראה הפכיא הזה (יכזיה לג) גדול העצה ורב העליליה ' ר' אופר נדולים (סעשים אלו שהם בעת צרתם הצמיתו) נ׳ פסוקים של צרוק הרין מה שאין כן בכל הכתובים כיונו שלשתם את לבן וצרקו עליהם את הרין עשר פלוסופוס על הברכיא שלו אשר לו אל (הווו) [תווח] דעתך על ששרפת את התורה שמשעה שיצאת חזרה לה לבית אביה אין לו למתר אף דינך כיוצא באלו אמר לו בשרתני בשורה מובה למתר יהיה חלקי עם אלו לעולם הבאי ד"א הצור תשים פעלו כשירר משה מהר מיגי באו כל ישראל אצלו אסרן לו משה רבינו אמור לנו מה היה מדת הרין למעלה אמר להם אני איני אומר (ו) לזכות (את הוכאי ולחייב את החייב) אלא אפילו להחליף בדבר אל אמונה ואין עול: (פיפ) :

מסורת השים	נניות אלופרק שלישי תענית 2 :	44 סדר הז	עין משפמ נר סצוה
	החטר הנוחה דהיינו יותר פיום כי פו בים מנחמי ושנהים אתר ובהוני מדו נד משנהים משר	כבולא הטר הטאה או דלמא כמ הכואה היי כמלא חלו	כבר א בייל פרג מלי הברכ פלכב יל שוניב ליה מון פקש בברף הו
	מוא פעול פי הטר זהייט אא נהט לפטר כארט ושנה ני פרשה נכה מלאכים לאמר כז' : פאן	מתולה הטר פת הא שמע כמולא שי ח רעדיין הבעי לך כמולה פי הטר ה שורה של להם בגיצות	נבה ב מדי פיג מכלמת מומית מת כלי ד: ברג מיי פיל מכלי
	הוהה אוד לופים · דקאמר לה פרעה נכה יושלח אליו מלאביים לאמר מה לי ולך מלך הכי הול לי הולנהם לאר שת (ם):פופרי הדרכה לא נולור שחד הווח כי אל רוח ⁶ מהסכי וולו משרים המסמע ירוח	פי ההאר אי דלמא כי דרא דריפאא ואהר ליה לפועיה דמטרא פורוס	השנית בלכב ק שישיע ליח שישן מקצת שעיף או:
בנ רשי מנני דב נני רשין	כארובתי ואלהים אכול לבולצי הרל לך לימי זה מצרים: לתר רגימהס	שורות של לחם זו למשלה מזו פר פי הממר: [נוק רן את הכשר ·	בור בדיי פרכ בכלי הכריז כלכה כ פוסריז כלכה כ
	שארהים אשר עםי ואל ישרותך (יי) כאי פול נפיג ומפוי צלום כוגרן ולמוד אלהים אשר עבי אבר רב יהודה אבור רב הלכות כמכים רומות לודר ככו	פירום לפי שנחעכלו כמשי האכים ושמאו,את השנמוס דלא מיעכלו :	שרף ג: כת הומיי בהמיסו מוכיכ בב בארף ימ:
	זן עדו אבד הואיל וקא בפהן בעיו יבילנא ותכ מותטת מורנים למולי: ליה (נ) פיוורו היורים לבולך יאשיהי ויאבר ש תכ צל צנים: שליו זופו	ועד שלו רשאי לבגף שלמו בהערת - פי לבטח נכב	
ש'ק נוו: [שריין שו:]	הבלך לעבריו העבירוני בי החליות כאד יפי כעיי המקים: פינפים נפי כאי כי הרוליתי כאה יאמר רב יהודה כמלם פור פנופו יהיט שיעור	מחרנתיכן לבצפא נכם: ך"י יובר אימר אין היחיד רבאי לבצף וכ"ל דהיי סגאי ל"ב בהא דמיידי היי	
[ניל ייניגן]		הגע מגון עש לעגרן ועיייי של הגוורלי בפרקן ולעיל (דף יה) אם נקרת הושת לו נקרת קווש ושי	רבינו דענאל
	כשני מה נענש אשידו כשני שהיהלו ליכולך לומו: מש הקמי מחל כי מל בירמיהו ולא נכולך כאי דרש היהב לאיקי ליכול כמלו מי מסטר דסיט פס	דהאשוראי פליני במלי לנשרי נפשיה והני הנאי פליני בדלא מלי לנשורי	יאשוע ונוכב רבתיב ויווד בשתים לשוך
	העבור בארצכם כאי חרב איליכא הרב זליו הכואה לא מני קימא מו פי שאינה של שלום והבתיב ונהתי שלום הממר: או וגאל פי דרא דריאאי	נפשיה : לאנשי (ה) תשוני · פי' דהייט אנשי משמר דש בשראל	שלא נסלך ביוביוש כר
	בארץ אלא אפילו (ו) של שלום והוא אינו שורה של להסהוסוקן זה לא זה יודע שאין דורו דוכה יפה כי היה נידא כפי האול לו גמי שמוכיקן זה	ששיו נחלקים למצמחות והתכול שיתפוני על אחהם שבגולה פיי לפי	יופות האה קצור ברק היא ה' ניצוד
	נפשה הזא ירבירו שפוותיה דכא בירחשו למעלה מה עד פי הסטר : וכופו . אבר שייא חי היירוא דלא ניהווא ארי אור כבק שלימן: ושכו אם שכשר .	שנגוחים שים ונישקים מחמת נשמים: כרך אשל פי שם מקום: אינכאי פירוש נגדיא ננמיו	ירבלארה אפינו בפיה
	צעייה גדון ושבעיה רקא בצריק עליה דינא אלוט מתמל פומלת מה דמתכל אנפשה אבר עדיק הוא ה' כי פירו בדירוילימ מיכול הר מכולה כה: ומיפלו	בלילי רכינית וכלי שנתין יצ	הקאש הך ביה רעי ועדורה הבשר וקבועי
	WE'R' . THE FILL BE A COMPANY AND A COMPANY	- men in file in	1531 138 8 91531

כון: איבעיא להו כמלא הגוד הבואה או

דלמא כמלא הנור בת הא שמע יכמלא

הלכין ברכים באיקן ליליח ממנים ה׳: בעשה וידדו וקנים בירושלים לעריהב

פי שלה הו כני הדסב שיוה עליה ההיא שעוזא ירוח אפינו בושיהנסו אם כמומת - דלה מתכלו: פור

הרואה פרק תשיעי ברכות

דררואה וכי אומר ברוך שנשה נמים לאבותיני וכי, פינים אא פיי פי מאמים רבי שמעיה דכל הני ברכות לריכום להוכרת שם מקוצי כי הריי היה רגיל לברך על הברקים ברוך ממה הי אנהיע מלך

העולם שכמו וגבורתו מלח עולם וכן כרי ומייםי ואטרעו מנח פונס וכן רש בצף 6: סריי ומיימי ירושלמי לפירקין רצי ג דעי שטששיפארש וגיהו כי גונה שחין כה וכר שביים לא ייני יום ייני וגילה לרביט דרוקל לרולה משלשים ד המי שמשה מש זעירה כי כל ברכה שחין בה וכוי יום לשלשים יום דוגנים דרומה ים יום נטנשים יום דומים דרומה ים רצב מבף ג: הגדול לפרקים דלומר דירושלמי הווגייש משמי מי מי ממג שם מושים לרים מי הל פעיף ל: ז ח מיי פרין מסל צים המחדה סלמה ב מהג דפרקים היינו שלשים יום:

נד.

עק משפמ גר כזנה

מרפת סלי ע מתג עצין

כ מתיכ מרכ מי ריכ

בנפיי שס הלי מו מכוג בנפיי שס הלי מו מכוג

סס מהפרע מרים מי

שם פרבייב מרים בי

שעקר שנים מארצט. נירופלמי מתני כשנעהרה עכויים כפין קמור: ז גו נוזגייע מרים מי רים מכל ארך ישראל:

היירי אלא ארבע נהרות דכמיני בקרם כמו מדקל ופרם: לכני

משין בי מושיע שם פגיף גי: פי גי שם מושיע שם פגיף ד: :0 920 05 7 1

-ליקוםי הש"י

הי מרים לאום בי הי מרים לאמו בי מסלפת מרפה לאמו בי מסלפת

על הדקין ועל החוצות וכי, מפרק החוצות וכי, מפרק נכסע נאראס (גע), דסע לענג ווערו, ספר מרשעת ועל דרוחות, ועס לעפרדל (ואלו ען על). משמרנית (וחודן בי, של הריצה, למך על מדע שורצות כלנג שלם ולקפן און נהון דיין סלומו. על המובר, נרון סיין המובר, נרון סיין המובר, נרון סיין המובר, נרון דיין סלומו. ובפונרתו. מרסך שלחר כו מסוד, קפורריא, נקור סיטים שלה לסקיף ריסם נפחם זה רלה ריסגם בפסום וכ רי כשכנדו הל לשם פבורה

רות רפב י שנטנם בו רות שידה ורך

והאלך השמה ישכע בנידר הי ישל

וישה: לפגף - לפטה ככק התרנתיון

לכנפה נפש (מהדנר ל): ימורך

על הגדרות. לאו על כל נהרות

הרואה "מקום שנעשו בו נסים לישראל אומר ברוך שעשה נסים לאבותינו במקום הזה מקום שנעקרה ממנו עכרים אומר ברוך שעקר עכוים מארצנו על הזיקין ועל הועות ועל הרעמים מעל הרוחות ועל הברקים אומר ברוך שכחו וגבורתו מלא עולם על ההרים ועל הנבעות ועל הימים ועל הנהרות ועל המרברות אומר ברוך עושה

יבראשית רבי יהודה אומר יהרואה את הים הגדול אומר ברוך שעשה את הים הגדול רבוטן שרואהו לפרקים על הגשמים "ועל כשורות מובות אומר ברוך המוב והממיכ

יעל "כשורות רעות אומר ברוך דיין האמת בנה בית חדש "וקנה כלים הדשים אוכר ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לומן הזה מברך על הרעה מעין על המובה ועל המובה מעין על הרעה יוהצועק לשעבר הרי זו תפלת שוא היתה אשתו מעוברת ואומר יהי רצון שתלד אשתי זכר הרי זו תפלת שוא היה בא בדרך ושמע קול צוחה בעיר ואומר יהי רצון שלא ייתהא בתוך ביתי הרי זו תפלת שוא הנכנס לכרך מתפלל שתים אחת בכניסתו ואחת ביציאתו בן עזאי אומר 'ארבע שתים בכניסתו ושתים ביציאתו נותן הודאה על שעבר וצועק על העתיד "חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על המובה שנאמר "ואהבת את ה' אלהץ בכל לבבך וגר בכל לבבך בשני יצרך ביצר מוב וביצר הרע מובבל נפשך אפילו הוא נוטל את נפשך מובכל מארך בכל ממועך היא בכל מאודך בכל מהה ומהה שהוא מורד לך הוי מוהה לו לא יקל אדם את ראשו כנגר שער המזרה שהוא מכוון כנגר בית קרשי הקרשים יהולא יכנם לדר הבית במקלו ובמנעלו ובפונרתו ובאבק שעל רגליו ולא

הרואה בקום שנעשו בו נשים לישראל. כנון היך דקחמי לקמן מעברות הים והירדן ונחלי ארטון כוי: ויקין ווושת ורשסים. מסרש בנמרא: כלא שלם. לפי שאלו נראין או נשמעין ומלכום ברוך אחה הי אלהיע מלך העולם וכן כתב רביע שמשון למרסוק: ברוך צושה בראשית. וכנמרס (דף ש.) פריך מטו הגך דלעיל לאו מעשה בראשים מנהו:

מגרת כת תהלת כרמפרט במסכה

(COTO (TP 97) COTOS

22152

לפרקים. מפרש בנמרה (שם פיינ). ולפי שהות השוב וגדול מכלן קבע ליה רצי יהודה ברסה לעלתו: מברך על הרצה מעין על השובה, דיין סממם: ועל הבובה מעין על הרשה, הטוב והמטיב. ובגמרא מפרש הירי דמי: הגבנה לכרך. המהלך כדרך ולריך לעבור כרך ושם מלויים מושלים רעים ומחפשים עלילות: אחת בבניבתו. מתפלל שיכום לשלום: ביציאתו. ממפלל שילה לשלום: ארבע כדמפרע טמן הרמה על שעבר ולועק על העמיד נמלחו די כדמפרש בנמרה: הייב אדש לברך על הרעה בר. מפרע בנמרל: דיא בכד מארך. מדות מדודות לך בין מדה טונה בין נודם פולענים: לא יקד ראשו. למ ינהג קלות כמש: כנגד שעד מורחי. מון להר הנים אשר בחומה הנמוסה אשר לרגלי הדים בתורם. לפי שכל השערים מכוונים זה כנגד זה שער מורח שער עורע נשים ושער עורע ישראל ופתח האולם וההיכל ובים קדשי הקדשים א ביתי מקדש ראשון בשהיה אמה טרקסין: בפונדתו. מנור מטל ם ודא אליו הלאד ה וטמנין כו מעות: בקיו. בגמנית ג'אקד אין האשר מפרט ליה: כל הוהבי ברכות מפרש ליה: כל הותמי ברכות

כמורת הש"מ

ברר לוווזכולי במווכל

ותולים שוין לים שימות אבל הדביון להיותלי ובסקייון

אן ער מושות לומן ען. דיכולן, גן פייל בעש. ג 5mm (c) 5mm [a מפחבות. הן (ער טומי ביש נשט רג צרירל נמון, קבים יודי אלו בני ביתי, ון לביל לב: חום: מילה כה, מ) יכמות ו:, ת) [כן הצולב כיל שנה שנהשליות הגב אשר ממשטוה ביישן, י) נגדי וכניי ונמפנה שמשמים סגי הביצין, ס (פסה כנ:כן.

CHÉIG הנהות הב"ח

ולה לבר מתו מתוכלי מתו כבסלי מרטן עבדי :125

M#337 030371

נמי אנימא דיחיד אידעי, ניינ וכריה וכר כריה, גירפה הנמוניה :97771 ----

מורה אור הטלט THE TOTAL (8 אלנידי בבל לבבד ובבל ופישי ובבל 10.5 2 201 . 5180 כן הַבָּה בֹעַר בָּאַ אָבָיה מים ניאקר לקוציים ד 1000 1000 द्वित्ति 😳 (का क र)

אל חחת ועיד זה כוח הפי׳ חנל התלכים: דרואד בתו ישראל וני׳ בתב תהרשיל חיל הדי׳ף פי׳ בתי כנסית ולפ׳ צ׳ל ה"ש חח"כ הרוחה כתו עו"ג היינו מוי כתי תפלת שלכן וח"כ קשל הלה יש ברכה מיוחדת להן כמ"ש הרוחה דמות גילולים לחתר בדוך שנתן לרך מפים וי"ל התם בשרומה גוף הגילולים מכל סכח מיירי שרומה סבית שורמה התיוחדת להם שמעוידים התוכה הע"ג וחינו רומה כע"ג פמתה וי"ה שקמי פל כל כמו' ישראל של מנסיגים ובשירים ובישובן דקאמד סיינו בשיושכין בשקפש ובכהן ולוה נתכוין רש"י שמי' מציב גבול אלמנים כגון יישוב ביה שני ולאו זקש בנין בה"מ קאמר דא"ב ה"ל למימד הרואה בית המקדש אלא אבל במי ישראב קאמד כשהן בישוביהם אחר ימי אלמטותן בתקפן וזהו בבית שני ובן **השפע בצמרת לאכל** בתים האמר וכן מוכה בבוגיא דמייתי עלה עובד**א דעולא ורב מפרף כי המו** אפיקחא דרב הגא בר הגילאי ובוי עד מיום שחרב כס"ח כנורם של כחיק של גדיקים ובוי משחב דבתי ישראל במורכנן דקאמר היוט כמי ששירים של ישראל וכפלי לדקה ומוזלה כור כה"ב הא דבתי ישראל ביישובן ולא נכעו כן לאלו זיתא בכתי כנסיות ומיככה כבתי גילולים שלכם שכ"ל, ומיון צביה יוסף דסקב ג"ל כדעה ו"ה שהכיה הרב ז"ל:

12277 טעמים עוד נרחה קרוב לומר שבישראל הלק להם מהכמתו הלק מהם מהכל הים הכות תורתו שחלק להם פא אל פה וכנים כפנים דבר ה' שמע כדה חציד דבריו ליבקב וגו' לא ששה כן לכל גוי וצו' גם חלק להם חלק גדול מסודות סתורם ומברש להם כחשאי מצני השטן כדאיתא פ' אין דורשין ואיתא נמי כש"ר פ' מ"א כ"פ כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותכונה גדולה החכמה וגדולה מתנה הדעת והתכונה הוו כי ה׳ יהן חכמה מכל למי שהות מוהב מפיו דעת והבוכה ר׳י ור׳ לוי חד מנכון קאתר למה"ד למלך שהיה לו בן וכו' שנתו לומר כי ה' יתן חכתה לחכמי ש"ג אבל למי שהוה הוהב הם חכמי ישראל מטיו דעת ותכונה עיש דחילו לחכמי שיג לה נתן להם אלה הכחה אטבית בחה שהם הכחים תחכתת השלם אבל לה הלק להם מהכמת שלמותו היה חכמת התורה שהיה כולה שמותיו של הקנ"ה וכולה דשת ותכונה שבה כבולה השולם כדילה ה' כתכתה וכד תרך כוכן שמים בתפונה בדשתא תהומות נבקשו ותר"ל הם יהמרו לך כי יש תבמה כש"ג הלממן יש מורה כש"ג

לברך כרכה זו בומן הזה: הרואה מכמי ישראל וכו׳ הטמט הדש מכרך מהיה המתים והוא שהביב עליו וא ואו און אנה מנה ישרחל מומר שחלק שבהכמי שויג ברוך שנהן כתב ביה יוסף בי

השובים כשניו כפו הימה כלבד קלומד וכי השובים כשניו כפו היכה כלבד קלומד וכי ודכרים הלו הינם הישכים לכו של משיו הכל לעד"ר נכון דסרמד"ם מפרש הי דאמר דב פפא ודב הינה לדב היכה מכימת כולי החי ויהכו ביה עינייהו ושכיב אפנישו יתיה על שהורה שלא כשורה ונסמך פל הכותו לכרך בדכה לכפלה היש חכיחת כולי כסי כתמים לחדש ברבה שלח נשנית בתשנה וברייתה ולה קיבלה מרכו ולפי דשלה בדי ושהי או אינו קינט מול ולפי דשלה בדיו ששה בענש דחליב לחה בנכש זהו דעת הדתנ"ם ולענון כלכם נקטינן כהרמנ"ם דשנק ברכות להקל והין לביך בלכת הבם הדים לסילו מופלג בחכמה וכן נרחה תהשיע שהשמיט ברכה זו מטעם זה ונם לפי שיים שמין

> כית פני : דאמרים ברומה קברי ישרמל והחית מתכש בדין כתב יהר"י ומע"ב דקי"ל און דומר של מואט קלרי שו אל האיוע מוכט צרין בער דרי ומצי בי דרי בל דרי שימע מעום של מישה של מושה בל דרי ישראל משל של דרי וישראל בל דרי ישראל מישה של דרי וישראל הבי איות מיד ברוף לארי גדר אמכס בדין ולמכי ממור ברוף לאר גדר להכס בדין ולמכי ממוכי בדין ולמכי ממוכי בדין ומקר ברוף לארי גדר גרומע אתכם בדין ומקר מתכם בדין ומקר מתכם בדין ומקר מתכם בדין ומקר מתכם בדין ומקר ברויק ארי גדר גרומע אתכם משלים ברוים אוני של אתכם בדין ומקר מתכם בדין ומקר גדר גרומע אתכם בדין ומקר מתכם בדין ומקר מתכם בדין ומקר מתכם בדין ומקר גרומע אתכם גרומע אתכם בדין ועיים גרומע אתכם בדין ומקר גרומע אתכם גרומע אתכם גרומע אתכם גרומע אתכם גרומע איני גרומע אתכם גרומע אתכם

התוסי (שם יט): ודא דרומה כתי ישרמל נרמה מדברי רב"י הקמי אנית המקדש שכתר מליב נבול האתוכה כבון בישוב בית שני והרי"ף כתר הרומה בתי כנסיות ישראל וקשה דה"ב בתי עו"ב דקתני היינו בתי גילולים והיבי קאתר שאותר כנסיות "שרחה וקשם החיב כתי פריב דקותי הייש בתי ציטי שיושים יוחי שוות בנסיות "שרחה נקשם החיב כתי נכחות לומר בית נסים יבת כ' דהה אמריק דמררך ברוך בנתן ארך אמים וכי ודומק לומר הקרוויוסו כעי למימר קרה וברכתא והקם קתרי ברכתא והכא קרא ומיסו אפשר שקרי"ף תפרש דבתי ש"ג לא בתו גילולים קאמר האמרה מכדך שנתן אהרים אפשר אלא בתו ש"ג היינו בתים שמתכנסים ברם להון בערכאות לא להתייען ואהנים אלא בתו ש"ג היינו בתים שמתכנסים ברם להון בערכאות לא להתייען ואהנים מומר בית נמים יבח כ' וכתי ישראל היונו בתי כנסיות ממש ויותר נרחה לומר. חנה כד הנילמי נגד רב הפדה והיהנה וכו' עד מיום שחרב בית המקדש נצורה גזירה על בתיהם של לדיקים שיחרכו וכו' משמע דכתי ושרהל בהורכנן דקתני היינו בתי ששירי ישראל וכעלי לדקות ואם כן בתי ישראל ביישובן דקתני כי האי גוונא נמי הוא כלותר נחי עשירי ישראל בתוקפהן ובנבורתן ותה שבירש"ו כרוך מליכ נכול אלמנה כנון בישוב בית שני היינו לומר דאו שייך לומר מציב גבול אלמנה וקודם שנלו בגלות בכל לא הוי מברבינן הכי דלא הוה שייך לקרות כשם אלמנה ואבשר שלשי שישראל מיושנים כתוקף ונצורה בקצה מקומת אין מנרבין שליהם אאיכ היו במייו ובותן הבית ונראה שו היתה כוונה רשיי ג'ב כמיש כגה בישוב

מיטרים זי כן אמוןים מושים שלי קוברים בענין פים ביציאת הקבר פותח טפח כי׳ שביב שוהו דוקה בימיהם שליו קוברים בענין פים ביציאת הקבר פותח טפח אבל האידנה שכולה כתום אפי׳ יש כו אורך עפה כל כנבדו עמה חן התורה וביב

קברי ישראל אומר בא"י אמיה אשר יצר אתכם בדין וזן אתכם חפיי מלכי פיינ מפרש טכמה בנמרת (שם ס: יס: יס: מתם יוכה בדיו וכלכל אתכם בדין (ה) והמית אתכם בדין ועתיד להחיותכם בדין יכהין ופי' רש"י שם (והי) שאם יוכה לשלם ככה ויראה בכנוד מלך המשיח רכה הרואה חביהו לאהר לי יום אומר שההיינו (6) ואחר ייב יכחין כמה יהר ככוד כוהלי שכר מלוה יותר מתה עהיה ככוד בעולם הזה. ואע"ג דכפרק מי שמתו (וט:) אמריק דכהנים מדלנים ע"ג ארוטה כדי לילך לקרחת תלכים מכני שרוב חרונות יש נהם כותה ששח והלכך לית בהו חלח

כדרכי כי ועושים מטתיו הרי הם כחלק מהשם הכל עו"ג רחוקים ממנו יתכיון יהם כתי שנתן מתנה מכפיו שחינם הלק ממנו והר"ד מכודרהם כהב שהטעם מסגי שהחלק הוח כמו הלינור הנמשך מן הנהי שהקשר להרחינו ולהנדינו ומפשר לקלרו ולחברו מה מאין כן במתנה כי תלוסה ופבוקה ובישרהל בתיכ (דברים לב) כי חלק ה' עמו ולפי זכותם מתרכה ומהמכט במ"כ : ומיה להשחדל לקרחת מלכים

12

וורואה, מכמי ישראל וטי עד בוף כבי׳ הכל ככ׳ הרואה שב: וכתב סמיק ודאי דמיירי הזקא דלא ראם אמות עוך שלשים דאליכ לא סיס צדיך לברי הרואה מכמי ישראל וטי עד בוף כבי׳ הכל ככ׳ הרואה שב: וכתב סמיק ודאי דמיירי הזקא דלא ראם אמות עוך שלשים דאליכ לא סיס צדיך לברי ההמכמתו לכ׳ו ונראה שכתב כן לאכוקי היכא דאינם מכתים אלא כדית שאין מברכין מכם פרוים. וכ״א להיא כפרק הרואם כקר שניל דרב מבינא סוף (דף נ״אן מכלהם: הראינה שכתכ כן לאכוקי היכא דאינם מכתים אלא כדית שאין מברכין מכם פרוים. וכ״א להיא כפרק הרואם כקר שנילא דרב שליהם: הראינה שכתכ בן לאכוקי היכא דאינם מכתים אלא כדית שאין מברכין מכם לא היה לביוא כפרק הרואה כקר שנילא לא כי שליהם: הראינה שכתכ בי לאור שלא לאמר שלא נותר שנהן כראה שליהו שייר בה ביולל ההולני הנורי מכון המכתי ש"ג לאותר שנהן כראה איקא בריך כד הזי לרב פפא וי'א שאין בזכן הזה מי שראוי לברך

אורה היים הלכות שאר ברכת הראיה רפה הכה URD CRU **ה'**ב

עליו כך : (ד) הרואה הכמי ישראל אומר באיי אמיה שהלק

מהכמתו ליראיו הרואה (י) הכמי ערג אומר באיי אמיח שנהן

כהכמתו לב׳ו על מלכי ישראל אומר באיי (אמ׳ה) שהלק מכבודו

ליראיו ועל מלכי ערג אומך בא׳ו אמ׳ה שנתן מכבודן לב׳ו (ו) ומצוה להשתרל לקיאת מלכים אפילו מלכי ערג [י] הרואה (ו) בתו ישראל בישובן ? אומר בא׳ו אמ׳ה מציב נבול אלמנת

בהורכנן אומה ברוך דיין האמה הרואה בתי ערג בישובן אומר

(מכלי מו) בית נאים יכה הי בתורבנן אומר אל נקמות הי הרואה

ולהקימכם בדין כא"י מהיה המתים:

בעברילים מי רקו מיול פו (ני פמיול גף גרן' גו (מתפמן ליפה מכן כבריך ברך ייל גרש וילון כות דמתנלגל ובהות קבובה מצמו קשוב השמשה המוכני לפס ובי אומר בכה (מול קש: בכה (מול קש: אומר בכה (מול קש: בכה ודיב כל ספר הרמשון וק

ממורת הש"ב .

ברוך מציב נבול אלמנה. כנון ניקונ נית שני: אמאי. קל מתנסת: נפל ליה בתלא. פנפל לי ונעשה כל: דה לעבר שידא נרבו. או ושנים דף פני שהרי בית המקדע מדל ביון כימול כימ שלי אבא וען מעמנו. על לחמר ייצ מדע משמכת מן הלג דימוע נעלים ללחר ייצ שהרי בית המקדע מרב שהום ביתו של הקבייה: בכיוי אוצר. וקמם כלי לחמר ייצ מדע משמכת מן הלג דימוע נעלים ללחר ייצ מדע בפרק אלו מליחות (ד מג) מי שמלם כלי חו שום תלימה חייב להכדיז שלע רגלים וחם נמלם מתר הכוביות לריך להממין ולהכרת בפסס ובפלרם ובמג דהיינו היב מדש ושוב ליק להכרח: אשר חדק ושההיינו. דלממר שלשים יום הוה: בחכבתו ליראיז, כרב מניגה למכים נופי: בהקנים. לינגוייליו"ם כעדשים: תיר *הרואה בתי ישראל בישוכן אומר בושי. שמול הלכה: " ניהור. מרום הרבה רו״ש כלמו: דווקן. לבן יותר מדמי: קפח. כען גדול ממוך עוביו נרמית קותתו מקופחת. לשון סמר קפם ארוך הרנה ופרנופו שמוע וכולע דמכוער ^ס הוי: הדרניקום. רודמ״ם לשון ממר פיו פקום: פתייי ראש. ששערו כנמטה כל שערו דבוק זה בוה פלמדי"ר בלמו: אופר ברוד משנה את הבריות. לתמעי הוא דקטע משמע דיריה הכם שמס מדא מדי יה ממן הוו: קוצ. שנקטעו ידיו. הכמ

מציב גבול אלמנה בהורבנן אומר ברוך ברוך דיין האמת יבתי עובדי כוכבים בישובן אומר ביה גאים יסח ה' בחורבגן אומר אל נקמות ה' אל נקמות הופיע עולא ורב חסדא הוו קא אזלי באורחא כי ממו אפתחא דבי רב הנא בר הנילאי נגד רב חסדא ואתנה אמר ליה עולא אמאי קא מתנהת מהאמר רב אנהה שוברת הצי גופו של אדם שנאמר מואתה בן אדם האנה בשברון מתנים וגר ור יוחגן אמר אף כל גופו של אדם שנאמר ההיה כי יאמרו אליך על מה אתה נאנה ואמרת אל שמועה [כי באה]

הרואה הניה אחר שלשים הם אופר שהחיינו, לוכר ריי דוקם מבירו המביב עליו מכל בענין ממו למ: [ילן] הוא דבקרע ושחד נהורא ברקיב, לפי הענין משמע דבה רב הונה לחרך דלה מבר כסלה ולה קאי אמתנימין לפרושי מאי זיקין דהא רב אשי דבמריה קאי אשנייא דלא עבר ณ์ว่า כפירום רם"י: כסלא 35

הרואה פרק תשיעי ברכות

נח: עיז בעפב

נר מצוה א א מיי פיי מסלי מרסק סלי יוד מהג עצון מ פועיע מרים פי דן ונדי שם מהדיג שם לכקים: זו ונדי שמע מנחיג שם זה ונדי שמע מנחיג שם זה ונדי שמע מנחיג זה מיד שם כלי ד מדיג שם כלי ד מדיג מים כלי הקיר מקריל: מדיג מיר מקרים מקריל:

אח רכר רכה הלכות ברכות

פרו כצו דוד.

(ב) מחמט כתי שראל. כי רשל חל כרייף פי כתי כמדי ומדן דל פיפ 🗄

כסי כיפה וכיכ כמסוים ססיה וכיכ - ברמכין בהצות : הן כתי יכולול . מיי כמי פשרי שראל שנהשנים כמוכף וכנגורם כנון בשור בית שר (רמיי) האפצר דוקה כאיי קאמר ולה כמיל. וכיה כי בשם רשיל שהן מיושרי מהם כנון נכית שרי ש נתי פית. פי נתי מים שיושרם בשנה והשקט ופושר

וניה כי כום רשיל דנכנו בעולם לומר דוקה מל כחי כתרות שמתפלנין כתול וכן לביפך בכים פכרס: י תור ורמה. ותקמ כשרחה הותו מלך חכל הם רחה מלך החר נריך לברך (רדכיו בשם ברוכיר ויל): רכה א מתר שהחים . מתיפ סים ממרים שנברין בראייתו אים

מכרך המוכ והמפיב (כי השכיה) ומין

י (ב) י הרואה חבתי ישראל (ו) ביישובן < כנון בישוב </p>
י (ב)
ביה שני אומר באי אמה מציל נבול אלמנה . הרואה בחורבנן אומר ברוך דיין האמת : יא י הרואה מבתי עכרם בישוכן אופר בית נאים ימח

- ה' בתרבגן אומר אל נקמה, ה' : יב ° ז' הרואה (ם) קברי ישראל א] אומר 'בא'י אביה אשר יצר אחבם ברין וכו' ועל קברי עברם אומר ברשה אסכם תר :
- יג ק כל ברכות, הראיה אם י חזר וראה (יי) אותו דבר כתוך שלשים יום אינו חוור ומכרך :

רכה דיני ברכת שהחיינו. ובו י סעיפים:

בחרי בישרמל הרי שהיחה שלמה

זי ככושה לפני המקום קרוב

לטרובים תכנית יד י וירא בגבהו

(· (x, x) ·)

55

א * מ הרואה את (מ) תבירו לאחר שלשים יום א אומר שהחיינו ואתר ייב הודש מברך ב (ג) מחיה מינים י והוא שהביב עליו הרכה ושמה בראיתו :

ב נ מי נ שלא ראה את חבירו (י) מעולם ושלח לו כתבים אעים שהוא נהנה בראייתו אינו מברך על ראייתו: הנה יש מתבים מישהמה מו ד מי ממו ימד מלי מת"ה (ר) שמתרי ה משהבו של זה (מצריל נצם מרכי ובי'ר פ' מולחם) התכ לבד

לבי) לא הוא כדי מעילו סיינו נמי כמי מיטלות שלמן . הולי משם כללו יש מרכ מרוחה לכם כמיש כתולה מרקולים לא שלה פילו לו' כרוך שמון לעך מדם דיל כמם כשרומם נוף הפכוים מכל הכא רומם הרית מודפה פיומרת נהם שמשמידן פכוים כמול ומיו יומה סברס ממוכ רית שמתי של מל מדי ישראל של מנסינים ומשירים וביישורן דקלמר כיים כמיושנין כמקסן וכמון המה מהכרין רשיי שסי מדיר נמל ממונה כון ישר כית שי ולצ דוקא מרן כים האמר דאיב כלל כרואם בים אנא אבל נתי שרמל הממר כשקורשוביהן מתריתי מלמנותו חבו בנית של וכימ מומי דחכו כמים החמר וליה כפוניה דמייתי פלס שרכהו דעהלו ורים כי מעה לפתחת דרכ חמל כו' נניום שמרב כ'ה נצרה נדרה סל כתי הלדיקים וכוי תפתע רבתי כר ישראל כתורכם דקאמ' סיען כתי פבירים. של ישראל וכפלי לרקס וממילה מני כה"ב כה דכתי שרמל נישוק ולה כבנו כן הלה זוקה ככתי כנסיות ומיפבה כבית תרשות שלהם פבע . וביי בי שאין תביבין פע

כתי ישבאל מחיכ ביו כארך ישבאל וכאבך

הכית הה ג"ל כוומ רפ"י כו':

זה קונה ללה שמתה (לבוש) : ב מתיה ממים. ואו אין פכרך שכמים (כיה)

ג בלא רמה. דביה דלא רמה אים אהבר כיב : ד כי ממה. הימ הממשה קיינ רום מזד ופכשיו כבנו לכרך כשפה שכופר מהסלל לד קורה בסכה רהסונה שהו מדע לרבים שבוה בר מעוב (ליח). כי כיה כליקועים בי' כים שמניה פל ההדם לפשות ספורה כיום בנפשו כנו כר משה כיום שנכים לחומש ומשמע רביים ביום שכנכם לשנה י"ד וריש"ש פיז דכיק כי דחם כנפר דורש כד סשדה מחה המי חינו

17251)

מדרש 727 צר פרי ז סיי א

קדר צו

פָרָשָׁה ז

הַעֹלָה׳ זֶהוּ שֶׁאָמֵר הַכָּתוּב (משלי י. יב) ישְׂנָאָה הְעֹרֵר מְדָנִים

וְגוֹ׳׳ שְׁנְאָה שֶׁנָתְנוּ יִשְׂרָאֵל בֵּינֵיהֶם לְבֵין אָבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמֵיִם

הִיא עוֹרְרָה לָהֶן הִיגֵי דִינִין הַאַמָר רַבִּי שְׁמוּאָל בָּר נַחָמַן

קֵרוֹב לְתְשַׁע מֵאוֹת שֶׁנָה הֶיִתָה הַשְּׂנָאָה פְּבוּשָׁה בֵּין יִשְׂרָאֵל

לְבֵין אֲבִיהֶם שֶׁבַּשֶׁמָיִם מִיוֹם שֶׁיָצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִצְרַיִם וְעַד

שֶׁנָה שֶׁנִּתְעוֹרְרָה עֲלֵיהֶן בִּימֵי יְחָזְקֵאל הָדָא הוּא דְּכְתִיב

(יחוקאל כ. ז) 'וָאֹמָר אֵלֵהֵם אִישׁ שָׁקּוּצֵי וְגוֹי׳ וְהֵם לֹא עַשוֹי

כן אֶלָא (שם שם, ח) ׳וַיַּמְרוּ בִי וִלֹא אַבוּ וְגוֹ׳׳ וְעַשִׂיתִי

א. (ו. ב) 'צַו אֶת אָהָרֹן וְאֶת בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תוֹרַת

בַּחַסִשִּׁי בֶּעֲשֵׂוֹר לֵהֹדָ־שׁ בָּאוּ אַנָשֵׁים לחשע ממות שנה משהיו במלריי עד יהוקאל והיתה אהכתו מהפי יוקני ישראל לדרש את יהוה עליהם ועל ודו שהיו עתה מרכים לפשוע משררה ועל יאָרָוּ לְפָנֵי : בּוּוְהָי דְבַר־יָהוָה אַלִי זה נחמר שנמה תעורד הדנים לאמר זי בּן־אָדָם דַבָּראָת־ ישָׁרָאַל וְאָמַרְהָ אַלָהֶם כָּה אָמַר וירא כ' בקריאה וסים' וירא ה' אל יָהוֹה הַלִדְרָשׁ אֹתִי אַתֵּם אברשראשר לודעך אתן גיהי אברם בן השנים שנה ותשע שנים, וירא אליו ה' באלוני ססרא, ויאסר אל הרד סצריכה,וירא אליו ה' בלילה אני אסיאדרש לכם נאם באים חי־ ההוא וירא אלהים אל יעקב עוד ויאסר יוסף טרכבתו . בלבה אָדגַי וְהוֶה : י הֵתִשְׁפוֹש אֹתֵם אש בתוך הסנה, ויבא כשה ואהיין הַתִּשְׁפוֹם בֶּוְ־־אָדָם אֶת־יּהְוֹעֵבוֹת אל אחל מוער . ויקול עלידם קרח ויהי בהקהל הערח על אַבוֹהָם הוֹדִיגִים : הּ וָאָמָרְהָ אֵכֵיהָם סשה זעל אהרן . ויבא בשה חהיין משני חקהל , באנהל בעסוד אָטַר אַרֹנֵי יֶהָוֹה בְּיוֹם בְּוָתֵי ענן ויעטר עטור הענן וירא אליו כלאך ה' , וירא סלאך ה' אל האשה , וירכב על כרוב ויעא דשכואל , וירא ה'אל שלמה . <u>אָרַע בּיַת</u> שראל ואשא וַדי רשטחול . וירא ה'אל שלפה . והכרו אל שלפת שנית . וירא

יַעַקֹב וָאָנָרַע לָהֶם בְּאָרָץ מִצְרָיִם

אשא ידי להם לאמר אני יהוה

ארני

יי וַהַּצָא אָש מִפַּמֵה בַדָּיהָ פּרְזָה זי מחק מן המקומית המלמדים מותמ שהקב"ה חוור כו על אָבְּׁנָה וְרָאיֹּהֶיָה בָּה מַפֵּה עָז שֵׁבָמ הרעה ועל כיולא כוה ההוא ממר ולה יששה (במדבר כג) לִּמְשֶׁוֹל מֶׁינָה הִיא וַתְּתִי לְמִינָה : מדרש הנהומה : (ד) התשפוט מוקס . לשון ויכוק : (ה) כיום <u>אַוַיהַין בּשָׁנֵה הַשְׁבִיעִׁית</u>

1 Capas

56

אב הקמיז למיק אלי א סופר שכן

שליון כחשר תקנו בתפלת נחם, אך לתקן לום לא מלינו. אם לא שנאמר שאינכו אלא פיד תשובה וכחיב ושבת פד הי אלקיך והנום יפה לחשוכה כדמלינו כיהיכ מפני שכל תאות האדם אפיי של בפילה ולכישה הכל נכלל כאכילם ובמניעת אכילה וכלום יכנע לככ הערל ומום הוליא הרמכים כן*). אך לפיז כיון שהלום בלאיה אין כה (נניא לחדש רה מטעם תשובה איכ פשיטא אם מתהנים דרכיהם מין מקום לנום וכיון שנכנה כהמיק מסתמה כיסה כל מטאתם סלה ושוב יעבדו הי והאמת והשלום אהבו אין מקום לנום. והיינו דחיל וכי לום למתי חני פיי כשלמח הככיי והכספר היה מרגוני ממה שנייתי כנדב והכיהו אכל בנום לא לריתי ולא עלה על לכי רק אתם באוכלים ושומים מאכנוה אסורות וכדומה הייתם נריך לנום וממילא אם האמת והשלום אהכו שוב יהפך לששון ולשמתה ----וכמרומה שוה היי כבר ממנהג אכותינו כמלרים שבכל יום אי כל פסה הי אלל גדוליהם ווקניהם כאברן ושבע לוי היי אללס יום אבל כמו טיב כי בו נגזר בין הבתרים גלות מלרים ואימה חשיכה גדולה וכו כלקחה שרה אל פרמה, כו עמד יעקב לפני חרעה ברדמו למלרים כמיע למיל כררום פי ויחי [תמלה לעיל כררום לחי טכת חקסיו לי] כו כחחיל קושי השיפכוד פיו שנים. וכששלח הקניה משה בריה ניסן כסנה וכל לפני פרעה כו כלרה תכבר העכודה על החנשים והוכפלו בו לרות ונהגו חכל לפעיד אלא שמתה נהסך לששון ולשמחה. זויל לתת טעם שאוכלים צינה בניל פסה זכר לחבל הריל.

17171 דמקתפינה הוה המינה דיום כדב נופיי יום ששון ושמתה הוא כי אחר צהיי שנאה כנושה טי מאות שנה שיי פירשיי ביחוקאל כי פקוק הי ונעלם זה מהפרשן במחזור כקינה המתחלת לך ה' הלדקה כסופה כיש, והמת מלך מלחכי כמות וכיינו כל חותו כושן כדתנס מה יהי בסופנו, וביום עי באב נעלו אפיפוטין וחם פונך בת ליון לה יוסיף לכגלותך [איכיר די], ותלית כשארמו אם מפט מהרכה מימ לה יוסיף להגלותך וראוי לכיות יום ששון ושמחה, אך האבילות והככי בכל שנה פל מולכן מדש כפורה כי אין לך יום שאין הללמו מרובה מחברו והרי כל שנה נחרב בהמיק מחדש, נמלח רחוי לשמוח ולסודות על החורכן העבר וכמו שמליט כיולה בו כמלקט סלמות אכיו שמתאכל כיימו מפני שרואה טלמות אכותיו וכער כלה וכלה בעפר כמיע בטושיע וביי נייד סיי חינ ולמחר פושה יום שמחה בגילולו חבותיו מן הדין מפייכ ממסי שממות והיל דכוותיי ורחוי להודות להי כיום ההות ומשרה מיקרי מופר אלה שיפן ששומתינו התריכו קלנו ומוסיפין ינון על און ההספד החדם דוחה השמחה הישנה, ומשרה לריכין ללום לשוב ולכפר על העא הככי וההספר כיום שהי' ראוי להיות מועד ושמחה כמשחדל כמי שמתענה כשבת וקיל -- והנה אלל המתלולנים הוא זה לתרפות זה כוכה ותחר ולם על בכיותו לה ליכתוב לה היי ולה וייו חהו שלמר והכריה כלוים נפשי ותהי למרפות לי.

3

ארבעה ראשי שנים פרק ראשון ראש השנה 🙀 עין משפט 36 ממרה גר פנות 101071 שו בנ מיי מים הואיל והכפע בו הגרות - ביום שבעה עשר בתמו נמי חירע דממר רב מפל בר ביונל כו׳. דטולתו ימי מענית נינה בומן הוה שחין המשה דברים כדהנן בפרק בהרא השננית (דף טי) בהמיקקיים ומתניתין בומן הזה קא מיירי מוקתניובשהמקדש קייסטי: דערה אחת הרכפלה בו : זה השעה בחמוז שבו הובהעה העיר ואחבר בהשזר ובהענית:יש גורת הפולות עם - תובה להתענות [גימ ממרן שם ממנים יהייט ברחשונה חבל בשניה הובקעה בהן: רמי מין פמפנין - וכיון דרשות ההה אור בייז ומשום הכי מבדיק בייז המניק הוא לא מערחים עלייהו : דאמר רב הנא בר ביזנא אמר ר"ש הסידא ואם וב ובא בו ביונא אם ושואות ביומי פרכפס דברים סלו פיי וז לאמ כאי דכתיב "כה אבד ה' צבאות צום מהי מקן ומני שעיין במספחל "דפופה [פיז] והך ברייתא מסנינן בירושלמי וגרסי' כה י"ו כהמו וחמיצ דכתים בקרא הרביעי וצום הרומישי וצום השביעי וצום וכסיפרי כן תרס יושני התרבות בהשעה לחדש קלקול השבונות היו העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ונו' הלחן והכקר ישחט ונו' ותרה שם ופליג אשים דידן ורואה טמר שרה חת בן הגר המלרית ונו׳: (פ׳ פ׳ו משל קרי להו צום וקרי להו ששון ושמחה רבינו הננאל המפך מרדחס מש נהשטנס ולה יושרו על נים באני ללה הפסוק לשטח מכמי שהיו שפו וע', הושיע היושריי מתך מלך בכל • התחיל לנור עליה : מיי מקון בומן שיש שלום יהיו לששון ולשמחה ישחין אי ניים מצי ללה הכשרק נשטח מכמי שהיו השמר וניי, הקשרע בעריים: זה השמר בלה שבי ולשמי שיחון בבי כאלם בעריים: אוד המעיה ולה שבי הבו שוח בשי בי כאלם בערי להלו אהרדי דבהוף מלכים ישחיק הש שיש בי מניי למרף בשבעה ובספר ירמיה לישר כא שיש שלים כמיב לנשרף בשבעה ובספר ירמיה לישר כא שיש שלים כמיב לנשרף בשבעה ובספר ירמיה לישר כא שיש שיש ומצי דבו׳ למדם כנכש ויצרים שמיני נוח שם אין נייה ירמי ומצי דבו׳ למדם כנכש ויצרים שמיני נוח שם אין ניה להיכל ולכלו במו בן שבימין שמיני שפועה לגולה יכניה שנט אין שלום צום אמר דרב פפא הכי קאמר שמושה נגונה יננות יכניה שנט לבכל אחת משרה שנה לפני החירבן: אח שי הי בומן שיש שלום יהיו לששון ולשמחה יש שמני מומר על רמשון - שבסדר רבאן גזרת המלכות צום אין גזרת המלכות ואין מקרה : רפשו י לפורטנות בתחלה שלום רצו מתענין רצו אין מתענין אי הכי הובקעה העיר ואח"כ נשרף הביח מ"ב נמי אכר רב פפא שאני מ' באב הואיל בחשעה בחב ובהשרי שלחתריו נהרג והוכפלו בו צרות דאמר מר "במי באב נדליה וכטבת שלחתריו בחתה שמיש כה ואן שלם עון שוה וחשיעי עד שנגה היום לעתותי ערב חרב הבית בראשונה ובשניהונלכדה ביתר השמושה : והום מותר על רפשון י רם אין פוערן וביון הליתו כו האבן ונברף עד בקיעת שום רע שאולהופטת המנה דוושר . שנשבוק התרון לפורמנות : ועל נשמי ופוני ספרון שבמקרה רהשון לפורמנות ^{פיזן} ונחרשה העיר הגיא *אמר ריש ארבעה החמה במשור : דברים היה ו"ע דורש "ואני אין דורש כמותו בת אין חובה ללהן (ירד כלי לגינהי בשבולי: לציבן אין שלוהן ידצוין (ירד כלי לגינער ולחן • ממהגי' בק אי הבי השגיבה דעל כפליו מכני הטכה לא צום הרביעי זה מי בתכוז שבו הובקעה שכרי החילה סמן ואחל הונקמה צום הרביעי זה מי בתכוז שבו הובקעה שכרי החילה מולה הביון בחירה העיר שנאמר °(ברביעי) בתשעה להדשומיני מולה י"ז כממו שהה מהוכה העיר שנאמר להביעי מילה אולות דעל כסליו משני הטכה לא יוזאן שב ישריון מוהליה לאקשיי ולעולם לא משיכ יו"ש ששים שדיבולי עי מוהליה לאקשיי ולעולם לא משיכ יו"ש שייו שצי שדיב ט ולפילו ככי מוליקין נרוה זכי לנם: גר התרון לכמיכת כבל שהוח מאותר [כל בחוש ויחזק הרעב בעיר ולא היה להם לעם במקרה : אלם שהום מונה לפדר הארץ והבקע העיר ואכאי קרי ליה רביעי חבית בראשוט ו ובשנית ומשק ביו והדשה המח ביו והדשה חדר על מיחשי בע שו משבטה חדר באב שבו נשרף בית אלהינו ואכאי כרי ליה הכוישי הכוישי להרשים צום שו משבטה חדר באב שבו נשרף בית אלהינו ואכאי כרי ליה הכוישי הכוישי להרשים צום מרשים והמר שלה הקפיד המקרה -----אלא על בדר החדשים לקר מנה נליון המוז קודם לפבח ואני מונה אף שהמשכשלות אין באב שבו נשרף בית אלהינו ואכאי קרי ליה המישי המישי להרשים צום החלשק יהאין כאב השביעי זה ג' בתשרי שבו נהרג גרליה בן ארוקם ומי הרגו ישמעאל ההיל שקום הישי בן נתגיה הרגו <u>ללמרך ששקולה מיתהן של צריקים כשריפת בית אלהינו</u> ההיל שקום היש המשכח ואכאי קרי ליה שביעי שביעי לחדשים צום העשירי זה עשרה במכת שבו הי'. נ' המקונק סמך מלך כבל על ירושלים שנאמר ^סויה' דבר ה' אלי בשנה התשיעהיי שנה מיש מיני. 'בחדש העשירי בעשור לחדש לאמר בן אדם כתב לך את שם היום את משתי משנה גיונה ביוה היום הגרשו העשירי בעשור לחדש לאמר בן אדם כתב לך את שם היום את השים לבדר פורמנות: במלם מנילם הפנית יומים מובים שקבעו חבמים נבו׳ חמי חיו ע" נסים שחירטו בהם וחסרום ביין בשני ע" נסים שחירטו בהם וחסרום ביין בשני סכך מלך בבל על ירושלים שנאמר יויהי דבר ה׳ אלי בשנה החשיעית מאניגימנים ויש מהן אף נהסוו וכתנוס כד במגילה לחת חלין יומית דלה פביף ג: להתענאה בהו כו' מכשיו שחרב לאשת שאלוגי. עצם היום הזה סמך מלך בבל אל ירושלם ואכאי קרי ליה עשורי עשירי ג'ימי של הייד לחדשים והלא היה ראוי זה לכתוב ראשון ולמה נכתב כאן כדי להסריר הכיח בטלו ומותריןבהספד ובחפנית: אין שנום מסי וחשיג דכומן הבים הביה משרשו נשרי חדשים כתיקנן ואני איני אימר כן אלא צום העשירי זה חמשה במבת שכו הני (מכא האתו) קריטהו מועדים פובים : ופנך נמי י דר (שהתת) הדיר (שהתת) (די) שרצבי האצר באת שבועה לגולה שהוכתה העיר שנאבר יויהי בשתי עשרה שנה" גימנילת מנוגת כי כי מקויט לכו כי פרי הנדע שהה וי

כל אצירי די נקרצי מכווכי לדעמי דמנת מכחל כחב כי הלריקים כשוכים למעלי גדולי לעשים בעלמם מעון לפכיכ׳ ועיין רמצין על פסוק ולדבק׳ בו וחני צעת שנתרב הבהמיק היי מקום עוד שהשכיני חהיי שרויי בקרב הלדיקים ולזה אמר סלה כל הגירי אותן שהיי ארני בקרבי הייכו בקרב האבירים האלם . חה שאמר הרח עלי מיעד לשבור בחורי ודו"ק.

במדררש גדול סילוקן של לדיקים יוחר משריפת

(כב) ולדבקה בו. אמר ר"א בסוף י, והוא סוד גדול. ואין הסוד מטעם המקום הזה י. אולי יאמר לאהבה את ה׳ ללכת בכל דרכיו עד שתהיו ראוים לדבקה בו בסור, ונאמר ביהושע ובשם אלהיהם לא תזכירו ולא תשביעו ולא תעבדום ולא תשתהוו להם כי אם בה׳ אלהיכם תדבקו כאשר עשיתם עד היום הזה י. אם כן היא אזהרה מאזהרות ע"ג שלא תפרד מחשבתו מן השם אל אלהים אחרים, שלא יהשוב שיהיה בעיג שום עיקר אלא הכל אפס ואין, ווצה זה כמו שאמר עוד ואותו תעבודו ובו תדבקון ׳, והכוונה להזהיר שלא יעבוד השם וזולתו אלא לה׳ לבדו יעבוד בלבו ובמעשיו. ויתכן שתכלול הרביקה י לומר שתהיה זוכר השם ואהבתו תמיד לא תפרד מחשבתך * ממנו בלכתך בדרך ובשכבך ובקומך. עד שימיו דבריו עם בני אדם בפיו ובלשונו ולבו איננו עמהם אבל הוא לפני ה׳. ויתכו באנשי המעלה הואת' שתהיה נפשם גם בחייהם* צרורה בצרור החיים •, כי הם בעצמם מעון לשכינה כאשר רמו * בעל ספר הכותרי, וכבר הזכרתי מזה בפרשת העריות 10 ומה 11 שאמר יהושע כאשר עשיתם עד היום. כי בהיותם במדבר וענן ה' עליהם 14, והמן יורד מן השמים • והשליו עולה והבאר לפניהם תמיד וכל מעשיהם בידי שמים בדברים נסיים הנה 22 מחשבתם ומעשיהם עם השם תמיד. ולכן יוהירם יהושע שגם עתה בארץ בהסתלק מהם המעשים הנפלאים ההם תהיה מחשבתם בהם תמיד לדבקה בשם הנכבד והנורא ולא תפרד כוונתם מן השם:

Joseph Jacobs, The Jews of Angevin England (London, 1893)

THE WHITE-ROBED MONK. 124

he was going to the cruel work he used every morning to immolate a host, all be-blooded-for he was a priest-to such a degree had he persuaded himself with his blinded mind, and tried also to persuade others that the work on which he was engaged was a religious one. And when the machines were put in position he used to help with fervent zeal according to his strength. Hence it happened that approaching the wall rather incautiously, he did not notice a hugh rock coming down upon him, thereupon he fell forward crushed, and on being lifted up immediately expired. And it is declared that the greater criminality of that rash deed was with him who, by an unlucky chance, was the only one of our men to fall in that place."

When the machines were thus moved into position, the taking of the Tower became certain, and it was no longer doubtful that the fatal hour was nearing for the besieged. On the following night the besiegers were quiet, rejoicing in the certainty of their approaching victory, But the Jews were brave, and braced up by their very despair, had little rest, discussing what they should do in such an extremity. Now there was there a certain old man, a most

* There was a Premonstratensian Abbey at Welbeck (Dugdale, ii., 873), which was largely supported by the Fauconbridges, one of whom was ringleader in the York massacre (Chron. de Melsa, i., 15t). The monk here mentioned was probably a relative of the Fauconbridges, or related to Richard of Cuckney, Richard Malebysse's squire (P. R., No. 124), as Cuckney is just in the neighbourhood of Welbeck. It was probably the death of this monk that made the leaders of the riot so incensed.

YOMTOB'S SPEECH.

125

(1108 123

famous Doctor of the Law,* according to the letter that kills, who, it is said, had come from parts beyond the sca to teach the English Jews. He was honoured by all and was obeyed by all as if he had been one of the prophets. When, therefore, he was asked his advice on that occasion, he replied, "God to whom none shall say 'Why dost Thou so?" " (Eccles. viii. 4, Dan. iv. 35), orders us to die now " for the Law. And behold our death is at the door. "Unless, perchance, which God forbid, you think of " deserting the sacred Law for this brief space of life, "and choose a fate harder than any death to honest "and manly minds, namely, to live as apostates at the "mercy of impious enemics in the deepest dishonour. "Since then we ought to prefer a most glorious death "to a very dishonest life, we ought to select the " easiest and most honourable form of death. For if "we fall into the hands of the enemy we shall die at "their will and amidst their jeers. And so since the "life which the Creator gave us, He now demands " back from us, let us willingly and devoutly render it " up to Him with our own hands and let us not await "the help of hostile cruelty by giving up what He "demands. For many of our people in different "times of tribulation are known to have done the " same, preferring a form of choice most honourable "for us." | When he had said this very many of them embraced his fatal advice, but to many his word

* R. Yomtob of Joigny. See Ephrain of Bonn, infra p. 131.

† This speech was probably made up by William of Newbury from the similar address of Eleasar of Masada (Josephus, Wars,

TXV

126

SUICIDE IN GOD'S NAME.

scemed a hard one. Then the elder says," Let those "whom this good and pious plan pleaseth not, seat "themselves apart from this holy assembly, for to us "this life on earth is now thought nothing of through "our love of the Law of our fathers." Very many of them therefore withdrew, preferring rather to try the clemency of their enemies than perish in this way with their friends. Soon at the advice of this mad elder fire consumed their richest garments in the sight of all lest the enemy should be made rich by their wealth, they passed through the fire their most precious vessels and everything they could, by their dainty envy they condemned these things to a disgraceful resting place. When this was done and fire being set to the roof which fed upon the more solid materials while the horrid deed was being done and putting in danger the lives of those who from love of life had separated themselves from them, they prepared their throats for the sacrifice. At the order of that inveterate [author] of wicked days that those men whose courage was most steady should take the life of their wives and pledges, the famous Joce cuts the throat of Anna, his dear wife, with a sharp knife," and did not spare his own

vii., viii., ix.). The Latin Josephus occurs in all book lists of English Abbey and Cathedral libraries. At the same time it is likely enough that some address was delivered by R. Yomtob which may have been reported by the survivors of the massacre.

• Probably the knives used for the special Jewish slaughtering ⁴ of cattle which are of exceptional sharpness, so as to lessen as much as possible the time employed in killing. Ephraim of

FIERY SACRIFICE.

sons.* And when this had been done by the other men, that wretched elder cut Joce's throat so that he might be more honoured than the rest. All of them thus slain together with the author of their error, the fire which had been lighted by them before their death, as we have mentioned, began to burst out in the interior of the tower. Those who had chosen to live resisted as much as they could the fire lit by their own friends lest they too should die with them though unwillingly, betaking themselves to the extremity of the tower where they were least burnt. Indeed that fury of rational beings against themselves seems stupendous, nay irrational. But he who reads the history of Josephus about the Jewish war knows well enough from the ancient superstition of the Jews that that madness has lasted down to our days if perchance any sad occasion arises.[†] But at daybreak, when the crowd of people collected to storm the castle, those wretched remnants of the Jews standing at the gates declare with tearful voice the slaughter of their people during the night, and, throwing down from their walls their dead bodies as an ocular proof of so great sacrifice, they called out "Behold the bodies of "wretched men who were guilty of their own death " with wicked fury and when we refused to do the same

Bonn in describing the suicidal slaughter uses the same verb (*shochet*) as is employed for the slaughter of beasts.

* The great Aaron of York of the next century was a son of Josec.

† This reference to Josephus gives a clue to the literary origin of R. Yomtob's speech as reported by the historian.

השממות הרימב"א

[דף טז ע״א] מתניתין אין מוכרין להם דובים ואריות ולא כל דבר שיש בו נוק לרבים. פירוש וכיון דחשודין לשפוך דם ולהויק אסור לגרום דבר זה על ידינו. אין בונין עמהם בסלקי גרדום איצטדיא ובימה. פירוש כל אלו מקומות שדנין בהם ממונות. והן דנים שלא כדין ושופכים דם נקי. אבל בונין עמהם דימוסאות. פירש ר ש ״ י ז״ל שהן אבנים גדולות שמקריבין בהם זבחים לע״ו. ולפי דבריו וכו׳.

[דף יט ע״ב] הא דאמרינן בהגדה, דר׳ יוחנן בן תרדיון [אמר] מוטב שיטלנה מי שנתנה ולא אחבול בעצמי. כתוב בגליוני התוספות שהיה אומר ר״ת ז״ל. דהיכא דמתירא שלא יכריחוהו לעבור על דת מותר לחבול בעצמו. והכי איתא במדרש, כתיב אך את דמכם לנפשותיכם אדרוש, מכאן אוהרה לאדם שלא יחבול בעצמו. יכול אפילו כשאול מלך ישראל, שלוש, מכאן אוהרה לאדם שלא יחבול בעצמו. יכול אפילו כשאול מלך ישראל, ספירוש שחבל בעצמו מפני שהיה מתירא שמא יעבירוהו על דת. תלמוד לומר אך, מיעט דבכי האי גונא שרי, ומכאן לומדין לשחוט הנערים בגזירות מפני העכרת הדת. ע״כ מצאתי בגליוני התוספו ושמענו בשם גדולי צרפת שבריכין תלמוד ועיון גדול. אלא שכבר הורה זקן, ושמענו בשם גדולי צרפת שהתירו כן הלכה למעשה.

58

קע

n

שימוק בידי הערלים ויעשו בי מיתם עימי וביויון והוה חילול ה' בדת מתוכמימי לף בתצהחי כתוב בשם הרימנים יין הל הח דהתרינן נהנדה דר' יוחק בן הרדיין מוכב שיסלה מי שנקנה ולח החבול כקוב נגליוני התו שהיה חומר רמ גל היכת דמסייר: * **4**505 שלא יכריסוהו לעבור על דק י מוח׳ לחבל בעלשו אהכי היסה בשררש כתינ אך מת דמכם לנפשותיכם אדרים מכלו אוזרה לאדם שלא יקבול בשלאו י יכול הפילי כשזול מלך ישרחל קיל קך מיעום פירש שתנל בעלמו מפני שהים מחיירה שמח יענירוהו על דת ... דבכה ב שרי ועכאן לותדים לשחוט הנערים בנוירה תפני העברת דת י על מלחתי נגליוני התו י והם דנדים שלרוכין הלמוד ועיון ללא שכבר הורה וקן ושאעט בשם נדולי לרפה שהשירו בו הלכה למעשה עכל י הגל כנה מוכח מדעח רישחינו י שכתב ומדכתב פהם שירם משמע מסור להרוג את עלמו עכני שירא הפילו מירחת שמים שלא יעלרוהו על דת י וכן הרא"ש לא החירי אלא להניה פלפו ליהרג וזה איכו קרוי מוכל בפלמו • הכל לא שיחבול בעלמו י ונס דעם שחול ליז היה כן כמו שכתב י דיל כ לא היה דולה לקיים המקרח נכל לנוך ונכל נפשך י כמו ר'פקינה שהיה מנסער על וה ונס לישמל דקרת לה משיושת כלל מש שש מנריהו על דת י פלח שלח יעללו בו לצערו ולענוק הותו י כמו שנהיור כן יבותו התרלים ויתעללו בי וווכשר שהוח תכרש ויקעללו די על ענירום ועל זה היה מהוירא י הלה המר ורקרני וזה עניין עיתה וכן חרנום יהוכחן וקטלומי הלק הוא מטעמא ועל זה מיעט במדרש לעיל אך לנפשוקיכם • בכהבתי 530 לק כיון המדרש שהיה שהול עושה מפני הענרה זה . וקי שאסיר נשמח הגוירם לשחוט את למי כדי שלח יעמשו אוהם נשמד י כי אפילו בעלגו מין אדם רשזי לקבול קי נזארים ותכתואאם אינס רחוים וווכים לכך י יח.רו מעלמן ועכשיו הן אניסים ופכורי לנמרי ונכ רוכ החנוסים חחרים אחר כמה שנים ולפשעים צניהם וע עיכול להלית הח. הבית כדו שישרפו הוח זבריו בינת קיורים * הנוירה י ווה הים קרוי תובל בשלמו י מלח כמו שהרית שלמו ליהרג ווהו מוקר . ור חנינט בן חרדיון כמי ביקש לקרב מיכמו י רק שלא רצה לפשים נגופו י כגון לפתוח פיו ולקלל החש דהוי כחובל בנום: המש ופול מסוןינן שאסור לקרוע על הירו יוהר מרחי יו משים גל השחים אש"ם שעושה לצירך מצוה י וע"מ משים כבוד סי מ מין שישור לדבר וחין כקרא יותר מדחי בדחים במ ק דשמואל קרע על רג שלש עשרה אנצני דמילתם :

on fe fe ai

ים של שלמה

יוצמו אסור אפילו מקיירא שלא יעבירוהו על דת

שאסור לשחום נניו כעת הגדרה

22

N

דין שאפור לחובל ויביים עצמו בעבור צורך ממון י ולהרוג

מותר י ואמו-לקרוע על מת יותר פ-איא"ל לת"ח:

וממימים אוקי וימעי לו בי קוד מימה ולפקוח נכש אחרים מומר לחנול בעלמו י ונם אכשר משים כבוד מלך משוח כ' י שחין רחוי

1

Y

וק"ו

ולהצי' הביה באס

נם מסקינן

שבר אאן דר אצ פרק ראישון

או משום נסיוני ושוני לקליה. (ze) אי משים נסיוני לא ידפה נקלה (חוד ם זיפור ובן היא בפרובי) לי רבינו חם ונהלי טענל מיתר עתה בזמן הזה אתי בהמה טעאה דאין אני בקיאין עהה בקלא וגם אין דרכינו לקנום להשאיל ולהשביר - ^{ו היכ} (==) אין מעמידין בהמה בפונדקאות של כוחים ואין מוכלין בהעה לרוני שלהן ואין תתייחדין עתהן (כן ביי ברייף) ולין מחלוין עמהן ואין מהכין להן חיניק ללמדו קשר וללמיי מומטת אין מוכרין להם כלי זיין וכיי. דבר האבור למטר לכותי (בס) מסור לווכור לישרא המשוד (מ.) והמירנא מהבניכן לפרקאי דוגנו עלן (חודים לשרפאי) וכן לדידן מוחל כמכור להן שריונית ותרנות : (שם) הנם נן בתיכם מתיל בסים בעושה מלחכה שחש חייבין עליה השמח. (==) מין מוכרין להן דובים ואכיות ולא כל דבר שיש בהן היוק לרבים. לין בוכיועמהן בסילקי וגרדום אבל בוכין עמהן בימיסיאות ; סגיע לכיתה שוועווירין בה עיל מושך ידו ווחם . יא (יפ:) לי ל' מלעור לם צנו שברו מותר . (מי .) חים בקם הני הים בנהמה דקה לעירבים אצל לא למבירה .יב (יי) הרסק מעליה דרביך זו מינות וחל חקרב חל שתח ביתה זו אנה (ביי פרים) השוע אפיי ליכח עורים אבול . (ים .) מיטב יעלכה מי בנהכה וחל יחבול בעלמו והית כשיודע בעלמו שיכול לסבול הייסורים (מוזיה ואל) אבל עחם בעיין גוירום מותר להרוג איני בלא יצא לידי ניקיון • (בי:) כל המהלילן יבירי בלין פליו ומוומהיו מהמבטין . יב (ייי) לעילם יבלים מים בנותיו בלים בתקרם בלים בתבנה שלים בתכוויד (שוים ישוש) מ׳ רביכו מס מעכשיו שמט עוקקים

סימן וי

רין המאבד עצמו לדעת כדי שיבא

לקבר ישראל.

שאלה: ביום ו׳ מרחשון שנת תש״ב יומים לפני החורכן הנורא של נימו קובנה, שעה שלעינינו הובלו כעשרת אלפים איש, אנשים נשים ומף להכריעם למכח וכל אחד מיושכי הגימו ציפה לקץ המר עת שזרוע הרשע של הזדים הארורים תונף עליו באכזריות ותכריתו מארץ ההיים, אז בשעה מרופה זו כא אלי בעח"ב אהד מנכבדי העיר יגוע באנהתו ודמעתו על להיו וכרוב שיחו אמר לי בי נפשו היא בשאלתו, כי איככה יוכל לראות כרעה אשר ימצא את משפחתו, אשתו ובניו ובני בניו, שיתכן מאד שיומכחו לנגד עיניו כדי להגדיל את צערו ויסוריו, שהרי הרוצחים הגרמנים מנהגם היה להתענג על הימורים והצער של קרבנותיהם ולכן חיו נוהנים להרוג את הכנים לעיני אכותיהם ואת הנשים לעיני בעליהם ורס אחרי שהיו משביטים את זעפת חמת הרצה שכתוכם שרתחה בקרבם ונפשם התענגה על זעקת הפעונים והפופתים, רק אז היו שולחים יד בראשי המשפחה, ולכן מכיון שאין בכהו לעמוד כפני יפורי הנפשות האהובות והיקרות לו מכל יקר, ובלי מפק שלבו יתפלץ בקרבו ונפשו תצא מסנו בראותו זאת, לזאת שאלתו היא אם מותר לו לקרב את קצו ולשלוח יד כנפשו אשר לא כדת וכלבד שלא יראה בעיניו באכדן בני ביתו. ונוסף לזה הוא עצמו לא יומת במיתה משונה תוך יפורים גדולים על ידי הרוצהים הארורים ימח שמם וגם יזכה לכוא לקבר ישראל בבית הכברות שכנימו קוכנה.

ר,שובה: ההורג את עצמו בשעה שדעתו מיושבת עליו דבר זה אסור הוא מהאורייתא כדכתיב ואך את דמכם לנפשותיכם אדרוש, ועי׳ בביר

פח

(מכל תניל למדנו שכיש בנידון דידן שבודאי יתעללו בו כמו אצל שאול המלך והצוררים ימיש יעשו לו יסורים נוראים נראה שמותר לו לאבד עצמו לדעת. אולם בספר חיים שאל סי׳ מיו כתב שדוקא מפחד שמא יעבירוהו על דת מותר לו לאבד עצמו לדעת אבל מפחד יסורים אחרים אסור והביא ראיה מדברי תריטביא הניל שמשמע מדבריו דהא דאין מונעין ממנו שום דבר זהו דוקא בפני שהוא ירא שמא יכריחזהו לעבור על דת. ועי׳ בספר זכור לאברהם אות מ׳ אם מותר להמית עצמו לכפרת עונותיו עיייש היטב. ורוב הפוטקים פסקו לאסור. ולפיז בנידון זידן אף שטעמו הוא מפני שהוא רוצח להפבר בקבר ישראל מימ אטור לו לאבד את עצמו.

ורור שינצל מיסורים כתב להביא ראי׳ שאסור לאבד עצמו בגלל שינצל מיסורים הרור מישיש מיסורים מיסורים מה אייהא בעיו ייח עיא. מצאוהו לרבי הניגא בן תרדיון שהית

יושב ועוסק בתורה מקהיל קהילות ברבים וס"ת מוצח לו בחיקו הביאותו וכרכוהו בס"ת והקיפוה בחבילי זמורות והציתו בהן את האור וכר׳ אמרו לו תלמידיו אף אתה פתח פיך ותכנס בך האש אמר להן מוסב שיטלנה מי שנתנה ואל יחבל הוא בעצמו, ואין לך מיצר יותר ממי שנשרף חיים ואף על פי כן לא רצה רחב״ת לפתוה את פיו ולקרב את מיתתו אלמא שאסור לאבר את עצמו כדי להנצל מיסורים.

אפשר לואר שרחבית ההמיר על עצמו ביותר עים מדת הסידות. אבל שאפשר לואר שרחבית ההמיר על עצמו ביותר עים אפשר לואר באמר בראי בווא לא מיקרי מאבד עצמו לדעת. ושאול המלך יוכיח

שנפל על הניתו לקרב את מיתתו בטרם שהפלשתים הישגוהו. ולכן יתכן שנפל על הניתו לקרב את מעוד שבנידון דידן מותר לו לאבד את עצמו ואין מונעין ממנו שום דבו.

ובכל זאת נראה לי שלפרטם ברבים כפסק הלכה שבנידון דידן מותר לו לאדם לאבד עצמו לדעת, בודאי אסור, כי בזה היינו נותנים יד לפושעים

לאום לאם לאם לאם עצמו לו אות אחת לפי היהודים על שאינם מאבדים הצוררים ימיש, כי כמה פעמים סענו כלפי היהודים על שאינם מאבדים עצמם לדעת כמו שעשו יהודי ברלין, ודבר זה יש בו משום חילול השם. מפני שזה היה מראה כאילו אין ליהודים בטחון בחטדי הי שיצילם מידיהם מפני שזה היה מראה כאילו אין ליהודים בטחון בחטדי הי שיצילם מידיהם מפני שזה היה מראה כאילו אין ליהודים בטחון בחטדי הי שיצילם מידיהם מפני שזה היה מראה כאילו אין ליהודים בטחון בחטדי הי שראה לאבניס הממאות הארורות של הצוררים ימיש, וכל רצונם של הרוצחים היה להבניס בקרב היהודים אדרלמוטיא של יאוש כדי לעקור מלבם כל תקוה והנחלת לישועת ה׳.

אכונם יש לציין כאן בגאון כי לא היו בגיטו קיבנה מקרי איבד ולדעת זולת שלושה אנשים שרוחם נפלה בקרבם, אבל יתר יושבי הגיטו האמינו

באמונה שלימה כי לא יטוש ה' את עמו ויאמר למשחית די. כולם האמינו בביאת המשיה ובכל יום היכו לו שיבוא.

באר הגולה 68

הלכות תשעה באב סימן תקנה תקנט

א פור ורי לשרי (ג) [ג] מותר לאכול בשר ויין יום בי (ד) אבל בלילה (ד) [ד] אקור (ה) מפני אבילות של יום (מהרי"ל):

מעניים φœ 575 וסמרדרי

תקנט מנהגי ת״ב ודין מילה בתשעה באב. ובו י׳ סעיפים:

מיק ב שור ג שם אין המרים צדקתך במנחה בשבת: הגה ומנדילין נלילה ולכינו נסים וסיפ ד הנהום מיימורי כסם מהריים ומנהג הלרפמים

בתפלה כשאר מו"ש (הגמ"ר הל׳ ט׳ באב) ואם שכה מלהבדיל ע"ל מי רל"ד ס"ג. ומתפללים בנסת הדרך נכי כאבלים (ב) וכן עושים בקריאת איכה (הג"ה) ובכל איכה מגביה קולו יותר (מהרי"ל) וכשתגיע המזן לפקוק השיבנו אומרים אומו הקהל בקול רם ואמ"כ מסיים המזן וחוזר הקהל ואומרים השיבנו נקול רס (ג) וכן החזן (הגהות מיימוני): ב יבליל ט׳ באב (ד) (מתפלליס (ה) ערפית (ה) ואומרים מיכה וקינות) (הגהות מיימוני ומהרי״ל) ואומר אחר קינות ואיכה סדר קדושה ומתחיל (ו) מואתה קדוש יואם חל (נ) [מ] במ״ש (ז) אין אומרים ויהי נועם: הנה (ח) ולח למנוח בנגינות (ט) ולח ויתן לך (כל ט) ומסירין הפרוכת מלפני הארון על שם נעע אמרתו (מנהגים): ג יליל תשעה באב ויומו (י) יושבים בבית הכנסת (ג) [נ] (יא) לארץ עד תפלת המנחה (וענשיו נהגו לישנ על ספסליהס

הי יום) אדווי, מנהוידהו) תורה

והנה בפנין הקרימה דמ"ב הובל בפופקים ואחרונים כמה מנהגים אשר לא הונהג כן אללינו, ואעפ״כ אעמיק אומן מנהגים בקינור ע״ד שכתב בכף החיים אום כייה דאם נתנא מקום שהונהג כן ידעו מהיכן טבע מנהגן, - יש מניחין את חיק הספר על הקרקע ואומר נפלה עטרח ראשינו וקורעין ומספידין כאדם שמתו מוטל לפניו (עור בשם מסכת סופרים), -- כשמוציאין ק״ת מוציאין אותו בכפות שחור בווי שלא בכבוד התורה התמימה, ומיללין בקול יללה גדולה ומרה, שהתורה עלמה היא מוגרת שק ומיללם ותקוננם על היום המר הזה (סדר היום, עיין בייז), - יש מקומום שנהגו בע״ב להטום רחש חיש וגבו למעלה ולכסוסו ולהנים סיים עליו ולקרות ג׳ גברי, וים שורש למנהג זה (כרכי יוסף, ועיין תשונת דבר שמואל סימן רמ"א, ועיין שערי רחמים שער ח' ס"ק נ"ח), – מנהגינו שלא להניח ס״ח על הבימה של עך שקורין בו כבשאר הימים אלא אחד מבני הכנסת מקבלו בזרועותיו ושלא במקום שרגילין לקרות בשאר הימים כביכול שהשכינה גלפה עם ישראל ממקומה (חניא רבתא), – מוליאין ס״ח בלחי עטרה והופרין התפה וגוללין הספר במקום שפל על גדי ספסל או ע"ג קחדרא ולא ע"ג דמגדל, וכל כך למה כדי לעורר הלבבות להמחכל ולהמחונן על הורבן הבים (כל בו).

י) כוג"א מק״ה, עהגיו לברך נרוך דיין הפתם

קודם שקורין במורה (ביי לבוש של״ה), ובדרכי משה כמל שחין נוהגים כן, ועול שהקורא יאמר אותו בלא שם ומלכות ע"כ, ועיין במפלה"ש וביד אפרים דיאמר כן בין בקריאם איכה ובין בקרה״ת, ויברכו בלמש (לבוש, שערי אפרים שער ס׳ קעיף ל״ט), ובקפר מועד לכל הי קימן י אות עדל כתצ דמהיום עוב יפה שמיקה לא יאמרכו אפילו בלי שם ומלכום.

אם׳ סוברוק ברך יא

להתפלל בעדו ללמד שהק נאין ומעשיהם נאים ולכן לשמים ולא הזו מגיהין בניהי קפנים אחדיהם אלא הזו מליכן ארתן לבתי כנסיות כדי לרום במצות: הלכה ו (ה)ביום שהישיכו ר' אלעור כן עוריה בישיבה פתח ואכר (דרייזינט) אתם נצבים היום כלכם משכם נשיכם אנשים באין לשבוע נשים כדי לקבל שכו פסיעות פף לכה בא כדי ליתן שכי לסביאיהן סכאן נהנו בנות ישראל קמנות לבא לנתי כנסיות כדי ליתן שכר למביאיהן והן לקבל שכר: הלבה ז והקרא אסר כרוך דיין האסת ויש שמניהין את התורה על הקרקע (באבילות) בעסיפה א שתוה ואסר נפלה עסרת ראשנו וקורין וסספרדין כאדם שמרנו סופל לפניו חיש שמשנין את מקומן חיש שיורדין מספמייהם לממה וכולן מתפלשין באפר האין אומרים שלומ זה לה כל הלילה וכל היום עד שישלימו העם קינותיהם בשעת הקינות אסד למפר דבר ולצאת להוץ כדי שלא יפסיק לבו מן האבלות (וכן כל) [תל] שכן לשוח עם הנברי : הלכה ה בתפלת ערבית אין אדם שובע לחביה כפני שהן סתפללין בלחישה ואין אוסרים לא ברכו ולא יהי שם:

פרק תשעה עשר

הלכה א אבל כתפלת שחרית אחד המוסורים והפסוקים אלו אומר ביוצר ברכו בקל נמוך ואין מזכירין קודש ואף לא קריש אבל בתפלת

הסניה אומי קיוש וקריש : הלכה ב ובראש השנה אומר כל העמים תקעו כה (ישלים מי) ביום הכפורים ברכי נפשי (שסקי) [ה] ומכעםעקים קראתיך ה׳ (שם קי)

ZKIZIC /ICINR'S (EINR 723

אם בחיותה בולנות ושלימה מה אובל לדבר להמיב ולהוסיה על הוענות והראיות הנשמעות אין לדיין אלא מה שעציו האות ועירי לא ראו וכמו זר משב לקעלות במהשבתי שאם טרת הפרים הפריוויים מעשית כולטת כתיקונה לאה לו לפועל פתה להרכות לריק עמל ויגיעה לצור צורה כתוך צרהי ולבסתה בפרצף החצונה דהיינו המאשקרה הנה כי כן אירתי בלבי כיון דלעמן דימא ליכא פלונתא ואה שמעשה כבר בעשה דבר שפתים אך למותרי

173 אכהד ממעכת כי מעולם מצער הייתי בקרבי על עשיית הדיוקמות הלגו של קפורי תורתנו הקרושה לא מחמת דין מעשה הלורה למי כשאינה שלימה שא מפני חשו זלוול הקרשים אשר דמו איתם כמלאכי אלהי וכמעט אין עין שלמ היתה שולטת להסתכל בהם ואיך כערך אותם כמעשה ידינו בחפננו כל האדם כוזכ בצורות מדומות בציית כוובות ומשתמת כל אחד לפי העולה על דעתוי כאותו פרקי כאותו מקוםי וכאותה פעהי מכלו

שום תועלת ותופעת תבונה על התורה ועל העבודה איששמי שאף זו מן התוכחת הרמוותי בפסוח ויתערבו בנוי וכו וככן אשים קוני למולין ואל אל דברתי ימגו במעגלי פצר תורתו התמימה לעשות הטוב והשר בעימי עדע

ויהריר תורת מעבת בתב עוז ושלום:

שאלה רמח

לכמוהרר בנימין הכהן לריגיו

דקרום על ל כ' ם' שפתי כהן טיר קי' שעב על דין מף טומאה לכאתי

השובה

ועל של עתה באתי להשיב בקצרה ולהסכים לדעתו הרחכה שאה שכתב

ב' ק שפתי כהן שיר קי נועב דבתים המווכים לבות שהאות בתוכו׳ אף על פי שהם נומאים אית אא נומאה דריבה׳ היים דווק כשאכית שהמת בתוכו פתום מכל לדדע ונוומאת שאר הבתים הקמוכים היא אקורה מעעם בזף עומאה לצאת דאליכא דחב הפוקקי הי אקורא אדרכקי ואה שכתב הרב הכו שם בשמשך דברת ול ועל דאית אל טומאה דרבמ כראיתא בעור מי זה ופומיוי וכו וכשובית שהמת כתוכו פתום מכל צד נמו ליכא דבתים הממוכים לה אלא טאואה מדרבת אמום סוף טומאה לצאת וכו' עד כאןי כלו' דבהכי מירי היתר כסקו שלא להקיון הכהן הטוכב שב ואניקרא דדימי קאי כאנו תכא והדד מפרש אף על ופי דבהשגרת

לישני' איכא גמנום קנת:

שאלה רמא

להרב הנלי

פקפוק על מנהג קק אמר שכיום עב לשים המת בעת קרואתו בניבור על גב איש השמש הכפוף וכניו למטה:

コンクロ

וינל דברת שנהג שימת פת לקרות בו בגיבור ביים עב על גב ואש מוטה

טאלה רמז מחמטננא &V

וכפוף ובמו למטה שמעתי הטענות והתמתות שכתבו ללרד לדדים בביטולו וקיושו מעכת ומע׳ כהדי לימוי ועם כי גם בעיני יפנא מסהג כזה ונא מנאתי בו נועם מבח שחמת קלת השבתת ממעורה עלווי חכל מקום כית פשערי התשובות והדאיות לא כבעלו בעד צועבות האיכורי כי לא פורט בספרי שפוסמי כאשר דקדת מעלתכם ככתביהם י פא לי לחדש ולהוסיף עליפם ופס שו יפכב ביצולו הכערת את קטעה ומחלוקת בין יאידי הקהילה הדבר מסור נגב יראי ה ההובנים בררכיהם דרכי מעםי למפוב העמר ממה כמד פכר השלום ולבאור הרע במיעוצוי ולהתנהל מעכת כאנו עד ימשוך הלככות כעכותות האהכה ולמראה השופרים הכאותים להפכים כולם מדעתם וראותם אל הוד ביותר נווכי

וודי דכרי פה עכת שעברי עם עה האאם של 112111 כהרי ליתו הכו' בעמו הכו' גליתי להם דעתי החלימה

ככמו זה שכמו זר נאשב בעיני הדבר היותל ומרו חמת שמ בוד על אה אאד נכח חקדי ה' על הקהלה פהוא להמרא לפריאם וכאור אותו לקלין ולראם על שתורא ועל העבודה אכוש כערכו דמר אופנו ואיזרענו המשולע בהכמה וראת ועמה אכניו ותלמיריו של אהרו אוהב שלום ואנהב את הבריות ומקרבן לתורה וכל שכן שאל על כולן איוכ גדול לאא על ככורוי ולהששיכו בעימי כל הקהל לתועלת הכלל והפרטי ונס האחים הכו' הפכימו לדברי כאמרם שכך יפה להם ערך קבתם וחיכה יתירה מדעת להם אול אעכת בהכיר טוב ארותיו המעולות יהן שניה ימשיכו עליו תמיד אנו של מאד ויהכימו ביניהם אהבה ואמה:

שאלה רנ

לארב הכל

על הפכיוה הנעשית בקק אחד שלא לשנות בנעמע הלולב כתג הפוכות ממה עכבר נהנו באותו קהל משדםי

תשבה

ואף גם ואת כדכר ההקכמה על מהצ בעמע הלולכ כיון שכבר מכתסה

ונאתאה ואין כוה דיון פצועי דעתי האלושה מטה פלא לערבכ לב היח ירים ולא לפתור ההקבמה שהיא אינה אוברת לאיוה יאור ותיק ומרקדם כפי כונתו ולימדו לינוול הטלב כבית או בתוך פוכתו כאונהג קנת היודקרקים קודם בואם לבהי ושאר הנעמעין בשעת ההלל יעשו כפי ההקכמה ולמטה וצדקה תחשב להם מחשבתם הטובה לתכלית השלו ואם יראה בעיניהם בענין הקודם של מת לעשות קורת רוה ליותו האיש שהיה לשעבר מומך סת על גביו לתת לו כאתו פרק וזמן מצוה אחרת כסולאת כת כגון אחשתו בעוד שקורק בו וגללתו אלף עבודתו לשעבר אים על מקומו

יכא בשלום: שכת תשיב:

שאלה רנא

לכמהדר משלם לחי למודכהי

wire start, elein lecia ilsie soer 'steintsillin', visit (N et)

הניזקין פרק חמישי

קצוצי הפילין נמצאי בראשי הרוגי ביתר רבי

ינאי ברבי ישמעאל אמר שלש ספות של

ארבעים ארבעים סאה " בכתניתא תנא

ארבעים קופות של שלש שלש סאין ולא

פליגי הא דדישא הא דרדעא אכד רבי אסי

ארבעה קבין מהז נמצאו על אבן אחת עולא

אסר השעת קבין אסר רב כהנא ואיתימא

הרא ברומי והרא בבולי עלמא אלא שהיו

מננין את הפו ביופיין מעיקרא חשיבי דרומאי

הוו נקטי בליונא הנושפנקאן משמשי ערסיהו

מכאן ואילך מייתו בני ישראל ואסרי בכרעי

מרוכתא פלן אמר ליה אינגר פיסרא ופלגא אמר ליה אי מפאי לגביה לא

שכרופי אמרו לו תינוק אחר יש בבית האסורים יפה עינים ופוב רואי וקוצותיו

27

גימין

הי נשרופוי שאון תשובות בענייני ״אורה היים״

Icn

או״ה סי׳ תריא: ראה גם סי׳ צג.

515

קפה (או״ח סי׳ תריט) רב נטרונאי.*י וששאלתם יכולין הצבור להתידיי בראש השנה וביום הכפורים כל גדרים שנודרין משנה זו לשנה אחרת.

תשובה: נדרים אין נשנית' בשתי ישיבות היום ממאה שנה,' וכך אמר מר' רב יהודא{י} גאון נהורא (בעלמא) (דעלמא)," דאגן לא גרסינך נדרים ולא ידעינך לאסר ולהתר בה, לא נדר ולא שבועה.' ואיך נוהגין לא בישיבה' ולא בכל מקום להת{י}ר" נדרים, לא בראש השנה ולא ביום הכפררים, אלא שמענו" שבשאר ארצות אומרים' כל נדרי ואסרי," {אבל}" אנו לא ראינו ולא שמענו מרבותינו."*

רנג (יו״ד סי׳ רל) וששאלתם' נדר שיש בו שבועה יש לו היתר אי לא.* כך אמר רב יהודאי גאון זציל:' דאנו" אין בנו כח ואין אנו יודעין

לפתוח פתה לשבועה׳ להתירא,'' ודקאמריגן' (עירובין סד סעיב; נדרים כב רע"א) אמר" רבה בר בר חנה' מאי פתח {ליה}' רבן שמעון בך גמליאל'' בההיא שעתא,' יש בוטה כמדקרות חרב ולשון הכמים" מרפא (משי יב, יח) – עכשיו' אין בנו חכמים' לרפאות," וכל שכן שאין שונים" משנה' דנדרים ואין אנו יודעים" לעמוד על" הלכות" שבועה.'

כל מתון שפוסקון עליו - כי איכה סכנת נושת פרין שמיין יותר פה אבציי פיין מאי

על כדי דתיק כהתכרים נפרק השלח (נעיל דף מה.) גני מוכר

עלמו ואת כגיו לעובדי כוכבים, כיש הכוז ונמי דף מה.) גבי מצר מו שיש ממש בואי עלמו ואת כגיו לעובדי כוכבים, כיש הכוז דורכו קטלו וא כתי מצום מישי שיש מיש מיש דושפע בחכוה הה": אבר בשמר קנה י אלשה נתי קאי כדמרכת מדף דוהי קא מצי ב

נשר (מדבוח דף לה.) כתב להלצון ולח

הסמה לו הכברי ההממה לו היברה

כתבתה משמע דכתד לוקה יכולה

לתר נחת רוח עביתי לצעלי ספס

כמהמהה פל צמר על כמלה והכה

כשכתבה שמר בשני עלמה ועוד

דהמנה דהמה במצלים במצירה

הבעל חי שמחלה עי השעבור הכל

מוכרם לו ולמהי דמטרט ה"ר הלישור

השכו"ה דרב הממואל פליני הכה

בתריות פשת ספר הה הפתאל

לפעתיה האמר בפיק רביע (דף יד.)

דהתריום להי משה בופר כוה בשפרי

מקה וממכר ורב סבר לחריום פיסי

הוא ובסמם שמר ככתבה לו אתריות

רתי הההל דכתונית כבפירסה

דלה קבלה התריות (א) מידי :

הכה נבוכהבה "בער מכירה שהיה בשר הביים

1D

קטלי ספילין. דשהי הפילין חון מן הרלושה קרוי קלילה ברולוריי במסכת סוכה (דף כה) חיתו ברעונה חייני חיתו בקלילה: דררפא -מ׳ כאה הריצא שהם גחלים ד׳ במים בכל קצילה הו ג׳ זימני מ׳ כתה וח"ם ד' לה היה שבים החד של זרוע גדול מהחד מכמי הרהם לפי שכהן כל הרבע פרשיות בבים תורה אור

> אתר ובשל ראש פרשה אתת בביסאתר ומית דפום של רחש מתוך שלריך לחלק סבסים ולהיות ריות ביניהן וקבועין על מושב אחד הארך המשב להיום רתב והי על חתר שלשה שבורות: פרכעס קביןי בתורבן בית רחשן : מיסמרי טלניט: פסין בננין מע כפו ביופיין והייט משלחים לשן שלי

- נרוכב (המים כה) נה הסולה בכתם כמי: שילא בר כורי כאי קראה "בת בבל השרורה מופר מסוכהן הו כופיין מן כפו: ימי אשרי שישלם לר ונו' אשרי שיארו ונפא את 37C CG אשרי שישלם לך תו' אשרי שארו תפץ את כליוני דעושעקי ערות כאתשמיעולליך אל הסלע: "בני ציון היקרים שבתסמיק כדי שתאיברעה כערן : המסולאים בפו מאי מסולאים בפו אילימא כמה מרסיקנה מססוה דוכמה שלה דדוו מרופי בפיזא והאמרי דבי רבי שלא כבטתי ללחוד אתו פכוק: אינגד י 87 5 הרתי מתקלי איסתידי פיזא נדות בעלמא
- מטק: פוסטל ופנגל י דף וכלי: פל 100 כבוד פפך פנכור י וסיכן נבורקר : פלי ופליך - שנתי המחלל בכך: פוליפ דערי סוסי לא היה רבו לתורה אלא רט לאממת של עריס: שולים -אמריין: מארך לנות - תרב קודם. ימינד פורייוזי ובשמש אמר ליה וד לדבריה הא היכא כרובא אמר ליה "נם כל המכים: פני פסינות כנר אמר י המת כח וביו יוזי ובשבוש הבי איר בתוב בספר דיתורה הזאת אבר כבה מרודקנא דאמריו ליםי במלים להם שלקח
- מסקריקו: ער פוק וקני נחוקה איצושריבי לך "אבור רב ידורה אבר שבואל בשום "רבן שבועון בן נבוליאל זכיון ודיטרה נגעמה הה הכהיכשא רבתיב "עיני עוללה לנפשר כבל בנות עירי ארבע כארה בתי בנסוות מביקריקו: לך מוק וקני בחוקה 100 1 למימר הגרי טח לי: מכל אי כתב ליה היו בכרך ביחר וככל אחת ואחת היו בה ארבע מאות מלפרי הינוקות וכל שמרה בשמיה: פני וטלי הד לה אד ואד הו לפניו ארבע כאת תינוקת של בית רבן וכשהה איב נבנס סה ליה למיעבד אי לא דוכנה ליה לשם היו חקרין אוהן בחופריהן וכשגבר איב ולכרום כרכים בספריהם מכר נמור ומדעת: מפריותי דה טרש [3'8 8 והצירום באש: <u>ה'ד ימעשה ברבי יהושע כן תניה</u> שהלך לכוך נחל לם מיניה לגבייה דמי אדעא: 10

20.01

סרורות לו תלתלים הלך תעמד על פתח בית האסורים אמד °מי נתן למשיסה יעקב וישראל לבחוים ענה אורו תינוק ואמר הלא ה׳ זו המאנו לו ולא אבו בודכיו הלוך ולא שמען בתודע אמר מוכפרעי בו שמדה הוראה בישראל העבודה שאיני זו מכאן עד שאפרנו ככל ממון שמסקן עליו אמרו לא זו משם עד שפראו בממון הרבה ולא היו ימים מעמין עד שהורה הודאה בישראל וכנו רכי ישכועאל בן אלישע אכד רב יהודה אכד רב כעשה בבנו ובברו של ר' ישכועאל בן אלישע שנשבו לשני ארונים לימים נורוונו שנידם במקם אחר זה אמר יש לי עבר שאן כיופיו בכל העולם וזה אמר יש לי שפרה שאין בכל העולם כולו כיופיה אמרו בוא ונשאם זה לזה ונהלק בוולדות הכניסים לחדר זה ישב המרין שה בה בקרן זיית זה חו ישבה בקהן זיית זה זה אושר אני כהן בן כרצים גרולים אשא שפרה וזאת איבורת אני כרגת בת כרצים גרולים אנשא לעבר ובבו כל הלילה כיון שעלה עמר השרד הכירוזה את זה ונפלי זה על זה געו בבכיה עד שיצאה נשפחן ועליהן קונן ירמיה "על אלה אני בוכיה עיני עיני יודדה מים אמר ריש לקיש מעשה באשה ארת רצפנת בת פניאל שביה צפנת שהבל צופין ביופיה בת פניאל בתו של כהן נדול ששיבוש ביחסיו ווש ולח סעשה באשה ארת רצפנת בת פניאל שביה צפנת שהבל צופין ביופיה בת פניאל בתו של כהן נדול ששיבוש ביהמוי מלאמין לפני ולפנים שנתעלל בה שבאי כל הלילה למוד הלבישה שבעה חלוקים והוציאה למוכרה בא ארם אוד או הצי היה לי שהה מכתור ביוחר אמד לו הראגי את יופיה אמד לו ריסא אם אתה רוצה ליסה כה שאיז ביופיה בבל יים יפיי.

(פין פוסי פיז לג ביים לכל]

עין כישמם גר כומה

19 2 2000 IDID

ברים מכולם ככול שנים מוכוע כליל

בסבוך וכא דומר בפרק מי שסיה יינותי משפו לאל מה.

הוספות רי"ד אבר רבליצאלא ראל לך חק רקבי אבל lucen no 1000 אסר אקר באסר לא קנה עד סיטאב לי ndra Sign press כלמאל בדירי ויזור הפריק באקי דסוים אבר רב הינא אפר לי ור נים ניק שבא נול שוביא רשיו איז דאייזע באית ואין े ताल 11000 מור קב"ל הניבא לקח

בציפרין המא כל עמא פריי א׳ל למה כל עמא פריי א׳ל רבי יותנן יתיב דרש מררשא דרבי בנייה וכל עמא פריי מישמעיניה אמר בריך רחמנא בבית דהמילי פירין עד דאגא בחיים וכל אגדתא פשמית ליה חיץ ממשלי וקהלת: שניהם עומרין בקלון האיש קודם לאשה למה שהאשה דרכה לכן והאיש אין דרכו לכן מעשה בי רכי יתישע "שעלה לדומי אמרו על תינוק אחר ירושלמי שהיה אדמוני עם יפה עינים ושוב רואי וקוצותיו מסודרות לו תלתלים ודוא עומר בקלון

סם בסוף הפרה : ולמה לה פחר לה כרי יהודה וליתה כהם הלכה כר' יהודה ותשני תשום דחים מהליף דרי יובי כדרי יהודה והלקר נקט לים בהדיה כן קיע י פלרנו שנהה ביחילה דסיל כריית : שמואל הלך - בכהף על אחד גיעין נה שהחיר עיניו בתשנא חפיי ההה כדתפים שבירם נו משנה דהמיד שתי מפתחות היו כו המת וכוי דשיל כרי יושי והכי להנר בהדיא שם : שריי - פהיו הכל רגין

ותתרו טשינים נשתוב דרשה דרי יותן שיובר ודורש בנהית של וי בעזה ותתר ברוך התקש שכותי לרחות בתיי מת שבשתו שירה שם הלתידי ותייתי לה השום לקותי כולו תליצר שרי יותע קדע כל בנדי שנת של רי הגילה כבונצר ורי יומע נתי שיל דלו בביק וזה תלתהו מתט כולמר דנת בשים ליי אלא כל אנדיאל והכי אמר בהדיא בסו: בניהו ובוי 6123

יווצוני, כוכיוה ברך ל

- 2- -1,--כעישה ברבי יהושם שטלה לרומי וכוי ובנגלי פי הנקרן דף ניה עיה גרים שרי יהשע חתר לו מי נהן למשיפה ישרב ויברת לבחיש פנה אותו הינוק ואתר הלא הי ז הסאנו נו ונוי התר תוכמני ני שמורה הורחה

מערכי	פני משה		with w	פרק	כהן משיח	מראה הפנים	28	נר
77160 1711	האים קדם שאק דרט לנך: - גדמתי בני ממוש לבת ושפי	משרש דבכהיינ לשלש :	משתא דתרגי'	ותשתכי דוו	ה דנהלה הי יש ששם משביק בי שיה דשות ובהבי היה נרחה ליש	ולכאורה נראה כניי דהב	ביסרמל - השלוג ל	עין משפט ור מענה

נהלי מתנות לשיעור השנין כך היה דבששוק הקודש עניים הלי יו הההיל הגביה ואתר תי בכם יחוין והם יקשיב וישמע למתור מי ניק למשיסה יעקב ונו׳ והטונה בהא דקאתר יקשיב

21100 TO

1200 סמינ פטין שינ טוזיע ייד סיי רכא וישתע לההר לפי שנרחש הכשר התר סציף ע על מה הכו עוד חוסיש סרה כל רחז הכל שם לחלי ועי ושירשו התשרשים ויל דוהו

זו השאט לו וטי אתר מיבטהני בו שתורה הוראות בישראל : מרך אם החי יוסף על שתנאו לבם וכוי לכתורה חין זה קיו דשם תרדו

ג"כ תהתכתה שתכיח אותם על מה חט וניסרין כלל פוד הוסיש סרה כחהם מומרים דרך מקרה הוא הלא כל ראש לחלי וכל לבכ דוי - ונפיז הכיף הוח כאן להוכירש דלה זו בנבד דבין אשר חשא הוא לתר על השרעטת מקרה כוא כי אם עיקר הגמונה להאמין בהשנהה האלהית ועל דרך אם תלט עתי קרי ונוי מנה שיוף מש מהמין בהשנחה הוא אל יאמר בנשון כי מהי היאה לו ואח כי זה נושו שן הוא כי משי שליון לא הוא הרשה ונוי כ"א הכל משאא המקבלים היא ועל דרך שטחינם השי אלה ונוי ילה אתר הגביא מי בנס יאוין ואה אשר אני הותר לכם ויקשיב וישתע כחשר שתר שינין מה שחתרחי לשנים ברחש דברי כל ITX ירושלים רהב להלי וגוי באיט מהוהן בוה שיושר מלומר כן הלה הף בדברים כהלו שההמרו לתבישה יעקב וישראל לבחוים במת ערעיי בלא כי כי אף זה הכא כיא ולה ביים דורת כבית צ הכתט ט צ דייקל כנותר הם נתתי והוא בצייחרו שהשימו כל לבבכש כי מדה כעד מדה כל פשוק ויחד בוא נפרע מנם מי נוא לתטיסה יכקב על 121 השר לה חבו בדרכיו הלוך וישרחל לבוחיש פסיקחת דרכ על לה שמש בשרתו והיו תבוים הוהה כמא שנדם המתדיה והייט דקאתר הכא רלה לנודקו 00 1700 ואתר ע כל רישיה דקרא מי כיק למציסה ונו׳ הלא הי כינה הדיניה ואתר לי זו 271 i onsti השמע לו כלומר מין לט לומר כן כי א משר טהמר השמע לו בה כייה מנהנ גרתט ושטקיע הטו אלה ולא אכו בדרכיון העך ונוי ולוה אתר תובבהני נו שמרה הרחה בישראל - ויש לטין זה גם לפי גי' הנכלי שותר ע רי יהושו עד לנחדם כנה הזינוק ואתר רבי אם הנחט נחמר הלה הי ולה שהנהנו הנורמים

217'9

64

הגביה קע עתכם מעכדי הדוניכם הלמה בוריום יג מלך השוב תכולן : מכשה י כלותר יושב בפטה לפני כינ כאלו ידיו ורגליו כשותין הן : כה הוה טוי כה היה ישראלי גרבינן וכן ההו בציו דנויר סוף הלכה אי דהגינן החם גבי מח מטה לי וישרול שמצחו מה מנוה ישמה ישרחל וחל ישמה לוי ושריך ולה הוה לוי ההה ישרחל דכה לענין פותהם שניהם שין נה ותשני ההם די הנון בשנה כדוק שנים בשנה ששליים שומרין על הדוק ולותרים עיר והלכך יעמל יערול ולל יתכסל הלוי תן הסיר וחיידי דהלים הטו דלוי קודם לישרתל במשלה נקש לה נתי כהו : גר ותשמד משמד קודשי כלותר הם בתי לפניך גר להתצייר ותשותד להווד בו חנושל עם התשותד קודם ותב תדהה תותו מנוגי מצפה שדרש tas. לסתירו בהשובה כרחמרים במגדה חלק לח ברי יהשנה בן שרחים שדחתו בשחי ידים יליס

דבד דמך רבי סימון בר זביד עאל רבי הילי מוג והו שאחל משתר מים ואבטר עלון "כי יש לכבף מוצא ונו' ברול מעפר מ בעי ו' יהשט גן פלחיס ל (פינות לייני) יקה ונו' אילו אם אברו יש להן חליפין אבל תלמיד חכם שמת מי מביא כיוצא בו "והחכמה מאין מי הזוי מה מוהל מי הלך אל מהה את התשותד תלשני בגר אלא תקרבשו מקודם לו: אתר הגיורת : להשיאלה ואין תִימצא וגו׳ ונעלפה מעיני כל חי ונו׳ אמר רבי לוי מה אם אחי יוכף על שבצאו בציאה יצא מקודט נו: התר הגידת נהשתה ויון לוי מה אם אחי יוכף על שבצאו בציאה יצא ליכם רכחיב "ויצא לבם אנו שאברנו רבי סיבון תנ סמותרה - מן העת ותאתירה נתקה בר זביד על אחת כמה וכמה מלך קודם לכהן כזקר היתה: אאר הענפר ו לתדע תואי ברולי על אות כשה וכשה כין ביו שישיו ליו מימות למי שמאחיים גרול רבתיב "ורדכבתם את שליבה בני וגר כהן מל חונלי לא כל חשי דפר שאן כים נדול לנביא דכתיב "ומשה אתו שם צרוק הבהן כם כמה כמו מנטים וכיולו : כא שמתא

בחכבחה פרק בי דמכילחיו : למרכל התר טנו שכוה תתונה על הגוברישוכל כך חיבה לתה י תפני מה לא ניתנה לו באדלה ד בתהנה : להחיד הה הניינוס - נושון נש מה שלמרים שלא יאמרו מה לע ליינת בחנם והתשובה מתשה שהיה חור ולותר הף שהים תשכח עד לבשף שיחן ש במשנה : והרכבתם את עלמה בלי ליוה להם שירכינו אותו בהשיבות ולדוק הבק וכו' היו הוכין ברגיהם ועוד דטאוי (מתמחל קרא כחיב שאמר לגדוק הכק ולנק מינ)

מתר לכזין + זה בא תמיסה כשרה הה בא תמיפה פשולה : כזין לגר י זה כדל בקלון והלך רבי ידושע לבורקו כיון שהגיע באמדינכון אם מחים כשול וריה נד לפתחו נענה רבי ידושע ואמר לו ימי נתן שייכעמו בקוסה והלא גול מהט פקוסה לפשרפה יעקב וישראל לבחזים, הלא ה׳ נענה מרו נמנד משתר - הכא לא הי מעור אמיד ארור ווה היה ככלל ארור : מתור הלתיד הכם קדם לכהן גדול עם הדךי דנחב יקרה היה ממנינים יקרה היה מכק גדול שכנים לשני ולשנים : נמי הגם קדם למכר וטי . כל זה כחו

ניכדל אבין לכקדיש קדש קדשיש: לי קדש

הוראה בישראל י תחי רנוחיה טלי האי אם היה תשיים שישיה שישיה שישיה א מיי פיא הה ששמחין לי החל שנה אחריהם יאלא א מיי פיא הה ששמחין לי החל שנה אחריהם יאלא

ונסה דקאת הלך רי המשע לבודה וכיו המש מסיים מבעומי בי שמורה

קודם לבית אב בית אב קודם למרכל והמרכל קורם קגיובר גיובר קודם לכהן הריום כהן הריום קודם ללוי קוי לישראל ישראל לממור ממור לנתין נתין לנר ונר לעכר משוחרר אימתי בזמן שכולן שוין אבל אם היה ממזר תלמיד חכם וכהן

משוח מלחמה קודם לראש משמר ראש משמר

גדול עם הארץ ממור תלמיך חבם קודם לכהן

גרול עם הארץי תכם קורם למלך חכם שבת אין לנו כיוצא בו מלך שמת כל ישראל ראויין למלכות

אמר רבי יוהנן כל אוהן ארבעים יום שעשה משה

כהר היה למר תורה ומשכחה ובסוף נתנה לו

במתנה כל כך למה בשביל להחזיר את הטיפשים

החינוק ואמר לו זו המאנו לו ולא אבן בדרכיו הלוך ולא שמעו בתורתו מיד זלגו עיניו רמעות ואטר מעיד אני עלי את השמים ואת הארץ שאיני זו סיכן ער שאפרט ופראו בסמון הרבה ושילהו לארץ ישראל וכרא עליו הפסיק

177 היה ממזר תלמיד הכם וכהן גדול עם הארץ ממור תלמיר חכם קורם לכהן גרול עם הארץ נדול יחבם קודם לשלך שלך יקודם לכהן נדול כהן נדול כהן נדול כהן גדול כהן גדול קודם לגביא נכיא קודם לששוח שלחשה

הזה "בני ציון היקרים וגו': הלכה ה "מכון קודם ללוי לוי לישראל ישראל למסור מסור קנתין נתין לגר וגר לעבד משוררר אימתי בזמן שכולן שוין אבל אם

מדרש איכה פרי ד סיי גיד רבה

בּין קַמְצָא וּבִין כֶּן קַמְצָא חֲרַב מַקְדְשָׁא אָמָר רַבִּי יוֹסֵי עַנְוְתָנוּתוֹ שֶׁל רַבִּי זְכַרְיָה בֵּן אַבְקוּלָס שֶׂרְפָה אֶת הַהֵיכָל.

דָּבָר אַחֵר מֶה הָיְתָה יַקְרוּתָן לְא הָיָה אֶחָד מֵהֶן מוֹלִיד חָפֵר וּבַעַל מוּם.

ד. מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי יְהוֹשֵעַ כֵּן חֵנַנְיָה שֶׁהָלָה לְכַרָה בָּדוֹל שַׁבְּרוֹמִי אָמְרוּ לוֹ תִּינוֹק אָחָד יֵשׁ בְבֵית הָאֲסוּרִין כַּקָלוֹן הָלַהַ שָׁם רָאָה תִינוֹק אָחָד יְפֵה עֵינִים וְטוֹב רֹאִי וּקְווּצוֹתִיו סְדוּרוֹת לוֹ עוֹמְר בַּקָלוֹן עָמֵד עַל פַּתְחוֹ לְכָדְקוֹ וְקָרָא עָלִיו הַכָּסוּק הַזֶּה וישעיה מב. כד) ׳מִי נָתַן לְמְשָׁפָה יַעֵּקֹב וְיַשֶׂרָאֵל לְבֹזְזִים׳ עָנָה הַתִּינוֹק אַחָרִיו ׳הָלוּא ה׳ זוּ חָטָאנוּ לוֹ וְלֹא אָבוּ בִדְרָכִיו הָלוֹה וְלֹא שָׁמְעוּ בְּתוֹרָתוֹ׳ בִיוָ שֶׁשֶׁמַע רַבִּי יְהוֹשַעַ קָרָא עָלָיו ׳בְּנֵי אָחָרִיו ׳הָלוּא ה׳ זוּ חָטָאנוּ לוֹ וְלֹא אָבוּ בִדְרָכִיו הָלוֹה וְלֹא שָׁמְעוּ בְּתוֹרָתוֹ׳ בִיוָקָגוּים בָכָּזְ עָבָי יְהוֹשַעַ קָרָא עָלָיו ׳בְּנֵי אָחָרָיו הַיָּנָים הַמְסַלָּאִים בַּכָּזִי וְזָלָגוּ שָׁבָרָי הָשָׁמָע רָבִי הַהַשְּלָאוֹ בְּמָעוֹת וְאָמֵר מעִיד אַנִי שָׁמָים וָאָרָץ שְׁמָבָטָח אַנִי הַיָּיָרָי הַכָּרָי הָעָיו זְהָנָעוּין הַאָרָים הַמְסַלָּאים בָּכָּז׳ ווּזָלָגוּ שָׁשָּכָּרָי בְּכָל מָמוֹן שִׁיִפְסְקוּ עָלָיו אָמְרוּ לֹא זָז משָׁם עַד שֶׁרָבָּר הוּרָאָה בְּישְׁרָאָל וְהַעֲבוֹדָה שָׁאִינִי זָז מִשְׁם עַד שָׁקּרָאוֹ בְּמָמוֹן הַרְבֵּה וְלָא הָאָניי יַשְׁכָעוּ בּוּדָרָה שָׁשָּרָרוּ בְיּשָׁרָאָר וּבָנוּי דָישָרָאוֹן האָינוּ זָוּרָעָרָי בָּרָרָזה הַנָּעוֹים בָבָּלָין אָנָי הַוֹרָאָה בָּישְׁרָאָן וּקרָרָא הָיוּים בָּכָל שָּקּרָה וּדָרָאָה בִישְׁיָיאָא וָזי יָשָׁמָר בָעָין אָרָא שָּרָאָה בָּישָׁרָאָל וּמָנוּתוּרָרָא אַרָרָין אָרָא הָיוּ יָיםים מוּיעָטִים עַד הוּרָאָה בָּישָׁרָאָל וּקנָרָא וּמָנוּין הָרָים הָמָטוּין בּעָשָּם עַר הוּרָאָה בָּעָרָרָרָא וּיָים בְּיָרָין אָירָין בָינָשָׁין בָיוּין אָרוּין בָּין הָיוּידָרָיָים הָרָרָין רָרָין בּיוּין בּיוּרָין אָרָים בּיוּקוּים בּיוּים בָישָרָים בּין הָיוּרָין בּנוּין בּיוּקָרָישָרָים בּיוּיים בּאָים בָיוּים בּיוּים בּיוּשָרָיין בּיוּין בּיוּין הוּין בּיוּין בּעָרָין בָיוּין בָעָרָיין בּעָרָין בָין רָין בָעָרָיָעָין הָיָין בָין הָיוּין בּיוּשָרָין הַיי בּייוּשָרָין בָין בָעָרָין בּיוּשָרָין וּין בּיוּין הָיוּין הָיוּין בּיוּין בּיוּין בָיוּין הוּיין בּיוּין בּיוּשָּיין בּיוּין הָין בָיוּין אָייָעָין בּיוּין בוּ

פסיקתא

ביום השמיני

רבתי נ

(ממך) [מהלציך] יצאו אילו אסר לי ומלכים מפך יצאו הייתי אוסר על השבשים אמר. לא אסר לי אלא מהלציך על בניבניי אסד על אפרים ומנשה פנ). אסר רבי יהודה, הלוי ברבי שלום אם אין אתה למד מכאן שהם קהל נוים מן הסרשה אתה למד ויא מראלי הגני מפרך והרביתיך ונת קיך לקהל עמים קד): דבר אחר גויוק הל גוים גוי זה בנימין. קהל גוים זה אפרים ומנשה. וסלכים מחלציך יצאו זה שאול המלך שעמד מבנימין תחילה אפרים זמנשה. נסק כים סחקציך צאו השאיק המקקשעם מבניטין הוליו למלכים שנאמר ויהי איש מבנימין ושמו קיש בן אביאל (שמולג לי ט' לי). וביון שבירכם ועשאם שבשים התחיל אומר על עסק רחל אמר לו למה לא נכנסה לקבורה (למד) [עמד] קס) שהיה יוסף מיצר על הדבר מאוד. התחיל אביו מישיבו עליה אני בבואי מפדן אין כתיב כאן אלא ואני בבואי מפרץ (למכורה כך אני הייתי מבקש ואני אמר לו הייך כשם שהיית מבקש שתכנם אמך לקבורה כך אני הייתי מבקש הדא היא דכתב ואני סו). (מתה עלי (כס) מהו עלי עלי הייתה מרחותה: דבר אחר עלי שהסרתיה שלא הייתה לי נחת רוח אלא היא סו) מתה עלי שהסרתיה. אמר לו שמא מה שלא הכנסת אותה לקבורה שמא עונת נשמים הייתה. אשר לו לאו בעוד כברת ארץ לבוא אפרתה (בין פסח לעצות היה בזמן שהארץ מנופה והולבת ובאה ככברה שיכולים (הנו׳) [להלוך] פס). אפר לו יוסה נוור עכשיו 'ואני מעלה אותה וקוברתה. אמר לו יעקב אין אתה יכול בני שלא קברתיה שם אלא על פי הריבור שאף אני בקשתי להעלותה ולקוברה ולא הניחני הקרוש ברוך הוא שנאמר ואקברה שם (מס) מהו שם על פי הדיבור סט), ולמה שנלוי וצפוי לפניו שסוף בית המקדש עתיד ליתוב ובניו עתידים לצאת בגולה והם הולכין אצל אבות ומבקשים מהם שיתפללו עליהם ואינם מועילין להם וכיון שהם הולכין בדרך הם באין ומתבקין קבורת רחל והיא עומדת ומבקשת רחמים מן הקדוש ברוך הוא ואומרת לפניו רבונו ישל עולם שמע בקול בכייתי ורחם על בניי או תן לי האוניא שלי. מיד הקדוש ברוך הוא שומע בקול תפילתה מנין שכן כתב בכי ת מרורים רחל מבכה על בניה (ידעיה ליל שיו) וכתב ויש תקוה לאחרי הך [נאום ה'] ושבו בגים לגבולם (זם ססייז) הריפייסו למה לא נכנסה אמו לקבורה ב). עשה את בניו שנטים כל) התחיל יוסף סקרב את בניו אצל אביו כדי שיברכם שנאטר ויק חיום האת שני הם אפרים בימינו

מעשה (הוא) השי׳ היכא דנטשת נאה ע"י קישוט פיהתין לו : ספורי מיספרא וסכי קסני. רבי ישמעתל תומר אשי כעורה ונעשת נאה פ" קשוט ליט כדר ופיתחין לו ומעשה נתי וכו':

: דאין רע אכור ר' אבא ועוד יפה קרעי מתני יפותדיו לאדם בכבוד עצמי ובכבוד בניו אומרים לו אילו היית יודע שלמדר אוכרין עליך כך היא ווסתו של פלוני מגרש את נשיו ועל בנותיך יהו אומרין (מי הה מסו) בנות גרושות הן כזה *ראתה אכון של אלו להתגרש ואכר אילו הייתי נכו ∞ יודע שכן לא הייתי נודר ה"ו מותר: *קום שאני נושא את פלונית כעורה

והרי היא נאה שחורה והרי היא לבגה קצרה והרי היא ארוכה כותר בה

לא מפני שהיא כעורה ונעשת נאה שרורה ונעשת לבנה קצרה ונעשת ארוכה אלא שהנדר מעות ומעשה באחר שנדר מכת אחותו הנייה

והבניסה לבית רי ישמעאל וייפוה אמר לו רי ישמעאל בני מזו נדרת אמד לו לא והתידה ר׳ ישמעאל באותה שעה בבה ר׳ ישמעאל ואמר

בנות ישראל נאות הן אלא שהעניות בעוולהן וכשכת ר׳ ישמעאל היו בנות ישראל נושאות קנה ואומרות בנות ישראל על רי ישמעאל : בבינה וכן הוא אומר בשאול °בנוה ישראל (a) על שאול בכינה איז a בבינה

גכן' מעשה לסתור חסורי מחסרא והכי קרעי ר' ישטעאל אומר

הפהדון גבי שבועה לה לך היכה שתר שלה לשמום יין כתתה דלה כותיה יתה לי חד בדשבים יום המרים סתמה ומה לי הרי סתמי הפיה כיה דשקלי ושרו השרהי הליבה שרים מי סיים נותר: דרים בסוגיה דקדושין נקשינן כותיה נדר שמתר מסגמ וכן פסקו ריח והדמבין ויל: בחוצ" קרכי יון אלא מובים שריין ביצוג ואיה. נציג רע למעיים הוחר במושן. בלא פחת (רך ביו) ארקימני רע למעיים הוחר במושן. בלא פחת (רך ביו) ארקימני כלל ורכן נמי הוחר בסוביי כלא דמלמי ה מה לאמי כלל וכן נתי הותר בסוברי כלל היאון איניי אינייני אינייני פתח כיון דלל נתכוון משולם למיושן לכן שביא כאלשון ולכופרי וכבר כתבתי זה בפרק ר' מיתה שלן העריין ש נתרים (למיל סיג) בס"ר: נכי ותיפוה סיבר לאמתו שליו תכומי וכם מחור ביין במיר ובי וחיפוק מחור מחורון שחין נדרים (נפיל ס:) בסיר: נכי וחיפוק מחור מלחרים אויין ס: לי דרדן רע . לל למיתר שהמיושן שאני מגבלוה קרק יפה לתעיים אבי׳ לא יהא יפה כיון איה קרק. דריו יפה לתעיים אבי׳ לא יהא יפה כיון איה קרק נכו אמו דלא הי רע האתר במיושן שהרי לאמר קרק נכו אמו הא מלה נהבו שהיין רע למעיים : מימו או ומכעו מי ועוד יפה קתני . מדח דחין רע של אניו ונגתה מוקי

התקדשי לי בזו ואף על גב דבצרק

ט לדלו היים יודם ביב כיניכם פכמים ויתים נכגה לזה ולזה . למיל

פותדין להים בימים

פונים, נתי

10

רשימות הוברת צד

וזהו ענין שצריך לעשותו (לא ע״י שליח, אלא) בעצמו, גם אם הוא זקן ואינו לפי כבודוי – כבסיפור הנ״ל שכ״ק אדמו״ר נ״ע הלך בעצמו לנחם את האבלים,

ומוסיף, שפעם גם התפלל שם מעריב – כידוע שתפלת מעריב אינה דומה לתפלת שחרית ומנתה להיותה בזמן הלילה, המורה על התושך כו׳,

והשחדל בעצמו בכל הקשור להכיא לנישואי הבנות, ועד שבעצמו הלך לקנות כל הנצרך להיתומות – להלבישן ולקשטן כו׳, כסיפור חז״ל׳ ש״הכניסוה לבית ר׳ ישמעאל וייפוה (קישטוה והלבישוה) .. באותה שעה <u>בכה ר׳ ישמעאל ואמר בנ</u>ות ישראל נאות הן אלא שהעניות מנוולחן״, והיינו, שגם כאשר ״העניות מנוולתן״ – שזהו כללות המעמר ומצב דזמן הגלות, שלא זו בלבד שאין זה באופן ש״מלאכתן נעשית על ידי אחרים", כמ"שי "ועמדו זרים ודעו צאנכם"י, אלא עוד זאת, שנעשה גם מעמד ומצב ש״עניות מנוולתן״ – הרי האמת היא ש״נאות הן״, אלא שצריכים לקשטן, ואז רואים ש״נאות הן״ גם בחיצוניות, אשר, ככל הדברים האלה כן הוא גם ברוחניות הענינים כו׳,

ומסיים שעלה לו בסכום של כמה מאות רובל – שכזה מודגשת ההשתדלות לפעול השידוך ועד להנישואין גם בממונו, נוסף על הטירחא בגופו ובנפשו כו׳.

1221 [N JIN2/ 1221 N JIN2/ 20 11/2 20 501 JIN2 20 20 11/2 20 20 20 11/2 20

מדרש רבה איכה פתיחתא יחריט

יח. רַבִּי אָבִין פָּתַח וְהָשְׂבִיעַנִי בַמְרוֹרִים׳ בְּלֵילֵי הַפֶּסַח שֶׁל יוֹם טוֹב הָרָאשוֹן ׳הָרְוַנִי לַעֲנָה׳ בְּתָשָׁעָה בָּאָב מִמֵּה שֶׁהַשְׂבִּיצַנִי בְּלֵילֵי יוֹם טוֹב הָרָאשוֹן שֵׁל פֵּסַח הְרָוַנִי בְּלֵילֵי ּהַשְׁעָה בָּאָב לַעֲנָה הֲוֵי בְּלֵילֵי יוֹם טוֹב הָרָאשוֹן שֵׁל פֵּסָח הוּא לֵילֵי תַּשְׁעָה בְּאָב וְעַל זֵה הָיָה מִקוֹנֵן יִרְמָיָה ׳אֵיכָה יַשְׁבָה בָדָד׳.

יט. רַכִּי אָבִין פֶּתַת (דניאל ב, כא) יוָהוּא מְהַשְׁנֵא עָדָנַיָּא וַזְמְנַיָּא׳ אָמֵר יִרְמְיָה לְיִשְׂרָאֵל אָלוּ זְכִיתֵם הֵיִיתֵם יוֹשְׁבִים בּירוּשָׁלַים וְשׁוֹתִין מֵי הַשִּׁילוֹה שַׁמֵּימֵיו נְקָיים וּמָתוּקִים

רבה איכה פר׳ ג סי׳ ה מדרש

דָּבָר אַחַר ׳יָשִׂיחוּ בַי ישָׁבֵי שָׁעַר׳ אֵלוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁהָם יוּשְׁבִין בְּכָהֵי כְנֵסִיּוֹת וּבְבָהֵי מִדְרָשׁוֹת וּנְגִינוֹת שׁוֹהֵי שֵׁכָר׳ מַאַתַר שֶׁהֵן יוֹשְׁבִין וְאוֹכְלִין וְשׁוֹתֵין וּמִשְׁתַּצְּרִין בִּסְעוּדַת הַשְׁצָה בְּאָב יוֹשְׁבִין וְקוֹרָאִים קִינוֹת וּנְהָי בְּאֵיכָה.

יהִשְׂבִּיעַנִי בַמְרוֹרִים׳ זֶה יוֹם טוֹב הָרָאשוֹן שֶׁל פָּסַח וּקְרָנִי לַעֵנָה׳ (במדבר ט. יא) על מַצוֹת וּמְרֹרִים׳ 'הִרְוַנִי לַעֵנָה' מֵה שֶׁהשְׂבִיעַנִי בְלֵיל יוֹם טוֹב הָרָאשוֹן שֶׁל פָּסַח הִרְוַנִי בְּלֵיל הִשְׁעָה בְּאָב לַעֲנָה הֶוֵי לֵיל יוֹם טוֹב הָרִאשוֹן שֶׁל פַּסַח הוא לֵיל תִּשְׁעָה בְּאָב.

רדרי ק .10

11100 123

על פסוק השביעני במרורים ממה שהשביעני בלילי יויע הרחשון של פסח הרוכי לעני בליל עיצ הוה לילי הראשונה של פסח הוא ליל עיצ ועיז אמר ירמיה איכה ישנה בדר הסיום משולל ניאור דמה שייד לזה שירמיה מקוכן איכה ישנה גדר: והכראי נזה דהכה מם אדם רולה לעורר קינים על הלרום שקרה לו או כשרולה להרחות לעיכי העתים לער ועגע חשר קרחו הוא לריך מקודם למראות כמה יהר הדבר הלו כשהיה ועייז מובן ההפסר שקרה לו באבדו המעדה הלו וכן אכתכו בעכיכיכו אם אכתכו רולים לוער קיכה וכסי על מורצן ציח קדשינו אז לריכין אנו להראוח מקודם מעלת העיר וחקדם אז אכו צריכין לקוכן על אצדן כלי המדה כמוה ולכך כסירמי׳ רלה לעורר קינים אמר איכה יסנה נדד העיר רנתי עם זהייכו כפי רינוי עם שהיי נקרני ועתה יפנה נדר וכמו כן הלרות שפגע לותמ נמינ הוא גא גליל פתח להעריך הלרה מול הגדולי והכבוד שהיו לכו אז בלאחיכו ממלרים ועתה כהפך לבלהות בלאחיכו מירושלים וכמו שעש׳ המקוכן פיוע בלאחי ממלרים בלאחי מירושלים לחעריך האבל כגד השמחה. חה מה שאמר זכרה ירושלים ימי עניה ומרודים כל מחמדיה אשר היי לה מימי קדם הייכו כשהוא זוכרה עכיי ומרודיה, היה זוכרת מקדם מעלתה השר היי לה מקדם

למנק עורר אבל כבר עאר : עראה לי דהני מצואר צברכות דף ייב דאין מוכירין יליחה מלרים לימוח המשיח וח"כ המרול שמוא זכר על השיעבור של מלרים ע"כ שזה לא היה גאולי שלימי שאליכ אין מקום לחזכיר מוד ובזה מובן כונהנל בל

גימיז הניזקון פרק המישי אל וכרים. בן ישיוע הכק שהנות שרי יתוה נמצח יום כשהשהחו לו ליולם וששות ולה והבנות בעזרה (דה"כ כד) : אשר פרשולי שמר טואה שפרט מה היהו על נכביו : "צר פושב סים - שלו קיכל עליו שור מנית אלו ע"ו שאמר כי לו יעשה עוד עברך ונו' (מ"ב ס) : סיינו דנסיבי אדמיה דוכריה : מו נסים שלפ י כו חלקה אבן חלקה שלא יבלם בארן כך היה דמו של אכריה כו הדלפה ולא נבלם : נסים י שעיטות מדנות: ספול קל לחה וברי טולה מיעקב רחה ילחק בנבואה מכלה זי של ביתר: והיינו רלפר רבי ללפור י הא ואבריק הודה אוד לעיל שעל ידי לשון הדע תרב הבית וטגרנו כמה רבבות: בפירפורי לפון י אמד רבי חייא בר אבין אמד רבי יהושע בן אדריינים קיסר שהרג כמריכה לשון כתי הצ ההתר (האים בהלכבונדריה י והה דהתרי' קרה סו לי וקאר סאנש ידשלים בבקעה i): זות למון · שכט מכה: לקלון · בהחליל (סוגה מב) דואלכבגדרוס זו הרג נבחרארן רב מבדים מאחים ואחת ילרים לתבכב זכור וילרות לפלנשים : מוקדון הרגם וההרינה שמח פטמים עשרה רבוא ובירושלים הרג חשעים וארבע כאן כין שן טעריקן : שררכן לכך י מרישנה: כפצו טק ונפט לחך רבוא על אבן ארת עד שהלך דמן ונגע להשמיש ואין קטים מרובה כקטן שלטו סיס י וכה^{ין} התמר כמס' ע"ז (קי בדמי של זכריה לקיים כה שנאמר "הכים את מפר אונט כל הוכו פלפרם . ית) תופב שיפלנה מי שנהנה ואל יהבל ייהדת: נושפנקל י תרומי שלרה מהורין ני ניש ברמים נגעו לאשברוה לרמיה הזכריה רדוה בפלמו הכה ירחים היו מיסרין מבוצה בו כדי שתהה נרחה השתחה קא מרחח וסליק אמר מאי האי אמרו ליה דם כראמרים (כתובית דף לג:) אלמלי לה : הרפנה דפלכה - שלמטת החלך טדו לתגניה מיקאל ועוריה פלתו זברום ראשתפוך אייתי רמי ולא אירמי אמר קבל עליו לעשות: זו פילה י הורגע כל ללמת ועוד דעיכ היו מענין התן לדו אי אמריתו לי מומב ואי לאו מסריקנא היום רומנין רמיים: כר פשמיפה שמא ולה היו הרגים חתו" : לבשרייכו במסרקי דפרולי אמדי ליה מאי ארזיורו לקמיה ישימה קומי יההבטבגרוט:דכל מפר לרעתותרחת נימא לך נבייא הוה בן דהוה קא מוכח לן מעים מפני שחסוק לקפון עליו: מייתי ובשביעי לה ***

נחלה ומנתרי קצנה קמל עילויה ולאנה בחרים ובתולות קצל עילויה

(במי סומי כ"ו ית [351 377 בשרים שלהם השל לארי ולא יסים במהיא ונבשולא לא סים מנילא קרא לאלא לי לשרי לך נבשמין מייהי ובנודרים לצור דרבוול לבור ברביל לאיי ורייוול אייר יייייי אל איירי ייי

114

o seita

בכורת השיס

(ک!

במילי דשמיא קמינן עילויה וקמלינן ליה והא כמה שנין דלא קא נייח דמיה אמד להי אנא מפייסנא ליה אייתי מנהדרי

ולא נה איתי תינוקות של בית רבן קפל עילויה ולא נה א"ל וכריה וכריה פובים שבהן איבדתים ניהא לך ראברינהו לכולהו כדאמר ליה הבי נה בההיא שעתא הרהר תשבה ברעהיה אמר ומה אם על נפש אחת כך ההוא נברא דקטל כל הני נשמתא על אהת כמה וכמה ערק אול שוד שטר פרנהתא בביתיה ואנייד

סיסרא למהו היטקת בירושלים מבני בניו של סנודייב למה תורה ברבים באן אינון שמעיה ואבסליון היינו

ההיון היה הנא "נעמן גר תושב הזה נבודארן גר צדק היה מבני בניו של המן לשרו חודה בבני ברק מבני בניו של

יייזא מי דכתיב °נתתי את דמה על צוזה סלע לבלתי הכסות "הסל סל יעקב והידים ידי עשו הסל זה אוריינוס יייזא מי קים שהת באלכמנהרא של מצרים ששים רבוא על ששים רבוא כפלים כווצאי מצרים קול יעקב זה

67

הכי והשני לה יהיה לך:

טז. ׳מֵחַטאת נְבִיאֵיהַ׳ רַפִּי יוּדַן שַאַל לְרַבְּי אַחָא הֵיכָן הָרְגּוּ אֶת זְכַרְיָה בְּעֵזְרֵת יִשְׂרָאֵל אוֹ בְּעֵזְרֵת נָשִׁים אַמֵר לוֹ לא בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאָל וְלֹא בְּעַזְרַת נַשִׁים אַלָּא בְּעַזְרַת כֹּהַנִים ולא נָהַגוּ בּדָמוֹ לא כְּדֵם צְרִי וְלֹא כְּדֵם אֵיָל תַּמָן כְּתִיב וויקרא יו. יג) יְואַישׁ אָישׁ מְבֶּית יְשָׁרָאָל אֲשֶׁר יֲצוּד צֵיד חַזָּה (ויקרא יו. יג) או עוף וגו׳ וְכִפָּהוּ בֶּעָפָר׳ בְרֵם הַכָּא בְּתִיב (יחוקאל כד. ז) יכִּי דַמָּה בְּתוֹכָה הָיָה עַל צְחִים סֵלַע שָׁמָתָהוּ לא שָׁפְכַתָהוּ עַל הָאָרֶץ לְכַסּוֹת עָלָיו עַפָר׳ וְכָל כַּך לַמֵה (שם. ח) יֹלָהַאַלוֹת הַמָּה וְלָנְקֹם נָקֵם נַתַתִּי אָת דֵּמָה עַל צְחִיהַ סַלַע לְבְלְהֵי הַכָּסוֹת׳ שֶׁבַע עֵבֵרוֹת עַבָרוּ יִשְׂרָאָל בָּאוֹתוֹ הֵיוֹם הָרְגוּ כֹהֵן וְנָבִיא וְדַיֶּן וְשָׁפְכוּ דָם נָקִי וְחַלְלוּ אֶת הָשֵׁם וְטִמְאוּ אֶת הָעֵזָרָה וְשֶׁבָּת וִיוֹם הַכִּפּוּרִים הֵיֵה וְכֵיוֵן שֵׁעַלָה נְבּוּזַרְאֲדָן חֵזַיֵיה לְרְמֵיה הַזְכַרְיָה הַהָוָה קֵא רְתִיחַ אֲמֵר לְהוֹן מַאי הַאי אַמַרוּ לֵיה דָם פַּרִים וּכְבַשִׂים אייתי פּרִים וּכְבָשִׂים וְלָא אִידּוּם אַיִיתֵי כָּל מִינֵי דָּמִים וְלָא אִידּוּם אמר לְהוֹן אִי אַמְרִיתוּ לִי מוּטַב ואִי לַא אַנָא מַסְרֵיקְנָא לְבִישָׂרָא דַהַגָּה אֵינָשֵׁי בְּמַסְרֵיקִין דְפַרְזָלָא וְלָא אֲמַרוּ לֵיה וְהַשְׁתָא דַאַמָר לְהוּ הָכֵי אַמַרוּ לֵיה מָה וְּכַפֵּי מִינָד נְכִיָּיא כָהָנַא הָוָה לַן וַהַנָה מוֹכִיחַ לַן לְשוֹם שְׁמַיַא קַבִּילוּ לָא קַבִּילְנָא מִינֵּיה אֶלָא קָאֵימְנָא עִילָוֵיה וּקְטַלִיבָּן לֵיה אֲמָר לְהוֹן אֲנָא פַּיֵיסְנָא לֵיה אַיִיתִי סַנְהָדְרֵי גְּדוֹלָה שַׁחֵט עֵילָרֵיה וְלָא נֶח שָׁחֵט סַנְהַדְרֵי קַטַנָּה עִילָוֵיה וְלֵא נַח אַיִיתֵי פְּרְחֵי כְהַנָּה שֶׁחֵט עִילָנִיה וְלָא נָח שָׁחָט תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן עִילָנִיה וְלָא נָח אַמַזין איַלַויה אָמַר לוֹ זְכַרְיָה טוֹבִים שֶׁבְּעַמְךּ אִבַּדְתִּי רְצוֹנְה שָׁיאַבְדוּ כֵּלָם לְאַלְתַר נָח וְהַרְהֵר נְבוּזַרְאָדָן הָרָשֶׁע תְשׁוּבָה וְאָמַר וּמָה מִי שֶׁמְאַבֵּר וֵכֶּשׁ אַחַת מִיִשָׂרָאָל כָּה כְּתִיב בּוֹ (כראשית ט, ו) 'שׁפֵּך דֵם הָאָדָם בָּאָדָם דָמוֹ יִשְׁפֵּך' אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁאִבֵּד נְפָשׁוֹת הַרְבֵה עַל אַחָת כַּמָה וְכַמָה מִיֶד נְתְמַלֵּא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּהְ הוּא רַחֲמִים וְרָמֵז לַדֶּם וְנִבְלַע בְּמְקוֹמוֹ עַל אוֹתָה שֶׁעָה הוא אוֹמֵר ׳מֵחַטּאת נְבִיאֶיהָ עֲוֹנֹת כְּהֶגֶיהָ הַשֹּׁפְכִים בְּקָרְבָּה דֵּם צָדִיקים׳.

ריאשה האוי שטינברה, חוקת הגר (ירואיק, ראל און ואי קז-קד שאלה ג. 🗉

כת״ר ביקשני לחוו״ד בענין נכרי. לשעבר הבר פעיל במפלגה הנאצית הידועה לשמצה ויש להניח שבעצמו השתתף כמעשים נפשעים. וכעת חזר בתשובה ורוצה להתגייר – אם מקבלים אותו.

תשובה

אם לדון מבחינה אנושית בכלל ומבחינת הכבוד והרגש הלאומי בפרט, פשוט וברור שאין המצפון מרשה להזדקק לו ולענות לבקשתו בחיוב. ברינש כזה אשר ידיו דם יהודי מלאות אין מקומו במחנה ישראל, כי אם טמא טמא יקרא לו ומקומו הרחק מבית ישראל, ואיך קשה הדבר להכריז עליו: אחינו אתה.

אבל מבחינת ההלכה היבשה אינני רואה כל מניעה מלקבלו. הנה קין, הרוצה הראשון בתולדות האנושות, אמר לפי המדרש בב"ר פכ"ב עשיתי תשובה ונתעשרתי. ועי׳ במד"ר שמות יט ד, אמר איוב בחוץ לא ילין גר. שאין הקב"ה פוסל לבריה אלא לכל הוא מקבלי השערים נפתחים בכל שעה. יוכל מי שהוא מבקש ליכנס – יכנס. ועי׳ בשו"ת בשמים ראש המיוחס וכל מי שהוא מבקש ליכנס – יכנס. ועי׳ בשו"ת בשמים ראש המיוחס וכל מי שהוא מבקש ליכנס אומות מקבלים גרים ואפילו מורע עמלק. לרא"ש, שכתב בסי׳ קעז שמכל האומות מקבלים גרים ואפילו מורע עמלק. ועי׳ בש"ם גיטין נז ובסנהדרין צו, שמנירון הרשע יצא החנא רבי מאיר. ונכוזראדן רב טבווים, אחרי שהרג ושפך רבבות יהודים החפים מכל פשע. עשה תשובה והתגייר. והו"ל לא נרתעו לומר. נבווראדן גר צדק היה.

לכן אם ביה הדין משוכנע שהוא התחרט בחרטה גמורה חזר בתשוכה שלימה מתאמץ בכנות להכנס תחת כנפי השכינה ולא מסתתרת איזו כוונה של הנאה אישית או קבלת שררה – אין מצד ההלכה כל איסור לקבלו לחיק היהדות.

Joseph A. folak, Forgiving the germans: Perchases and Dialectics from Halakha"

176 Jewish Law Association Studies VII: The Paris Conference Volume (1994)

"Were we to base our ruling on humanitarian concerns, or for that matter, on national honor or sentiment, then surely [there would not be any way to meet this request]. Such a person, whose hands [are stained] with Jewish blood has no place in the [Jewish community]. Indeed, "let him be called 'unclean, yea unclean'" [Lev. 13:45]; let his place be distant from Israel. How difficult ... it is to entitle him 'our brother'.

"Yet from the perspective of the dry halakha I can find no barrier to accepting him. Behold Cain, the first murderer in human history, (according to Genesis Rabbah 22) crying, 'I have repented! I have separated!' Exodus Rabba 19:4 describes Job's reference that 'the stranger shall not remain outdoors' to mean that the Holy One, Blessed be He, does not invalidate a human being, He receives everyone, the gates remain forever open .... Does the Talmud not relate that R. Meir descended from Nero ...? Did not Nebuzaradan, slaughterer of Jews, repent and convert (B. Sanhedrin 96b)?

"If the Court is therefore convinced of his utter remorse, of his complete repentance, of {the purity of his motive to convert}, then there is no halakhic barrier [to his conversion] ..."

1212 " P" 22 PIDOI F'GODG A DISEN (r' 225-22 Siciali

YN 81- 100

הארנו ספרי פרשת דברים や וכה"א (קסלת ז) אשר עשה האלהים את הארם ישר והמה בקשו השבונות רבים: צדיק וישר היא שהוא מתנהג בישרות עם כל באי העולם י ד"א הצור, התקיף י תמים פעלו פעולתו שלישה עם כל באי העולם ואין להרהר אתר מרותיו אפילו (ה) (עונה) של כלום אין אחד מהם שיפתבל ויאפר מה ראו אנשי דור הפבול שנשמפו במים ומה ראו אנשי מול שנתפורו ססוף העולם ועד סופו וכה ראו אנשי קרום ועמורה להשתמף באש תפרית וסה ראה אתרן ליפול הבהונה וסה ראה דור ליסול את המלכות וסה ראה קרח תורתו שתבלעם הארץ ת"ל ביכל דרכיו משפט יושב עם כל אחר ואחד בדין תותן לו את דראוי לו: אל אמונה בעל פקרון: ואין עולי נובה את שלו באחרונה שלא כמרתו מרח בשר ודם י מרת ב"ו מפקיר אצל חבירו מאהים ויש בידו מנה כשהוא בא לימול את שלו אומר לו הוצא פנה שיש לי בירך והילך את השארי אבל מי שאמר והיה העולם אינו [אלא אל אשונה ואין עול נובה את שלו באתרונה : צריק וישר הוא · כענין שנא' (ההליק יח) לי צדיק ה׳ צרקות אהב י ר׳א הצור התקיף תמים פעלו פעולתם של באי העולם שלימה לפניו (י) שין שכרם של צריקים ומאחר פורענותם של רשעים אלו לא נמלו כלום משלהם בעולם הזה ואלו לא נטלו כלום משלהם בעולם הכא שנאמר (לנרים לנ) הלא הוא כמום עמרי התום באוצרותי אימתי אלו ואלו נומלים למתר כשהוא יושב בדין (ד): כי כל דרכיו משפם למתר בשקוא יושב ברין עם כל אחד ואחר נותן לו את הראוי לו: אל אמונה (מטנים יה) בשם שמשלם שבר לצריק נמור שבר מצוה קלה שעשה בעולם הזה לעולם הבא כך משלם לרשע גמור שבר מצוה קלה שעשה בעולם הזה וכשם שנפרע מרשע גמור כעבירה שעשה בעולם הזה לעולם הבא כך גפרע סצריק גסור על עבירה שעשה בעולם הזה: אין עול: בשארם נפשר טן העולם באים כל מעשיו ונפרטים לפניו ואומרים לו, כך עשית ביום פלוני ואי אתה מאמין ברברים הללו והוא אופר הן והן והוא אופר לו (ה) תתום שנאמר (מיוכ לו) וביר כל אדם יתתום: צריק וישר הוא י שהוא מצדיק את הרין ואומר ימה דנהוני · וכהיא למען תצרק ברברך תוכה בשפמך · (דיא) [פ"ג יה] כשתפסו את ר׳ תנא בן תרדיון, נגזרה עליו גזירה לשרוף [עם] ספרו אפרו לו גזירה נגזרה עליך לשרוף [עם] ספרך קרא הסקרא הוה הצור תפים פעלו אפרו לאשתו נגזרה על בעליך נזירה לשרוף [עם] ספרו (עליו) ועליך ליהרג קראה הסקרא הזה אל אסונה זאין עול אפרו לבתו נגודה נזירה על אביך לשרוף [עם] ספרו (עליו) ועל אמך ליהרנ (ו), ועליך (לעשות מאבה) קראה המקרא הזה (יכזיס לב) גדול העצה ורב העליליה יר' אומר גדולים (מעשים אלו שהם בעת צרתם הצמיתו) ג' פסוקים של צרוק הדין פת שאין כן בכל הכתובים ליוט שלשתם את לבן וצרקו עליהם את הרין עמר פלומופום על הפרכיא שלו אמר לו אל (הווו) [תווח] רעתך על ששרפת את התורה שמשעה שיצאת תורה לה לבית אביה איד לו לסחר אף דינך כיוצא באלו אסר לו בשרתני בשורה טובה לסחר יהיה חלפי עם אלו לעולם הבאי ד"א הצור תמים פעלו כשירר משה מהר סיני באו כל ישראל אצלו אשר להם אני איני אומר ליו מה היה מרת הרין לסעלה אמר להם אני איני אומר (ו) לזכות (את הוכאי ולחייב את החייב) אלא אפילו להחליף בדבר אל אפונה ואין עול (סים) :

נזירות שנת תתניו לרבי שלמה ביר שמעון לה

של הפחה ויצורו גם עליהם, עד שתפשו את ככוא שער החצר, ויכו גם אותם הנמצאים שם.

ויהי שם איש אחר חסיר, שמו משה ביר חלבו, והיו לו שני בנים. ויקרא אל בניו ויאמר להם: בני, חלכו ושמעון, בזו השעה גיהנם וגן ערן פחוח. באיזה מהם רצונכם ליכנם עתה. ויענו ויאמרו אליו: רצוננו ליכנם בפתח גן ערן. ויפשטו את צוארם, ויכום האויבים אב על בנים, נשמתם תהא בגן ערן באור החיים.

וגם ספר הורה היה שם בחדר, זיבואו התועים בתוך החרר וימצאוה ויקרעות קרעים קרעים. ויהי כאשר ראו הקדושות והטהורות, בנות טלכים, כי נקרעה התורה, ותקראנה בקול גדול לבעליהן: ראו ראו התורה הקדושה, כי האויבים קורעין אוחה. ואמרו הנשים כולן פה אחד: אי תורה הקדושה, כלילת יופי, מחמר עינינו, כשהיינו משתחוים בבית הכנפה ונשקו לה בנינו הקטנים וכיברנו אוחה, ואיך עתה נפלה בבית הכנפה ונשקו לה בנינו הקטנים וכיברנו אוחה, ואיך עתה נפלח בבית אלו ערלים הטמאים. ויהי כאשר שמעו האנשים את דברי הקדושות, ויקנאו קנאה גדולה ליי אלהינו ולתורתו הקדושה והתסודה. ויקרא שם בחור אחר, ושמו ר׳ דור ביר רבנא ר׳ מנחם, ויאמר להם: אחי, קרעו בגדיכם על כבוד התורה. ויקרעו בגדיהם, וימצאו תועה אחר בתרר ויקומו כולם אנשים ונשים וימקלוהו באבנים וימות. זיהי כאשר ראו

として

המחכר אני העלוב הדל והנעיר באלפי וכודה בכתר שמואל לידמה הסמרדי ולהם בראתיו נדל מצלק המשכיחה האת שהיא מדרבת ומישרת את האדם למעלת המדות ולמעלות שכלית כמו סאאל האי מאן דבעי למהוי הסידא לעיין במילי דלכות ולהיות חסיד נרק שיהיה מכם דתנו לא

כם הארן אסיד הרי לך בכירור מהחמכתא שואת היא מיימרת את האדם למעות החדות ולמעות שבליות והיא שולם פתעלם לז האדם לאות בכועה ה׳ולבקר בהיכלו ולהדבק עם בטכינם אברי בשעלה כאדם למדת אסידו׳ כוא מוכן לכא לידו אליהו ויכא לידי רוח הקדם ולידו ככואה שהיא הדבקות כאלהי דכתיכ או דברת כאון לאסידך וגית׳וכן אחול כסף מסכת מוסה וריונת מכיחה לידי בקיות כקיות שכ אה לידי שריפות וכו' עד מכל לידי המידות ולידי אליהו וכו' בדערטית ובראות שומק הכנת כמסביתו הוזתיקובר יריעתימ בהלפי שינם כל פירום המשרטים יש כה מן הקושינת הרבה ומי שאים מכין א זה אינו יכול לרדת למוף גודל מעלידה לכן מרוכ השקי ויתאיתי להבינה שמתי כני בחלמים לעיין ולדקדק בתירון הקושיות שכהולרואת מה היוז כונתה ככל ששריה ונללתי במים אדירים והעלתי קנת מרגלוות כידו ממנה וגליתי קצת שמוקות מני חשך וקוניות מטנה דרושים שווזים של חכמם שהיו נסתרים בהושרשתי אותה בפי יד ה' המוכה עלי בלוםן מהותרו כל סקום רו שים בה ומדרתו לותה כוז הלופן מככל ממזה ומשנה' ב דולה עורדתי הקושיות שים כה אלקכ פירשיני לותם כפייר ה'כטוכם עלי באומן שהותרו כל המפקיתשים כה וגליתי הדחשים העחוקים שהיו רמוזים בה כמי יד ש' המוכה עלי וקשרתי כל חשניות כל סרק ומרק מהמסכתה הואת קשר חוק ואמין וכל וה כבירור ובתכלות הקינור למען ירון הקורא בו וימנא במסרם פרום היושנה ובוכיה כלי שום עיול ושורה כלל ולה ינטרך לשום עפרם אחר ואין ראו לסאשיתני על ששמתי ראשי כין שני הרים הנבוסים ופנדולו' ברמכם והראל זל לפי שלשם שמי בתכובתי וחרוב משקי ודאית להכין סתמכתל היאת ולהמיר מכם טח הקושיות שים כה לדעת נודל מעלתה עשיתי אלי וה' אלהים יעור לי להיתיל ולגמור מיחשי זה עם מיחמים אחרים כדי שאכה מדרם לחות במעם ה'ולבתר בהיכלי ולשכת בישיבה של מעלם אמן כן יסי דנון וכראותי ששהופי זה מנא מן בשוני בל חאיו כמכתי ונמרתי להדעימו בעם כדי לובות בו את מרבים וקרליתי שם המער היה לחם יהודה לפי פעקר הלחם שאכי נהכה עיונו הוא לחמה של ישרה שהרי מנינו שהישרש בקראת בשם לאם שנא לבו לחתו בלחתי ושתו ביין תסכתיוני וסד סבתיו מנם אחת בתכולוה תראש שכת כי המר מדי לי נורם מלכות תחי בכל תלמת אדום ושרש התלחוד והאנדות התלמודשל כד יעקב בן חביבול ובחדש מרחשין כמחו בן האנה בויניניאס ושרפו התלמוד והאנ דות הנו ונם הרב אלפשי והמשניות כיום פכת קדש וכתכם שרפו כל מסרי פסדמבות סייו ה-פופק מתרים כיותו מהמשדחו בהת כל יחו מחיה לי בוויוי וא ולא כשולר לי תן קדפים כהוא ולא מן בהשות אם עלה א׳ לוכרון והוכרחתי לחזור ולבותנו מדעתי כבתולה ואחר שכתבתי מחמ שלאה שרקים מנאתי שצי אחד מן הדמום ביד נוים פלקית אותו מעל האם ואיתי אותו כדמים יקרים וראיתי מתוכו שוכני השלת וצשימי השני יושר בשלמתי מן הראשון והופעתי כו דרושים הרכה של הכמה מעין המשרות שהדרושים כתובים בהם וארי אנלה לך הדרושי מסם בואת המסכתא בפק הוא הדרום על בחירה ורנון באוה דבר האדם הוא בחיריי ובאיוה דבר הוא מוכרת ובפרק ב׳ הח דרום על התעלם ודרום כיבר תתנהג המית בחדת רסמים מכלי מינטרך לעות הדין ומבלי שיחייב מום ממרון בהקבה ודרום כונד ואמר שהקבה הוא מתרחם מכלי שיחייב מום חסרון דעת כהקלה ודרום להשנחה ומשרם אם כל נלידים הם מחווכי משאת המול ושנותים גרש למ שלא הגילם השית מיד המול הרע ההוא אם הם בהשניזה משנחת צלת קשות מצד עומתימ ובפג הול דרוש מה בק הומר ושכל האומה ישראלית להושר ושכל כל שאר האומות ודרום אם ידיעת בקבה העתידות מכרחת החדם במעשיו חם לא ודרוש מס הוא תכלית מעלת ושבר המיד עלם מכמלמים וימרם סחת המעלה ומיננה על יד החכתה ושבעשם המצות התורה הם הכבה ותדרנה להפנת החבתה וישרט החותור הראשון של סער תהילים ויערש כונת ישראל בהקדימם בהר מיני נעשה לכשמעוישים שרק כא של חלק פליפי של פשר מורה הנכוכים ובשרק ד'הוא זרום מה בין הזדיק בשבעלטובש את יצרו ודרוש מעני מה צדוק ורעלו רשע ומוכלו וכפ׳ ט׳ הוא דרוש מעני מה הכם הקבש לפרונה בשמר שבום המשרטות בישר' לא שהותולא ישר ולא מכות אחרות דרוש לפה אין משפקין למשות קטוב' ביד כל מי פרולה למשוק כשובה ובשרתו דרוש למס לא כתבש התורש שום יושוד מווטודו הכפש בשרום ללל החשודום קנופניום ואם הנפמה היל עבם כבדל אלם היל בת והכבה וכל אחד מסדרופים הסכרי ים לו חויכות 11 בתלעם קמפנק - 53 39779

31. Fine wine, good bedding and הוגם יינות רבים וטובים. טוב למשתה household items, nicer things have not ולמראה נחמדים. וספרי קודש, החשובים, been seen, the best grain and flour -- all המשפחים לשון למודים. כולם נדפסים לול אמצע אונה אין להם ערך. Also many -- אין להם ערך important sacred books.²³⁴ which are שמורים בכל וערוכים. היו מפורים הרשעים priceless and that would thrill a (Tal-mud) teacher²³⁵ were thrown in²³⁶ the dirt. The streets were littered with them (sacred books) (sacred books).

32. How great must have been our וזלגו עיני דמעות. על מעשה הרשעים 32. How great must have been our המזידים. איש לעשות רעות. ושרפו המזידים. המזידים. הציתו אש לעשות רעות. ושרפו בשר 1. לעד ממודים. הציתו אש לעשות גווא בשר 1. בו את הספרים הנכבדים. על גביהם בשר 2. את הספרים הנכבדים. על גביהם בשר 2. יבש צלו. אשר ברחוב היהודים לקחו. גזלו ואים ליש אישר גוואים אשר אישר אישה לא שרפו גם אכלו. האת האחולי צעקו וישמות. it. The thugs built a big fire and burned all the sacred books.²³⁸ On it they cooked the smoked meat they stole from us. It was the rebel leaders²³⁹ who did this and eventually they not what they this and eventually they got what they deserved.240

Hillel of Verona

19

101

חמרה גנוזה

השיות כך . מה האמר ברבינו משה שהיה משנה למשה רבינו שביזוהו והוציאו עליו שם רע ומינות וכפיר', אי שמים אי לואת יסלח להם סלה , הלא הראה מה שנאמ' בירושלמי ר"פ החובל שדרשו ע"ה על מקרא שאמר ישור על אנשים ויאמר וגו' ואז פרה נפשו ויעכור ונו׳ במה רכרים אמורי׳ שלא הוציא עליו שם רע אבל הוציא עליו שם רע אין כו מחילה עולמית, והשעם בעכור שהוצאת שם רע הוא כתב שאינו נמחק מרור לָדור. ולכן אהי אל תתמה אם ענש חשית את חורת כני צרפת לכבור רבינו משה ולא נשא פנים לם' התלמור שלהם וישקה עליתם בעמוד אש וענן עד שהרעיש עליהן כל הנלחות, ואן נתחרשו הגוירות הגדולות את הקהלות הרגו יותר מנ' אלפים ואת ספרי התלמוד שלהן כולם נתנו לשריפת ולמאכולת אש ואו יצארה הגוירה שלא ילמרו עוד ספרי תלמוד כגלוי עד היום הוה. ואם חשאלני מי יודע שאותם הנזירות היו בעון שריפת המרע והמוררה, אענך הנה האות והמופת שלא הפסיקו מ' יום ביו שריפת כ' רבינו לשריפת כ' התלמוד וכאותו מקום עצמו נשרפו כל הספרי' והפירושי' שנמצאו בפריש ונתערב אפר כ' החלמוד באפר ס' תמדע והמורת כי עריין תיה תאפר במקום, וורה דבר אמה וגלוי לכל העמים יהורים וגוים לאלתר ידעו הכל־ כי דין שמים היה וממרום שלח אשו על אשר שלחו יד בספר תקרוש, והר׳ יונה הנדול מברצלונא ז"ל היה ראש וקצין על כל אותם הרעות הגדולות שנעשו בצרפת . ואו נמס לכבו ולכב כל עווריו , וקיבל עליו ללכת ולחשתטח על קבר רבינו במנין עשרה ולבכות על קברו ז' ימים שימחול לו על אשר מעל בספריו והורה בפיו בפני כל העם, ואמר בלשון זה הנני מכח על פני ובוש ומתחרם על אשר פערתי פי נגד רבינו הקדוש הר' משה בן מימון וספריו, והנני מורה מלב ונפש ואומר משה וחורחו אמת וכולנו בראין , ואני מקבל עלי מעכשיו ללכת לחשחמה על קברו בסניין עשרה וללכת על קברו ז' ימים ולומר בכל יום השאתי לאלקי ישראל ואל ר"מ אכן מימון שדברתי והעויתי נגד טפריו, כלשון הזה אמר בבת"ב של פריש ולפני הקהלי הנותרים מן הגוירה ויצא משם זכא לו במונפשליר עירו ואמר כן בבה"כ של ברצולנא במעמד כל הקהל ואו נפל פחד רבינו על כל הקהילות וכל מי שפער פיו נגרו קיבל דין שמים עליו. תחרי יונה קבע ישיכתו בברצולנא ובכל הלכח והלכה הירה מוכיר מחכור רבינו משה ואמר ורבינו משה כתכ כך בחיביריו זגראיז לו דבריו ולא חלק עור על סברותיו, אמנם עם כ׳ז נעניט

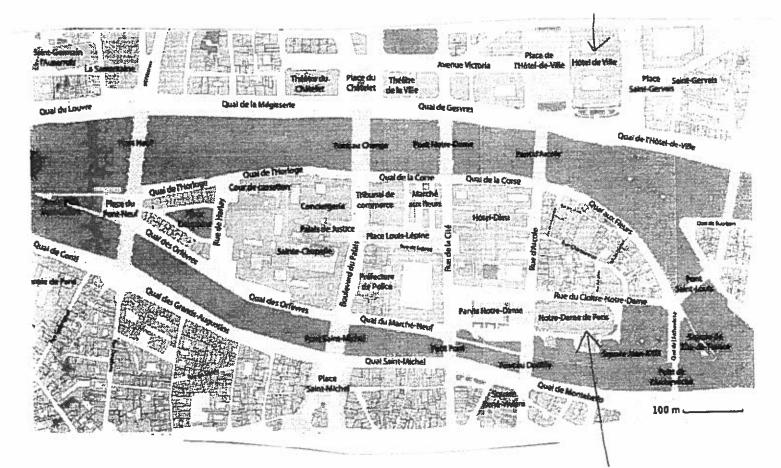
חמרה גנוזה

שנאה וקנאה ביניהם ולא היו יכולים להנקם איש מאהיו, ולכז מצאה כת אחת הואנ' על האחרת באמור הם מינו' ועוסקי' בספרי סינות והוליכו עמהם כמה וכמה כרכים מס' מדע ומורת והלכו אל צרפת והלשינו את הכת האחרת לפני חכמי צרפת בדברי מינות וכפירה ושהם עוסקים בספרים פלוניים שרובו דברי מינות והוציאום וקרא כהם לפני אותם החכמים ופירשום לננאי זלבויון כרצונם , ואוהם ההכמים המשולחי לא דקדקו בספרים ונתנו אוון אל אותם המרברי' <u>והחליטו נוירתם לכ</u>ער ס' תמורה והמרע ככל אשר ימצאו שם וכל ההונה בהם יחרם הוא וכל רכושו ויבדל מקהל הגולה, ולא היה דיים בזה, אבל נרזנו למאכולת אש לעיני השמש כר אותם הכרכים, ולא דיים בתכערה לבר, אמנם עוד האש אשר כה שרפום הכעירוהו <u>מן הנר הגדול שהיה דולק בכיח הכור הכומרייא הגדולה של </u> פריש לפני המוכח, והכומריים הבעירו אש ונתנוה אליהם ונר , ונשרפו הספרים ברחוב עיר פריש לעיני כל העם וכל זה עשו להשמיע קול שאון הבפירה והמינורז ולחבוות ספרי רכינו ושלחו הנרויים והגוירות ככל קהילות פרובינצא וכות נרזנו חרב הרדי האיש כאחיו ברוב הקהילורת ותדיו הרעה הולכת וגרלת עד ששתי הכיתות נלחמו במונפשלייר בחכה ופצוע והוצאות שם רע ולעוים מגונים וכה המורים במורה צרק נפלו בפה יקושיו כי שכרו עידי שקר נגד הכרז העלובה והעירו עליהם עריות רבות ורעות לפני שופשי הארץ זהוזמו ובכן נרונו בקציצת לשונות ונהחכו יותר מעשרה לשונות של מובי הכת המורה במורה זיורע ח' עבריו וועם את אויכיו, והנה שנור בפי כל שתו בשמים פיהם ולשונם תחלך בארץ י ועתה אשוב מה שנעשה בעיר פרוש מה קכלו על ככה ומה הגיע עליהם , ה' משמים השקיף ויקנא לככור דבינו הקרוש ולכבוד ספריו, וישלה בקהילת צרפת הרון אפו והמהו, ולא נשא פנים לתורהו. זאל תתמה ע"ו לומר איך לא נשא פנים לאלף ומאתים ס' תלמוד ואגרה בעבור המורה והמדע, חלא תחשוכ כי רבינו משרה היה כמעט משנה כרורו אל משרה רכינו וצרקת כל הדור היה תלוי בו, ואותם הנמהרים כוונו לביישו ולחוציא עליו שם רע שלא לשם שמים. ולכן הרת אף ה׳ כהם שחרי אמרו רבותינו ע״ה בנימין פרק הניוקין אמר רבי שמעון בא וראה כמה גרולה כוחה של בושה שהרי סווע הקב"ה את בר קמצא וההריב את ביתו ושרף את היכלו, ואכם על בר קטצא שהיה קל אחר ברורו והיה ע"ר סעורה הקשיר השית

בעבור

12

n

ז. דברים ברדיו ירושלים ט בטבת תרצייט (31.12.1938)

אתינו כל בית ישראל שמעונו וישמע אליכם אלוקים:

עם ישראל מנוסה ביסורים קשים ומרים, סיום גלות ישראל מעל אדמתו לא ידע מנוח. אין לך אומה בעולם ששבעה כל כך נדודים ומרורים. אולם ברגע הזה מסתער עלינו נחשול של רדיפות אכזריות של צרות איומות שקשה למצוא דוגמתן אף בהיסטוריה העברית הרטובה מדם ומדמע. משתי בחינות יש במצוקת עמנו בשעה זו מה שלא היה עד היום הזה

א. הרדיפות באו עלינו בחטף, בהפתעה מדהימה. את אשר לא פיללנו מעולם אנו רואים עתה בעינינו, ועינינו רואות וכלות ואין לאל ידנו להושיע. רגילים היינו לחשוב גלינו מארצנו, ליום תפילה ואבל לכל ישראל בארץ ובגולה. זה היום הוא תחילת הגלות, כי בו סמך נבוכדנאצר מלך בבל על יירושלים והביאה במצור ובמצוק, ועלול הגלות, כי בו סמך נבוכדנאצר מלך בבל על יירושלים והביאה במצור ובמצוק, ועלול הוא היום הזה לעורר את הלבבות ולפתוח דרכי תשובה. יום <u>תפילה חוא זה</u>; יום אשר בו נבקש רחמים על אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרח ובשביה; ויום אבל אשר בו נבקש רחמים על אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרח ובשביה; ויום אבל הוא חילול המקדש והקודש, עלי חרבן בתי מקדש מעט ועל שריפת חתורה הוא על חילול המקדש והקודש, עלי חרבן בתי מקדש מעט ועל שריפת התורה הגרמניה ובאוסטריה. כן ביום [הזה], זכור נזכור לטובה ולברכה את חטידי אומות הגרמניה ובאוסטריה. כן ביום הזה], זכור נזכור לטובה ולברכה את חטידי אומות העולם באירופה ובארצות הברית, אשר הביעו את רגשי השתתפותם בצערנו הגדול העולם באירופה ובארצות הברית, אשר הביעו את רגשי השתתפותם בצערנו הגדול העולם באירופה ובארצות הברית, אשר הביעו את רגשי השתתפותם בצערנו הנדול והטרא, ואשר חשמיעו את קולם במחאה נמרצה כנגד מעשי הרשע הפראי והתועבות והטרא, ושנה שלכים ושרים בידו, לחטות לטובת אחינו הנרדפים את לב העמים אשר לא למי שלב מלכים ושרים בידו, לחטות לטובת אחינו הנרדפים את לב העמים אשר לא נסחפו בזרם השנאה לישראל, וביחוד את לב ממלכת בריטניה האדירה, אשר בידה הפקידה החשגרה העליונה את גורל ארצנו הקדושה.

סדר היום כבר נתפרסם במודעות וזה תכנו: בתפילת שוזרית לאחר הסליחות יאמר הקהל בציבור שבע פעמים מזמור "יענך הי ביום צרה" (תהלים כי) ותפילת "אבינו מלכנו" פיסקה פיסקה. בתפילת המנחה יתאסף הקהל כולו בבתי הכנסיות ובבתי המדרשות לומר בצבור מזמורי תהלים הללו: עז, קמב, פג, צא, ותפלת "יהי רצון" שאחרי תחלים. באמירת שלש עשרה מדות⁴ יתקעו בשופר. ה<u>קהל כולו ישב</u> לארץ לקונן על שריפת התורה ועל חרבן בתי הכנסיות ובתי המדרשות בקינת <u>"שאלי</u> שרופה באש" שבספר קינות לתשעה באב. אף על פי שלא הכרזנו ביטול מלאכה, אנו שרופה באש" שבספר קינות לתשעה באב. אף על פי שלא הכרזנו ביטול מלאכה, אנו מקוים כי הקהל ינהר בהמוניו לבתי הכנסיות ולבתי המדרשות. נעלה טא על לבבנו את דברי רבותינו ז"ל (סנהדרין צח, א): "אם ראית דור שצרות רבות באות עליו כנהר חכה לו שנאמר כי יבא כנהר צר (ו)רות הי נססח בו וסמיך ליה [=וסמוך לו] ובא לציון גואל [ישעיהו נט, יט-כ]"

הצרות הרבות והעצומות באות עלינו כנהר שוטף. אינן כמים הנקווים העומדים במקום אחד, אלא כמי תנהר הרבים והעצומים, הנוחלים ושוטפים והולכים ומתפשטים ממדינה למדינה, מממלכה לממלכה. <u>הבה נחכה לצור ישראל ומושיעו</u> בעת צרה, ימהר ישועה ויחיש גאולה ובא לציון גואל במהרה בימינו, אמן ואמן.

of kinnos, he graciously conceded. Then he ex-plained why he had written it: 'For years I had at the [death] camps of the martyrs, ten times as many as those who left Egypt Be compassionate with our remnant; look down upon us, please, from heaven, the heirs and trustees of our traditions, for righteous tzaddikim, elders, pious chassidim, They set God's sanctuaries aflame, they ignited them The blood of tender babes cries out to You from the earth, (saying;) They enslaved them with brutal tortures, with killings, horrible and cruel, with starvation and thirst clude his kinnah and its translation in this edition ropa, and it is recited in many congregations. When the Rav was asked for permission to inkinnah to bemoan the tragedy of Churban Eu-Exalt us, and bring us back to Zion and Jerusalem. From the day we were exiled from our homeland, for the countries of Europe and their Jewish communities, Cry out loud, O heaven and earth, for the thousands of cities, citadels of Torah, For the burning of thousands of study halls and synagogues Roshei Yeshivah and their students, and the When they proclaimed, 'Shema Yisrael Like sheep to the slaughter they were led to be [Remember] their screams and their weeping as they were For Germany has destroyed our people, during stormy days of the World War; ולרו לא Rebuild our holy Temple, and provide us with double consolation, For all generations, do not forget, wanted to express my grief over my personal loss Let those who lit the fire suffer retribution; May the sound of their pleading cries be eternally remembered, all those who cleaved unto a faith so pure. and for myriad of Torah scrolls and their students, and they slaughtered them with high-handed arrogance they offered up their lives to the Lord of lords. may God judge the corpse-filled nations. and our eyes witnessed this. we shall lament with raised and screaming voices. multitudes of Your people were there. incinerated in the crematorium ovens. let no living soul escape alive!" by the One Who dwells in the Heavens. until you will merit witnessing the [ultimate] consolation there was never an annihilation as awesome as this. 'Exact vengeance for the children and the women; tightly packed and locked into the train's (cattle) cars. KINNAH IN MEMORY OF THE MARTYRS OF CHURBAN EUROPE Remember, please, and lament, O all of Israel, let your voices be heard on high. by Rabbi Shlomo Halberstam, shlita, Bobover Rav tations of the ministering angels. Still, Divine inspiration. Moreover, he was a master of one must be on the exalted level of R' Elazar hesitated. I felt that in order to compose a kinnah and Klal Yisrael's loss, in a special kinnah, but Kabbalistic secrets and knew the mystical incan-HaKalir, who wrote with Ruach HaKodesh many

War II was the most massive calamity to befall our people since the Destruction of the Second Temple. As explained in the prefatory notes to days of mourning to commemorate later events, but include them in our Tishah B'Av kinnos งจ์หมุ าาวา – Remember, please. The destruction of European Jewry by the Nazis during World of Tishah B'Av. Therefore we designate no new misfortunes have their roots in the tragic events Crusades, Torah Jews recognize that all Jewish kinnah 25, which laments the devastation of the כִּי הִשְׁמִידָה גֶרְמֵנְיָא אֶת עַמֵּנוּ בִּימֵי וֵעַם הַמִּלְחָמָה, קינה לזברון הקדושים של חורבן איירופא מאת הרב שלמה האלבערשטאם שליט"א, האדמו"ר מבאבאב קול שַׁוְעָם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, מָסְׁרוּ נַפְשָׁם לָאֲרוֹנֵי וָאֲרוֹנִים. קול שַוְעָם יוָבַר תָּמִיד לִפְנֵי שוֹבֵן מְעוֹנִים, אַל הִשְׁבְּחוּ בְּכָל הַהּוֹרוֹת, עֲדֵי תִוְכּוּ לִרְאוֹת בַּנָּחָמָה. **וֹבְרוּ נָא** וְקוּנְנוּ כָּל יִשְׁרָאֵל, קוּלְבָם יִשְׁמַע בָּרָמָה, עָקוּ שָׁמִים וַאֶדָמָה, עַל אַלְפֵי עָיָרוֹת מִכְאַבִי תוֹרָה, שַׁלֵם הַמַּבְעִיר אֶת הַבְּעֵרָה, יָדִין בַּגוּיִם מָלֵא גְּוִיוֹת. אַרְצוֹת אַירוֹפָא וּקְהַלּוֹתֶיהָ, נוֹחֲלֵי וּמְק**ְּ**מִי מְסוֹרָה, שְׁלְּחוּ בָאֵש מְקְוְּשֵׁי אֵל, הִאַיתוּ וְעַינֵינוּ צופיוּת, רָאשַׁי יְשִׁיבוֹת וְתַלְמִידֵיהֶם, וַהְמוֹנֵי עַמְּך שָׁמָה, צַעֻקְתָם וּבְכיּוֹתֵיהֶם, אֲפוּפִים וּסְגוּרים בַקְּרוּנִים, צַרֵּיקִים וַקָנִים וַחֲסִירִים, דְּבֵקֵי אֲמוּנָה טְהוּרָה, מיום גָּלִינוּ מַאַרְצְנוּ לא הָיָה כָּוָה כָּלִיון נורָא. רְבְּבוֹת סִפְרֵי תּוֹרֶה וְלוֹמְדֵיהָ, נְקוֹנֵן בְּשְׁאִיוֹת, לֶמַחֲנוֹת הַקְּרוֹשִׁים, פִּי *עֶשֶׁ*ר בְּיוֹעְאֵי מִעְרֵיִם, נְקוֹם נְקְמַת מַף וְנָשֵׁים, לֹא תְתַיֶּה בָּל נְשָׁמָה. רְמֵי יְלָרִים רַכִּים צוֹעֲקִים אֵלֵיך מִן הָאֲדָמָה, ֶהֶעֲבִירוּם בְּעַנּוּיִים קֲשִׁים, וַהֲרָגוּם בְּיָד רָמָ*ה*ּ, בְּמִיתוֹת מְשְׁנּוֹת אַבְוָרִיּוֹת, בָּרָעָב וּבַצָּמָא, עַל שְׁרֵפַת אַלְפֵי מִדְרָשׁוֹת וּכָתַּי בְנֵסִיּוֹת, בַּצַאן לַשֶׂבַח יוּבָלוּ, לִשְׂרֵפָּה בַּבְּלְשׁוֹנִים, רַחַם עַל שְׁאֵרִיתְנוּ, הַבֶּט נָא מִשְׁמִיִם, קומם בית קרשנו, וְנַחֲמֵנוּ בְּכַפְּלֵיִם, רוֹמְֿמֵנוּ, וַדֲבִּיאֵנוּ לְצִיּוֹן וִירוּשָׁלֵיִם back and a burning determination to rebuild what the Nazis destroyed. With the help of Hashem the glory of the House of Bobov has been restored and one will find dozens of after the war with nothing but the clothes on his in the thousands. The Rebbe arrived in America most illustrious Rabbinic and Chassidic dynasfamily, friends, followers, disciples and students ties. The Rav lost everything in the Holocaust —

Service The Bobover Rav, Admor HaRav Shlomo Hal-

Bobover institutions and thousands of Bobover